



การศึกษาสิทธิผู้ด้อยชั้นในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร

สิทธิภูมิ ฟ้าปกป้อง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดานหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2565



การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร



สิริภูมิ ฟ้าป้อม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2565

การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร



สิริภูมิ ฝึกป้อม

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามงคลราชวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2565

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามงคลราชวิทยาลัย)

A STUDY OF THE RIGHTS OF INMATES
IN KHLONGPREM CENTRAL PRISON



SIRIPOOM FAKPOM

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE MASTER DEGREE OF POLITICAL SCIENCE
PROGRAM IN GOVERNMENT
FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
(2022)

COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์ : การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร

ชื่อนักศึกษา : สิริภูมิ พักป้อม

ชื่อปริญญา : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง

ปีพุทธศักราช : 2565

อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร. สมภพ ระวังทุกข์

การวิจัย เรื่องการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ 1. เพื่อศึกษาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน 3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ต้องขังภายในเรือนจำกลางคลองเปรม จำนวน 364 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามโดยอธิบายเหตุผลและวิธีการตอบและรับแบบสอบถามกลับคืนมาเพื่อทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติทางคอมพิวเตอร์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentages) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบสมมติฐาน ด้วยสถิติอนุมาน หรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ ค่า t-test และ One -Way ANOVA โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยพบว่า

1) การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสารมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมา คือ ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลมีค่าเฉลี่ยอยู่ และด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้ต้องขังที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพก่อนต้องโทษที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร

โดยรวมทั้ง 3 ด้านได้แก่ 1.สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล 2.สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจและ3.สิทธิในการติดต่อสื่อสาร ไม่แตกต่างกัน

3) ผู้ต้องขังได้เสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ดังนี้ 1.สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล ควรเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์เพื่อลดระยะเวลาการเข้าพบแพทย์ 2.สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ ควรเพิ่มกิจกรรมและฝึกอบรมทางศาสนาให้มากขึ้น 3.สิทธิในการติดต่อสื่อสาร ควรเพิ่มระยะเวลาในการเยี่ยมญาติผ่าน video conference 25-30 นาที ต่อ/คน

คำสำคัญ : สิทธิ,ผู้ต้องขัง



ABSTRACT

Thematic Title : A study of the rights of inmates in khlongprem central prison

Student's Name : Siripoom Fakpom

Degree Sought : Master of Political Science

Department : Government

Anno Domini : 2022

Advisor : Dr. Sompop Rangubtook

Research on the study of the rights of inmates in the Klong Prem Central Prison Bangkok It is a quantitative research. (Quantitative Research) with the following objectives: 1. To study the rights of inmates in Klong Prem Central Prison. Bangkok 2. To compare the opinions of inmates in the Klong Prem Central Prison Bangkok with gender, age, education level and different professions 3. To suggest solutions to the problem of the rights of inmates in the Klong Prem Central Prison Bangkok The sample group used in this research was 364 inmates in the Klong Prem Central Prison, which determined the sample size. with Krejcie & Morgan's ready-made table opening method and multi-stage random sampling was used. Tools used for data collection were questionnaires by explaining reasons and methods of answering and receiving questionnaires back in order to verify the integrity of the data and then analyze them. to be processed using a computer statistical package. and the statistics used in the analysis These were descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation, and hypothesis testing. with inferential statistics, such as t-test and One-Way ANOVA, with the following details.

research results

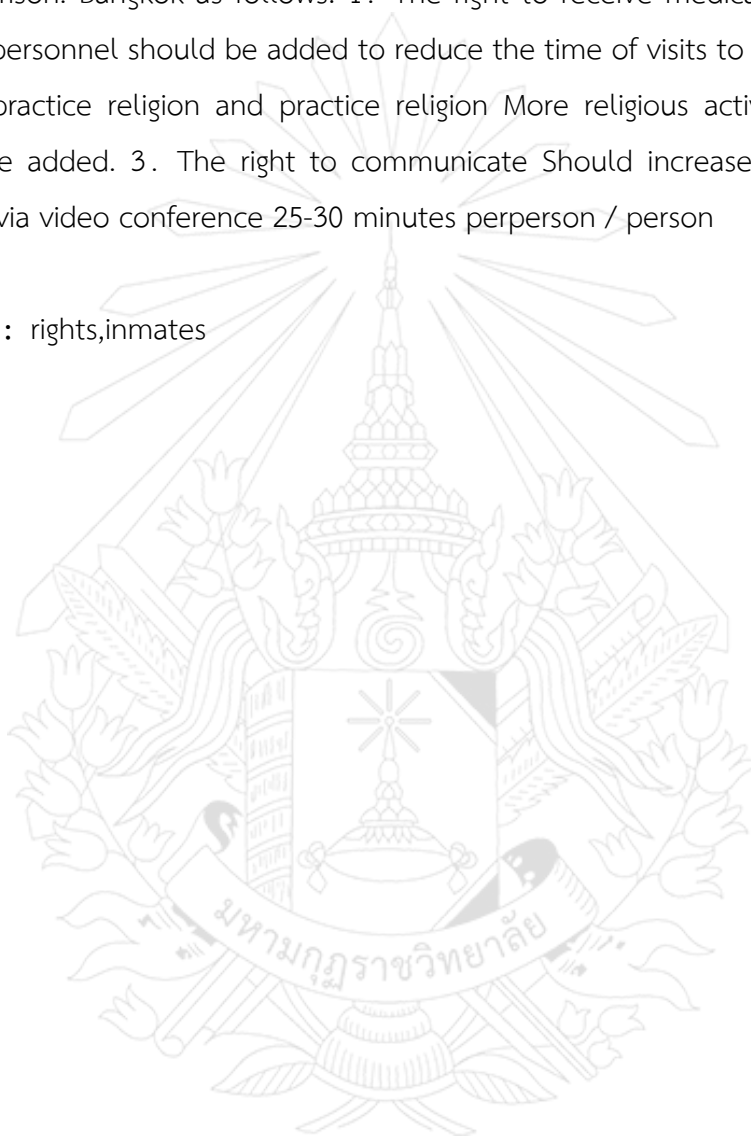
1) A study on the rights of inmates in the Khlong Prem Central Prison Bangkok Overall, it is at a moderate level. When considering each aspect, it was found that It was at a moderate level in all aspects, namely, the right to communicate with the highest average, followed by the right to receive medical care with an average. and the right to religious and religious practice had the lowest average respectively.

2) The results of comparison revealed that the inmates with sex, age, education level and the pre-occupation with different penalties Opinions on the education of

inmates in the Klong Prem Central Prison Bangkok, including 3 aspects: 1. Rights to receive medical treatment 2. The right to practice religion and practice and 3. The right to communicate. no different.

3) Inmates made recommendations on the rights of inmates in the Klong Prem Central Prison. Bangkok as follows: 1. The right to receive medical treatment More medical personnel should be added to reduce the time of visits to the doctor. 2. The right to practice religion and practice religion More religious activities and training should be added. 3. The right to communicate Should increase the time to visit relatives via video conference 25-30 minutes perperson / person

Keyword : rights,inmates



หัวข้อสารนิพนธ์ : การศึกษาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม
กรุงเทพมหานคร
ชื่อนักศึกษา : สิริภูมิ พักป้อม
ชื่อปริญญา : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา : การปกครอง
ปีพุทธศักราช : 2565
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร. สมภพ ระงับทุกข์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง

คณบดีคณะสังคมศาสตร์


.....
(พระมหาดุสิต ปณณารุณ)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ :

ประธานกรรมการ


.....
(รองศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา)


.....
(ดร.สมภพ ระงับทุกข์)

กรรมการ


.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุธนา ปราณีต)

กรรมการ


.....
(ดร.ฐากร หอมกลิ่น)

กรรมการ


.....
(ดร.เกษญา ผาทอง)

(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

Thematic Topic : A Study of The Rights of Inmates in Khlongpreem
Central Prison
Student's Name : Siripoom Fakpoom
Degree Sought : Master of Political Science
Program : Government
Academic Year : 2022
Advisor : Dr. Sompop Rangubtook

Accepted by the Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University
in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master Degree of Political
Science Government.

Dean of Faculty of Social Sciences *A. Paññāruno*
(Phramaha Arun Paññāruno)

Thematic Committee :
Chairman *S. Chaimusik*
(Assoc.Prof. Dr.Sukit Chaimusik)

Member (Advisor) *S.P.*
(Dr.Sompop Rangubtook)

Member *Yuttana Praneet*
(Asst.Prof. Dr.Yuttana Praneet)

Member *Thakul Homklin*
(Dr.Thakul Homklin)

Member *Ketsada Phathong*
(Dr.Ketsada Phathong)

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นแหล่งให้ความรู้ต่าง ๆ ในการศึกษา ค้นคว้า และขอขอบคุณ ดร.สมภพ ระวังทุกข์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไข ข้อบกพร่อง ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมาตั้งแต่ต้นจนเสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ไว้เป็นอย่างสูงและขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำ สตรีรัฐศาสตรมหาบัณฑิตทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดี

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก ดร.เกษญา ผาทอง และ ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาของแบบสอบถามและขอขอบคุณข้าราชการ พนักงานราชการ กรมราชทัณฑ์ทุกท่านและผู้ต้องขังเรือนจำกลางคลองเปรมทุก ๆ ท่านที่ให้ความช่วยเหลือและที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิทยาการ วางรากฐานแก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณท่านอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ที่ได้กรุณาให้ความสะดวก ความร่วมมือ ข้อเสนอแนะและอื่น ๆ ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้

สิริภูมิ ฝึกป้อม



สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.4 สมมุติฐานในการวิจัย	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิประชาชน	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิผู้ต้องขัง	12
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับผู้ต้องขัง	24
2.4 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย	26
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
2.6 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย	38
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	39
3.1 วิธีการและขั้นตอนในการวิจัย	39
3.2 ระเบียบวิธีการวิจัย	39
3.3 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	40
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
3.5 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	43

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	43
3.7 สรุป	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	47
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	70
5.1 สรุปผลการวิจัย	70
5.2 การอภิปรายผลการวิจัย	72
5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้	75
5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	76
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	81
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	82
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามในการวิจัย	84
ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล	88
ภาคผนวก ง แบบสอบถามในการวิจัย	91
ภาคผนวก จ การวิเคราะห์หาค่า IOC ของแบบสอบถาม	97
ประวัติผู้วิจัย	101

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดการวิจัยการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม	38
3.1 ตารางแสดงสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน	41
4.1 จำนวนและค่าร้อยละของลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง (เพศ)	48
4.2 จำนวนและค่าร้อยละของลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง (อายุ)	48
4.3 จำนวนและค่าร้อยละของลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง (ระดับการศึกษา)	48
4.4 จำนวนและค่าร้อยละของลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง (อาชีพก่อนต้องโทษ)	49
4.5 แสดงค่า \bar{x} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน	49
4.6 แสดงค่า \bar{x} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้ต้องขังให้ความคิดเห็นต่อการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล	50
4.7 แสดงค่า \bar{x} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้ต้องขังให้ความคิดเห็นต่อการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ	51
4.8 แสดงค่า \bar{x} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้ต้องขังให้ความคิดเห็นต่อการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร	52
4.9 แสดงค่า \bar{x} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ(ชายและเพศทางเลือก)	53
4.10 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ(ชายและ เพศทางเลือก)	53

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.11 แสดงค่า \bar{X} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำ กลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล จำแนกตามเพศ(ชายและเพศทางเลือก)	54
4.12 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล จำแนกตามเพศ	54
4.13 แสดงค่า \bar{X} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังใน เรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนา และปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามเพศ(ชายและเพศทางเลือก)	54
4.14 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามเพศ(ชายและ เพศทางเลือก)	55
4.15 แสดงค่า \bar{X} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังใน เรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามเพศ(ชายและ เพศทางเลือก)	55
4.16 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามเพศ (ชายและ เพศทางเลือก)	56
4.17 แสดงค่า \bar{X} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังใน เรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ	56
4.18 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลาง คลองเปรม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ	57
4.19 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจำแนกตามอายุ	58
4.20 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจจำแนกตามอายุ	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.21 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ ของผู้ต้องขังที่มีอายุแตกต่างกัน เป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ แอล.เอส.ดี. (Least-Significant Different.)	59
4.22 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามอายุ	59
4.23 แสดงค่า \bar{x} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา	60
4.24 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา	60
4.25 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล จำแนกตามระดับการศึกษา	61
4.26 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล ของผู้ต้องขังที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน เป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ แอล.เอส.ดี. (Least-Significant Different.)	62
4.27 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจจำแนกตามระดับการศึกษา	62
4.28 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามระดับการศึกษา	63
4.29 แสดงค่า \bar{x} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ	63
4.30 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.31 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ	65
4.32 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ	66
4.33 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ	66
4.34 แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขในการพัฒนาสิทธิ ของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิ ได้รับการรักษาพยาบาล	67
4.35 แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขในการพัฒนา สิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ	68
4.36 แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขในการพัฒนา สิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร	68

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สิทธิและเสรีภาพของคนไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนนับเป็นหลักการสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่รัฐธรรมนูญทุกฉบับ ล้วนให้ความสำคัญรวมถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ 20 ของประเทศไทยที่ให้ประชาชนมีบทบาท มีส่วนร่วมในการปกครอง และมีความสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยในปัจจุบัน โดยในหมวด 1 บททั่วไป มาตรา 4 ได้ระบุว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน” ความสำคัญของสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ถูกบัญญัติไว้ในหมวดที่ 3, 4 และ 5 ในหมวดที่ 3 เป็นเรื่องของสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ที่ยกสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญ โดยให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชน กระทำการใดก็ได้ตราบที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ไม่ผิดกฎหมายและสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น หมวด 4 นอกจากนี้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนยังถูกเน้นย้ำใน หมวดที่ 5 ซึ่งเป็นหมวดหน้าที่ของรัฐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ทั้ง 3 หมวด ให้ความสำคัญทั้งในเรื่องสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยการไม่เลือกปฏิบัติของภาคีรัฐ ความเสมอภาคกันในสังคม การเคารพสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่นเพราะคนไทยทุกคนล้วนอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญและกฎหมายฉบับเดียวกันเพื่อให้คนไทยทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ, 2560)

กรมราชทัณฑ์เป็นองค์กรของรัฐ มีหน้าที่ต้องควบคุมผู้กระทำผิดไว้ในเรือนจำเพื่อเป็นการลงโทษตามกฎหมายและมีให้มีผู้ต้องขังหลบหนีออกไปนอกเรือนจำก่อนครบกำหนดการต้องโทษ แต่ในขณะเดียวกันผู้ต้องขังในเรือนจำต้องได้รับความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กฎหมายและกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ เช่น ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่จะได้รับการคุมขังโดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นต้น ผู้ต้องขังมีสิทธิตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

เช่นเดียวกับประชาชนทั่วไป ยกเว้นการใช้สิทธินั้นจะถูกจำกัดในการต้องโทษในเรือนจำและทัณฑสถาน หรือสิทธิของผู้ต้องขังขัดแย้งต่อการปฏิบัติงานในเรือนจำและทัณฑสถานปัจจุบันกรมราชทัณฑ์สามารถรองรับผู้ต้องขังได้ประมาณ 180,000 คน แต่ปัจจุบันผู้ต้องขังมีปริมาณเกินกว่าความจุของเรือนจำที่จะรองรับได้ ซึ่งมีจำนวนประมาณ 300,000 คน ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขเร่งด่วน เนื่องจากเป็นต้นทางของปัญหาต่างๆ หลายประการ ทั้งในด้านการบริหารจัดการเรือนจำ และการแก้ไขฟื้นฟู พัฒนาพฤติกรรมนิสัยผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นคนดี ทำให้ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ภายในเรือนจำประสบปัญหาในการขาดความเข้าใจในสิทธิผู้ต้องขังด้านต่างๆ ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบหลักของกรมราชทัณฑ์

การใช้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนชาวไทยในระบอบประชาธิปไตยรัฐธรรมนูญได้กำหนดการใช้สิทธิเสรีภาพของประชาชนไว้ดังนี้ (กรมประชาสัมพันธ์, 2560)

1. สิทธิความเสมอภาคทางกฎหมาย บุคคลย่อมได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายโดยเสมอเท่าเทียมกันไม่ว่า เพศหญิง หรือชาย
 2. สิทธิในครอบครัว บุคคลย่อมได้รับการมีสิทธิอยู่ร่วมกันตามจารีตประเพณี และกฎหมายมีสิทธิในทรัพย์สินที่หามาได้ร่วมกัน
 3. สิทธิในทรัพย์สิน ทรัพย์สินของบุคคลย่อมได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย เจ้าของทรัพย์สินมีสิทธิที่จะกระทำการใด ๆ แก่ทรัพย์สินของตนได้
 4. สิทธิทางการเมือง เช่นสิทธิในการเลือกตั้ง สิทธิในการสมัครรับการเลือกตั้ง เป็นต้น
 5. สิทธิที่จะยื่นเรื่องราวร้องทุกข์เมื่อถูกข่มเหงหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประชาชนมีสิทธิในการยื่นเรื่องราวร้องทุกข์แก่ทางราชการได้
 6. สิทธิที่จะฟ้องหน่วยงานราชการ เมื่อบุคคลได้รับความเสียหายในทรัพย์สินหรือร่างกายจากหน่วยราชการก็ย่อมมีสิทธิการฟ้องร้องต่อศาลเพื่อเรียกค่าเสียหายได้
 7. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาโทษอย่างเป็นธรรม โดยได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้สุจริตแม้จะถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำผิดก็ตาม เว้นแต่จะมีคำพิพากษาของศาลจนถึงที่สุดว่าบุคคลผู้นั้นกระทำความผิดจริง
 8. สิทธิที่จะขอทุนความจากรัฐ บุคคลที่ตกเป็นจำเลยในคดีอาญาถ้าเป็นผู้ที่ยากจนขาดแคลนทุนทรัพย์มีสิทธิขอให้รัฐจัดหาทุนความเพื่อต่อสู้คดีให้ได้
- กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดสิทธิของผู้ต้องขัง ไว้ดังนี้
1. สิทธิที่จะได้รับอาหารหลักโภชนาการและเพียงพอต่อความต้องการ
 2. สิทธิที่จะได้รับเครื่องนุ่งห่มที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ
 3. สิทธิที่จะได้ที่อยู่อาศัยที่ถูกต้องสุขลักษณะ

4. สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (0 บาท รักษาทุกโรค)
5. สิทธิที่จะได้รับการติดต่อกับญาติและทนายความ
6. สิทธิที่จะประกอบพิธีทางศาสนาตามความเชื่อของผู้ต้องขัง
7. สิทธิที่จะรับและส่งจดหมายติดต่อกับบุคคลภายนอก
8. สิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ

เนื่องจากสิทธิผู้ต้องขังดังกล่าว และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนหรือสิทธิผู้ต้องขังไว้หลายประการดังนั้นจากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัย ในฐานะที่เป็นข้าราชการกรมราชทัณฑ์ ซึ่งมีส่วนร่วมในการทำงานสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ต้องขัง สนใจศึกษาสิทธิของผู้ต้องขัง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงและแนะนำสิทธิของผู้ต้องขังให้มีประสิทธิภาพ ต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

- 1.2.1 สิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมเป็นอย่างไร
- 1.2.2 ความคิดเห็นของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกันเป็นอย่างไร
- 1.2.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.3.1 เพื่อศึกษาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร
- 1.3.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน
- 1.3.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร

1.4 สมมุติฐานในการวิจัย

- 1.4.1 ผู้ต้องขังที่มี เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม ต่างกัน

1.4.2 ผู้ต้องขังที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม ต่างกัน

1.4.3 ผู้ต้องขังที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม ต่างกัน

1.4.4 ผู้ต้องขังที่มี อาชีพก่อนต้องโทษต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม ต่างกัน

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ผู้ต้องขังจำนวน 7,800 ราย ภายในเรือนจำกลางบางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร

1.5.2 ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานครมีความเข้าใจต่อสิทธิของผู้ต้องขังด้านต่าง ๆ ในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล
2. สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ
3. สิทธิในการติดต่อสื่อสาร

1.5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

เรือนจำกลางคลองเปรม เลขที่ 33/2 ถ.งามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

1.5.4 ขอบเขตด้านเวลา

ได้แก่ ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ตั้งแต่ พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 ถึง มีนาคม พ.ศ. 2565

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

สิทธิ หมายถึง ประโยชน์ที่รัฐธรรมนูญรับรองและคุ้มครองไว้ให้แก่บุคคลที่จะกระทำการเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินหรือบุคคลอื่น เพื่อมิให้บุคคลนั้นล่วงละเมิดเจ้าของสิทธินั้น

ผู้ต้องขัง หมายถึง บุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามหมายจำคุกภายหลังคำพิพากษาถึงที่สุด บุคคลที่ถูกขังไว้ตามคำสั่งที่ขอด้วยกฎหมายให้ลงโทษ บุคคลที่ถูกขังไว้ตามหมายขัง บุคคลที่ถูกฝากให้ควบคุมไว้ตาม

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายอื่นโดยไม่มีหมายอาญา ซึ่งถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำกลางคลองเปรม ซึ่งตอบแบบสอบถามงานวิจัยฉบับนี้

สิทธิผู้ต้องขัง หมายถึง สิทธิขั้นพื้นฐานที่ผู้ต้องขังจะได้รับหรือสามารถทำได้เมื่อเข้ามาอยู่ในสถานที่ควบคุม ขัง หรือจำคุกผู้ต้องขังกับทั้งสิ่งที่ใช้ต่อเนื่องกัน เช่น เรือนจำ ทัณฑสถาน สถานกักขัง และสถานกักกัน เช่น 1. สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล 2. สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจและ 3. สิทธิในการติดต่อสื่อสาร ที่มีการบัญญัติรับรองและคุ้มครองไว้ในกฎหมายต่าง ๆ คือสิทธิในการดำรงชีวิตของผู้ต้องขัง

เรือนจำกลางคลองเปรม หมายถึง เรือนจำกลางคลองเปรม เลขที่ 33/2 ถ.งามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

เพศ หมายถึง เพศของผู้ต้องขังในเรือนจำคลองเปรมที่ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 เพศ คือ 1) เพศชาย 2) เพศทางเลือก

อายุ หมายถึง อายุของผู้ต้องขังในเรือนจำคลองเปรมที่ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ 1) 20-40ปี 2) 41-60ปี 3) 60 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ต้องขังในเรือนจำคลองเปรมที่ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 1)ต่ำกว่าปริญญาตรี 2)ปริญญาตรี 3)สูงกว่าปริญญาตรี

อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ต้องขังในเรือนจำคลองเปรมที่ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็นคือ 5 อาชีพ 1) นักเรียน/นักศึกษา 2) ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 3) พนักงานบริษัท 4) เกษตร/ประมง/รับจ้างทั่วไป 5) ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ

สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล หมายถึง ผู้ต้องขังในเรือนจำได้รับการรักษาพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (0 บาท รักษาทุกโรค)และเจ้าหน้าที่พยาบาลคอยให้การบำบัดรักษาโรค ให้กับผู้ต้องขังตามสมควร แต่ถ้าป่วยเกินขีดความสามารถของสถานพยาบาล ก็จะมีการพิจารณาส่งตัวออกรับการรักษาที่โรงพยาบาลภายนอก หรือ ส่งตัวมารับการรักษาที่ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ที่กรุงเทพมหานคร

สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ หมายถึง ผู้ต้องขังในเรือนจำจะประกอบพิธีทางศาสนาตามความเชื่อของผู้ต้องขังผู้ต้องขังที่นับถือศาสนาต่างๆ สามารถประกอบพิธีการทางศาสนาได้โดยทางเรือนจำจะมีอนุศาสนาจารย์ คอยให้คำปรึกษาแนะนำและอำนวยความสะดวก

สิทธิในการติดต่อสื่อสาร หมายถึง ผู้ต้องขังในเรือนจำจะรับและส่งจดหมายติดต่อกับบุคคลภายนอกนอกและสามารถรับ-ส่ง E-mail กับญาติ และ แม้กระทั่งสามารถใช้โทรศัพท์ติดต่อพูดคุยกับญาติได้ ตามระเบียบที่กรมราชทัณฑ์กำหนดไว้

1.7 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1.7.1 ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร

1.7.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ ต่างกัน

1.7.3 ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะของสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร

1.7.4 ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขสิทธิของผู้ต้องขัง ให้ประสิทธิภาพมากขึ้น



บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นการปกครองไทยกับสิทธิของญาติผู้ต้องขังต่อการฝากเงินให้ผู้ต้องขังในเรือนจำ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารต่างๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการวิจัยโดยแยกประเด็นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิประชาชน
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิผู้ต้องขัง
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับผู้ต้องขัง
- 2.4 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิประชาชน

2.1.1 ความเป็นมาของสิทธิประชาชน

จรัญ โฆษณานันท์ (2555 , หน้า 57) ในอดีตเป็นเวลานานหลายศตวรรษที่มนุษย์พยายามหาคำตอบที่ว่ามนุษย์ทุกคนควรมีสิทธิประเภทหนึ่งอันเป็นสิทธิประจำตัว (Inbom) ไม่สามารถโอนให้แก่กันได้ และไม่อาจถูกทำลายลงได้โดยอำนาจใดๆ (Inalienable) ขณะเดียวกัน ก็ได้มีการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิเช่นว่านั้นตลอดมาระหว่างผู้ได้ปกครองและผู้มีอำนาจปกครอง ดังนั้น จึงเกิดแนวความคิดในเรื่องของ “กฎหมายธรรมชาติ (Natural law) และสิทธิตามธรรมชาติ (Natural Rights)” ซึ่งความมุ่งหมายที่แท้จริงที่ได้มีการเสนอความคิดเรื่องสิทธิตามธรรมชาติขึ้นมา ก็เพื่อจำกัดอำนาจของรัฐ เนื่องจากใช้อำนาจปกครอง และผู้อยู่ใต้ปกครองมักมีความขัดแย้งกันอยู่เสมอ เนื่องจากผู้อยู่ใต้อำนาจของรัฐพยายามดิ้นรนที่จะมีสิทธิเสรีภาพให้มากที่สุดเท่าที่จะมีได้ แต่ในขณะเดียวกัน ผู้มีอำนาจปกครองรัฐก็มีแนวโน้มที่จะใช้อำนาจอย่างเต็มที่เสมอ

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (1984) แนวความคิดกฎหมายธรรมชาติ เชื่อว่า สิทธิทั้งหลายเกิดขึ้นตามธรรมชาติพร้อมๆ กับมนุษย์และถือว่าความยุติธรรมมาก่อนตัวบทกฎหมาย นับแต่สมัยโบราณมาแล้วที่ได้เกิดมีความคิดว่ากฎหมายตามธรรมชาติมีอยู่จริงแม้มิได้บัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์

อักษร แต่ก็เป็นกฎหมายที่สูงส่งควรแก่การเคารพยิ่งไปกว่ากฎหมายที่ตราขึ้นโดยผู้ปกครองประเทศ สิทธิทั้งหลายแห่งมนุษยชาติเกิดขึ้นตามกฎหมายธรรมชาติ ส่วนกฎหมายที่ตราขึ้นในภายหลังนั้น เป็นเพียงการยอมรับหรือรับรองสิทธิที่ได้มีอยู่แล้วว่ามีอยู่จริง และรัฐบังคับคุ้มครองให้เท่านั้น ไม่ได้เป็นผู้ก่อตั้ง หรือประกาศสิทธิให้มนุษย์แต่อย่างใด เช่น สิทธิในชีวิต เสรีภาพในร่างกาย สิทธิในทรัพย์สิน และความเสมอภาค ซึ่งเป็นสิทธิที่ไม่สามารถโอนให้แก่กันได้ และใครผู้ใดจะล่วงละเมิดมิได้ ซึ่งต่อมา มีการขยายความหมายครอบคลุมไปถึง สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองป้องกันไม่ให้ถูกจับกุมคุมขังโดยอำเภอใจ สิทธิที่จะไม่ถูกล่วงละเมิดในเคหสถาน สิทธิที่จะมีเสรีภาพในการเคลื่อนย้ายถิ่นที่อยู่ สิทธิเสรีภาพในการสื่อสาร สิทธิเสรีภาพทางความคิดเห็น (Freedom of thought) และสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา (Freedom of Religion) สิทธิเสรีภาพในทางเศรษฐกิจ (Economic Rights)

วิชัย จิตตานุ (2549, หน้า 162 – 163) ต่อมาในศตวรรษที่ 18 แนวความคิดของนักปราชญ์ชาวอังกฤษ John Locke (ค.ศ. 1623 -1704) จากประสบการณ์การปฏิวัติในอังกฤษ The Glorious Revolution 1688 เห็นว่า ภายใต้สภาวะธรรมชาติมนุษย์แต่ละคนมีสิทธิและเสรีภาพตามกฎหมายธรรมชาติอันเป็นสิทธิในชีวิต เสรีภาพและทรัพย์สินด้วยการสละสิทธิแห่งตนเพื่อทำสัญญาประชาคม (Social Contract) ต่อมาได้มีการอธิบายขยายความจนกลายเป็นสิทธิในการจำกัดอำนาจรัฐ โดยให้เหตุผลว่าประชาชน มีอาณาเขตหนึ่งซึ่งห้ามมิให้ผู้ใช้อำนาจปกครองรัฐล่วงล้ำเข้าไปใช้อำนาจรัฐได้ เมื่อผู้ใช้อำนาจปกครองรัฐมีพันธะกรณีที่จะต้องเว้นไม่ใช้อำนาจรัฐ จึงเท่ากับประชาชนของรัฐมีสิทธิในการจำกัดอำนาจรัฐนั่นเองและนอกจากจะเป็นการจำกัดอำนาจรัฐไม่ให้ล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนแล้วสิทธิเสรีภาพของแต่ละบุคคล ก็ต้องไม่ถูกล่วงละเมิดจากการใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นด้วย หมายความว่า การใช้สิทธิเสรีภาพของแต่ละบุคคลจะต้องใช้ภายในปริมณฑลเขตแดนของสิทธิเสรีภาพแห่งตน และต้องไม่ล่วงเข้าไปในปริมณฑลเขตแดนของสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น

สรุปได้ว่า ที่มาของสิทธิและเสรีภาพ เกิดจากแนวความคิดเรื่องของกฎหมายธรรมชาติ และสิทธิตามธรรมชาติ และเมื่อมนุษย์ต้องการเปลี่ยนแปลงสภาพจากเสรีชนตามธรรมชาติ เป็นประชาชนที่เป็นองค์ประกอบของรัฐ (องค์ประกอบของรัฐประกอบด้วย ดินแดน อำนาจอธิปไตย รัฐบาล ประชาชน) สิทธิและเสรีภาพอันสมบูรณ์ต้องแปรสภาพไปเป็นสิทธิจำกัด และผูกพันกับอำนาจแห่งรัฐด้วย และในขณะเดียวกันกฎของธรรมชาติจะกลายเป็นกฎหมายแห่งรัฐ หรือรัฐธรรมนูญที่ใช้ในปัจจุบัน

วิชัย จิตตานุ (2549, หน้า 151 -152) สิทธิตามรัฐธรรมนูญ เป็นสิทธิของประชาชนที่รัฐธรรมนูญมีบทบัญญัติรับรองไว้ สิทธิดังกล่าวจึงมีขอบเขตครอบคลุมถึงสิ่งทั้งหลายทั้งปวงอันพึงมี พึงกระทำ และพึงได้ โดยที่สิ่งนั้นไม่ถูกขัดขวาง โต้แย้ง โดยกฎหมาย องค์การรัฐ เจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึงไม่ถูก

ขัดขวาง ได้แย้งโดยบุคคลอื่นด้วย ส่วนเสรีภาพ ก็คือ การมีอิสระในการใช้สิทธินั้นได้ตามเจตจำนงหรือความตกลงใจของตนได้เองโดยที่ไม่ถูกบังคับกะเกณฑ์หรือแทรกแซงกีดกันโดยอิทธิพล อำนาจและกฎเกณฑ์จากภายนอกอื่นใดไม่ว่าจากบุคคลหรือองค์กร และไม่ว่าในทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม

ชนินทร์ ดิชาวัน (2558) สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ เป็นคุณค่าสูงสุดที่ องค์กรของรัฐทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นองค์กรนิติบัญญัติ องค์กรบริหาร หรือองค์กรตุลาการ รวมตลอดถึงประชาชนบุคคลอื่นด้วยที่จะต้องให้ความเคารพและให้ความคุ้มครอง โดยการใช้อำนาจขององค์กรรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพซึ่งสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้โดยชัดแจ้งโดยปริยายหรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง เพราะฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าสิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญรับรองนั้น มีสถานะเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีผลใช้บังคับโดยตรงแก่องค์กรของรัฐทันทีโดยไม่ต้องมีกฎหมายรับรองอีกชั้นหนึ่งแต่อย่างใด

2.1.2 ความหมายของสิทธิประชาชน

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์ (2543) “สิทธิ” (Rights) ตามความหมายทั่วไป หมายถึง อำนาจที่กฎหมายรับรองคุ้มครองให้แก่บุคคลในอันที่จะเรียกร้องให้บุคคลอื่น กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง สิทธิจึงก่อให้เกิดหน้าที่แก่บุคคลอื่นด้วย

บรรเจิด สิงคเนติ (2562, หน้า 40 - 41) “สิทธิตามรัฐธรรมนูญ” ถือว่าเป็นสิทธิตามกฎหมายมหาชน(Das Subjektiveoeffentliche Recht) หมายถึง อำนาจรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายสูงสุดได้บัญญัติให้การสนับสนุนคุ้มครองแก่ปัจเจกบุคคลในอันที่จะกระทำการใดหรือไม่กระทำการใด การให้อำนาจแก่ปัจเจกดังกล่าวก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องที่จะไม่ให้บุคคลใดแทรกแซงในสิทธิตามกฎหมายรัฐธรรมนูญของตนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรียกร้องต่อองค์กรของรัฐมิให้แทรกแซงในของเขตสิทธิของตน และบางกรณีก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องให้รัฐดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งกระทำอันหนึ่งอันใด ได้ตามสิทธิเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองหรือให้ความคุ้มครองได้ โดยผู้ทรงสิทธิตามกฎหมายอาจใช้สิทธิในทางศาลเพื่อป้องกันการให้เป็นไปตามสิทธิดังกล่าว

เมื่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเป็นสิทธิที่มีผลผูกพัน โดยตรงต่อองค์กรผู้ใช้อำนาจรัฐตั้งนั้น ถึงแม้ว่ายังไม่มีกรออกกฎหมายระดับพระราชบัญญัติรับรองการใช้สิทธิดังกล่าว ก็อาจจะตีความไปในทิศทางที่ทำให้การใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญนั้นสิ้นผลได้

บรรเจิด สิงคเนติ (2562, หน้า 52) สิทธิ คือ ประโยชน์หรืออำนาจของบุคคลที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองมิให้มีการละเมิด รวมทั้งบังคับการให้เป็นไปตามสิทธิในกรณีที่มีการละเมิดด้วย เช่น

สิทธิในครอบครัว สิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัว สิทธิในเกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในการเลือกอาชีพ ถิ่นที่อยู่ การเดินทาง สิทธิในทรัพย์สิน เป็นต้น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525) อธิบายความหมาย “สิทธิ” ไว้ว่า “ความสำเร็จหรืออำนาจที่จะกระทำการใด ๆ ได้อย่างอิสระ โดยได้รับการรับรองจากกฎหมาย”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม (2475) ได้นำเรื่องการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมาบัญญัติไว้เป็นครั้งแรกว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนาหรือลัทธิใด ๆ และมีเสรีภาพในการปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมืองและไม่ใช่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมของประชาชน” และ “ภายในบังคับแห่งกฎหมาย บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในร่างกาย เคหสถาน ทรัพย์สิน การพูด การเขียน การโฆษณา การศึกษาอบรม การประชุมโดยเปิดเผย การตั้งสมาคม การอาชีพ” แม้ว่าจจะวางหลักไว้อย่างกว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ แต่ในเมื่อไม่มีกฎหมายมารองรับ ในบางเรื่องจึงมีการละเมิดจนเกิดผลเสียต่อการปกครองบ้านเมือง เช่น การตั้งสมาคมคณะราษฎร ที่มีกิจกรรมในทางการเมืองประหนึ่งเป็นพรรคการเมืองที่มุ่งเน้นส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง จนกระทั่งนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างคณะราษฎรกับขุนนางชั้นสูง เป็นต้น

นับแต่นั้นมา ในการจัดทำรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ ผู้ที่เกี่ยวข้องจะคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นประการสำคัญเสมอ เพราะมองว่าสิทธิและเสรีภาพเป็นเกียรติยศและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย หากละเลยหรือไม่คุ้มครองเรื่องเหล่านี้ย่อมส่ง ผลต่อเกียรติภูมิของประเทศชาติอีกด้วย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (2560) กล่าวว่า สิทธิและเสรีภาพของคนไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนนับเป็นหลักการสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่รัฐธรรมนูญทุกฉบับ ล้วนให้ความสำคัญรวมถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ 20 ของประเทศไทยที่ให้ประชาชนมีบทบาท มีส่วนร่วมในการปกครอง และมีความสอดคล้องกับบริบทของประเทศในปัจจุบัน โดยในหมวด 1 บททั่วไป มาตรา 4 ได้ระบุว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเหมือนกัน” ความสำคัญของสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ถูกบัญญัติไว้ในหมวดที่ 3,4 และ5 ในหมวดที่ 3 เป็นเรื่องของสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ที่ยกสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญ โดยให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชน จะกระทำการใดก็ได้ตราบที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ไม่ผิดกฎหมายและสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น หมวด 4 หน้าที่ของปวงชนชาวไทย นอกจากนี้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนยังถูกเน้น

ย้าโน หมวดที่ 5 ซึ่งเป็นหมวดหน้าที่ของรัฐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ทั้ง 3 หมวด ให้ความสำคัญทั้งในเรื่องสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยการไม่เลือกปฏิบัติของภาครัฐความเสมอภาคกันในสังคม การเคารพสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่นเพราะคนไทยทุกคนล้วนอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญและกฎหมายฉบับเดียวกันเพื่อให้คนไทยทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า สิทธิเสรีภาพในรัฐธรรมนูญนั้น เป็นการรับรองว่ามีหน้าที่ต้องอำนวยความสะดวกให้เป็นไปตามสิทธิเสรีภาพ รัฐมีหน้าที่ 2 ประการคือ 1.หน้าที่กระทำการ 2.หน้าที่งดเว้นการกระทำการหน้าที่กระทำ หมายถึง กรณีที่บุคคลมีสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญใด ๆ รัฐมีหน้าที่ต้องจัดการช่วยเหลือให้บุคคลนั้นๆสามารถดำรงชีพได้ หากรัฐไม่ทำหน้าที่ตามข้างต้น ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพบังคับให้รัฐกระทำตามหน้าที่ เพื่อให้สิทธิของตนสมประโยชน์ หน้าที่งดเว้นกระทำการ หมายถึง กรณีที่มีเสรีภาพในการกระทำใดบุคคลย่อมมีอิสระในการกระทำนั้นๆ โดยรัฐมีหน้าที่งดเว้นการกระทำการใดๆ ที่เป็นการแทรกแซงเสรีภาพดังกล่าว เช่นเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบโดยปราศจากอาวุธ รัฐต้องงดเว้นไม่กระทำการใดเป็นการรบกวน หรือขัดขวางการชุมนุม ในขณะที่ยังไม่ได้เกิดความรุนแรงในสถานที่ชุมนุมๆ นั้นๆ และความแตกต่างระหว่างคำว่า “สิทธิและเสรีภาพ” สิทธิเป็นอำนาจของบุคคลที่มีอยู่เพื่อเรียกร้องให้ผู้อื่นหรือองค์กรของรัฐกระทำการหรือละเว้นการกระทำ โดยเจาะจงเพื่อประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้องแต่เสรีภาพนั้น คือ อำนาจของบุคคลที่มีอยู่เหนือตนในการกระทำนั้นๆ ด้วยความอำเภอใจของตนเองบุคคลอื่นไม่สามารถเข้ามาชักจูงให้เคลื่อนตามมิได้

2.1.1 หลักของสิทธิประชาชน

PRD กรมประชาสัมพันธ์ (2560) กล่าวว่า การใช้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนชาวไทยในระบอบประชาธิปไตยรัฐธรรมนูญได้กำหนดการใช้การใช้สิทธิเสรีภาพของประชาชนไว้ดังนี้

1. สิทธิความเสมอภาคทางกฎหมาย บุคคลย่อมได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายโดยเสมอเท่าเทียมกันไม่ว่า เพศหญิง หรือชาย
2. สิทธิในครอบครัว บุคคลย่อมได้รับการมีสิทธิอยู่ร่วมกันตามจารีตประเพณี และกฎหมายมีสิทธิในทรัพย์สินที่หามาได้ร่วมกัน
3. สิทธิในทรัพย์สิน ทรัพย์สินของบุคคลย่อมได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย เจ้าของทรัพย์สินมีสิทธิที่จะกระทำการใด ๆ แก่ทรัพย์สินของตนได้
4. สิทธิทางการเมือง เช่นสิทธิในการเลือกตั้ง สิทธิในการสมัครรับการเลือกตั้ง เป็นต้น
5. สิทธิที่จะยื่นเรื่องราวร้องทุกข์เมื่อถูกข่มเหงหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประชาชนมีสิทธิในการยื่นเรื่องราวร้องทุกข์แก่ทางราชการได้

6. สิทธิที่จะฟ้องหน่วยงานราชการ เมื่อบุคคลได้รับความเสียหายในทรัพย์สินหรือร่างกายจากหน่วยราชการก็ย่อมมีสิทธิการฟ้องร้องต่อศาลเพื่อเรียกค่าเสียหายได้

7. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาโทษอย่างเป็นธรรม โดยได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้สุจริตแม้จะถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำผิดก็ตาม เว้นแต่จะมีคำพิพากษาของศาลจนถึงที่สุดว่าบุคคลผู้นั้นกระทำความผิดจริง

8. สิทธิที่จะขอทนายความจากรัฐ บุคคลที่ตกเป็นจำเลยในคดีอาญาถ้าเป็นผู้ที่ยากจนขาดแคลนทุนทรัพย์มีสิทธิขอให้รัฐจัดหาทนายความเพื่อต่อสู้คดีให้ได้

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิผู้ต้องขัง

2.2.1 ความหมายของสิทธิผู้ต้องขัง

ประธาน วัฒนวาณิชย์ และคนอื่น ๆ (2551 , หน้า 273) กล่าวว่า แนวคิดหรือที่มาของสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องขังนั้น เป็นผลมาจากการให้การยอมรับในสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่ มนุษย์มีติดตัวมาตั้งแต่เดิม ดังนั้นแม้บุคคลบางประเภทจะถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกายอันเนื่องมาจากปฏิบัติที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ ระเบียบ หรือกฎหมายของรัฐ ทำให้ต้องได้รับโทษ และตกเป็นผู้ต้องขัง แต่บุคคลเหล่านั้นก็ยังคงจะต้องได้รับคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของตนเองอยู่

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์ (2543 , หน้า 13 - 14) กล่าวว่า สิทธิของผู้ต้องขัง เป็นการขยายความจากสิทธิมนุษยชน ที่ว่า มนุษย์ทั้งหลายเกิดมาเท่าเทียมกัน มนุษย์มีสิทธิบางประการที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่กำเนิดจนกระทั่งตาย ซึ่งสิทธิดังกล่าวได้แก่ สิทธิในชีวิต เสรีภาพในร่างกาย และความเสมอภาค ซึ่งเป็นสิทธิที่เป็นคุณลักษณะประจำตัวของมนุษย์และไม่อาจพรากไปได้ ไม่สามารถโอนให้แก่กันได้และใครจะล่วงละเมิดมิได้

จรัญ โฆษณานันท์ (2545 , หน้า 58) กล่าวว่า ตามหลักการและแนวคิดของสิทธิมนุษยชน สิทธิมนุษยชนก็คือ บรรดาสิทธิและเสรีภาพที่มนุษย์ทุกคนมีอยู่โดยเสมอภาคเท่าเทียมกันด้วยเหตุผลที่เป็นมนุษย์ โดยถือว่าเป็นสิทธิที่ตามธรรมชาติที่ติดตัวมนุษย์ทุกคนมาตั้งแต่เกิด เป็นสิทธิที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติในตัวมนุษย์ ไม่อาจสละ โอน เลยยอมรับให้ภาคไปได้หากฝ่าฝืนก็เท่ากับทำลายความเป็นมนุษย์ทำลายธรรมชาติในตัวเอง ดังนั้น มนุษย์จึงไม่อาจที่จะสูญเสียสิทธิมนุษยชน เพราะมนุษย์ไม่อาจยุติหรือสละความเป็นมนุษย์ได้

ศาสตราจารย์ ดร.หยุด แสงอุทัย (2545 , หน้า 225 - 226) ได้ให้ความหมายของ “สิทธิ” เอาไว้ว่า “สิทธิคือประโยชน์ที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้ กล่าวคือ เป็นประโยชน์ที่กฎหมายรับรองว่ามีอยู่และเป็นประโยชน์ที่กฎหมายคุ้มครอง คือคุ้มครองมิให้มีการละเมิดด้วย”

วิชา มหาคุณ (2524 , หน้า 564) ได้กล่าวถึงสิทธิและเสรีภาพไว้ว่า “สิทธิ หมายถึง การที่บุคคลจะพึงกระทำได้ภายในขอบเขตของกฎหมาย กล่าวอีกนัยหนึ่ง สิทธิของบุคคลจะต้องมีกฎหมายรองรับหรือยอมรับให้”

ดร.วิษณุ เครืองาม (2521 , หน้า 200) ได้ให้ความหมายของสิทธิไว้ว่า “สิทธิ หมายถึง ประโยชน์ที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้ ส่วนเสรีภาพ หมายถึง ความมีอิสระที่จะกระทำการหรืองดเว้นกระทำเสรีภาพใดมีกฎหมายรับรองและคุ้มครองเสรีภาพนั้นก็อาจเป็นสิทธิด้วย ดังนั้นมักมีผู้เรียกรวมๆกันว่า สิทธิเสรีภาพ”

สรุปได้ว่า คือสิทธิมีขอบเขตและมีเงื่อนไขในการใช้ขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจสังคมการเมืองวัฒนธรรมประเพณีทุกคนมีความเสมอภาคภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเดียวกันรัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินนโยบายในการออกกฎหมาย และบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้การใช้สิทธิของบุคคลนั้นๆ หรือพลเมืองของประเทศนั้นๆ เกิดผลดีในทางปฏิบัติจริง

Englewood Cliffs, NJ (1981, p. 41) แนวคิดสิทธิของผู้ต้องขังนั้น เมื่อแนวความคิดสิทธิได้รับการยอมรับและมีพัฒนาการมากขึ้นจึงเกิดความพยายามที่จะให้มีสิทธิของผู้ต้องขัง อันเกิดขึ้นมาจากการแสวงหาหลักเกณฑ์พื้นฐานของความเป็นปัจเจกชน ซึ่งเริ่มจากการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้ต้องขัง และมีความพยายามในการให้คำจำกัดความของคำว่าสิทธิของผู้กระทำความผิด หรือสิทธิของผู้ต้องขัง ซึ่งในอดีตยังไม่มีคำจำกัดความที่เป็นรูปธรรมนัก เนื่องจากยังขาดการให้คำจำกัดความของคำว่าสิทธิ ที่เป็นทางการประกอบกับสาธารณชนก็ไม่ได้ให้ความสนใจในสิทธิของผู้ต้องขังมากนักเพราะผู้กระทำความผิดในสมัยนั้น จะถูกมองเป็นผู้ที่บกพร่องทางศีลธรรมอย่างร้ายแรงและไม่สมควรได้รับความช่วยเหลือ

Mike Magiure, Jon Vagg, and Rod Morgan (1985, p. 19 - 28) ในระยะต่อมา สิทธิของปัจเจกบุคคลได้รับการสนใจเพิ่มมากขึ้นในฐานะที่เป็นเครื่องป้องกันที่ประชาชนมีต่อการใช้อำนาจรัฐ การเรียกร้องสิทธิดังกล่าวมักมีสาเหตุมาจากประเด็นทางการเมือง กล่าวคือ การเรียกร้องให้ได้สิทธิประเภทใดประเภทหนึ่งในช่วงนั้น มักเป็นเรื่องทางศีลธรรม และการเรียกร้องสิทธิตามกฎหมาย รวมทั้งการเรียกร้องสิทธิของผู้ต้องขังซึ่งมีการเรียกร้องกันมากในเรื่องข้อกำหนดในเรื่องจำและข้อเสนอให้มีการรับรองสิทธิผู้ต้องขังอื่นอื่น โดยเหตุผลที่มีการนำมาอ้างเพื่อเรียกร้องสิทธิต่างๆของผู้ต้องขังคือ การที่ผู้ต้องขังถูกแยกตัวออกไปจากสังคมปกติ ทำให้ถูกจำกัดเสรีภาพในการเคลื่อนไหว เสรีภาพในการติดต่อกับสังคมภายนอก ซึ่งสภาพเช่นนี้เป็นเหตุที่จะทำให้ผู้ต้องขังสามารถได้รับการปฏิบัติที่โหดร้ายโดยไม่คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องขัง อาจก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องความถูกต้องของขอบธรรมในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ความทุกข์ทรมานของผู้ต้องขังที่จะได้รับจากการถูกจำกัดสิทธิตามกฎหมายต่างๆ สิ่งเหล่านี้ได้นำมาสู่การ

เรียกร้องให้มีการระงับการปกปิดรักษาสิทธิของผู้ต้องขัง อันเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการเรียกร้องให้มีการรับรองสิทธิตามกฎหมายอันพึงมีของบุคคลเหล่านั้นด้วย

ประธาน วัฒนวาณิชย์ (2525, หน้า33-36) กล่าวว่า การพิจารณาว่าผู้ต้องขังควรมีสิทธิที่จะได้รับการดูแลตามสมควรมากน้อยเพียงใด และสิทธิผู้ต้องขังควรมีขอบเขตเพียงใด ยกตัวอย่างจากขบวนการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังในสหรัฐอเมริกาอ้างว่า “นักโทษมีสิทธิตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกับประชาชนซึ่งอยู่ภายนอกเรือนจำทุกประการ ยกเว้นการใช้สิทธินั้นจะขัดกับการปฏิบัติงานของเรือนจำ ดังนั้นเรือนจำ ต้องแสดงเหตุผลว่า เหตุใดจึงมีความจำเป็นจะต้องตัดสิทธิบางประการของนักโทษ มากกว่าที่จะให้นักโทษเป็นผู้กล่าวอ้างว่า เหตุใดตนจึงไม่ควรถูกตัดสิทธิ

สรุปได้ว่า สิทธิของผู้ต้องขังนั้นเกิดขึ้นมาจากการที่บุคคลซึ่งต้องโทษตามคำพิพากษาของศาล เมื่อตกเป็นผู้ต้องขังทำให้ต้องสูญเสียสิทธิบางประการไปเนื่องจากการถูกลงโทษ การเสียสิทธิของผู้ต้องขังเป็นเพียงการถูกแยกตัวออกจากสังคมเท่านั้น ผู้ต้องขังยังคงมีสิทธิในฐานะพลเมืองของรัฐและประเทศ ยกเว้นสิทธินั้นจะถูกจำกัดและลดทอนโดยกฎหมายเนื่องจากตกเป็นผู้ต้องขัง แต่ก็ไม่เคยมีกฎหมายใดบัญญัติให้เพิกถอนสิทธิของการเป็นพลเมืองหรือไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายรัฐ ดังนั้นเมื่อผู้ต้องขังยังคงมีสถานะเป็นพลเมืองของรัฐ รัฐจึงมีหน้าที่ในการดูแลจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก และในขณะเดียวกันผู้บริหารงานราชทัณฑ์มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังป้องกันการหลบหนีและการทำร้ายระหว่างผู้ต้องขังด้วยกันเอง รวมทั้งการแก้ไขบำบัดผู้ต้องขังก่อนที่จะได้รับการปล่อยตัวเมื่อครบกำหนดโทษ องค์กรศาลก็มีหน้าที่จะต้องให้หลักประกันสิทธิของพลเมืองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่นๆ และเข้าแทรกแซงในกรณีบุคคลถูกละเมิดสิทธิหรือกรณีการถูกควบคุมตัวโดยมิชอบ

สุวรรณ รื่นยศ (2504 , หน้า 126 – 127) งานราชทัณฑ์ของไทยมีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย แต่เดิมการนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ ด้วยการจำคุกหรือกักขัง จะเน้นที่การลงโทษเพื่อทดแทนแก้แค้นผู้กระทำผิด ด้วยการควบคุมกักขัง และกระทำการให้ได้รับทุกขเวทนา เพื่อให้เกิดความกลัว และหลบจำ อีกทั้งมีการกักขังด้วยความเข้มงวด โดยมีการล่ามโซ่ตรวนไว้ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้บุคคลนั้นหลบหนีในสมัยโบราณ การราชทัณฑ์ไทยมิได้คำนึงถึงสุขภาพอนามัย หรือความจำเป็นพื้นฐานของผู้ต้องขังเพราะไม่มีการให้ความสำคัญในด้านมนุษย เนื่องจากมีความคิดว่าผู้กระทำผิดไม่มีสภาพความเป็นมนุษย์อยู่อย่างสมบูรณ์ จึงไม่สามารถอบรมสั่งสอนให้กลับตนเป็นคนดีได้ ดังปรากฏจากหลักฐานในสมัยอยุธยาเกี่ยวกับสภาพของเรือนจำและชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ต้องขัง โดยผู้ต้องขังจะถูกจองจำไว้ในสถานที่สำหรับคุมขัง ซึ่งมีชื่อเรียกต่างกันไป เช่น ตรู เรือนจำ ขุม คุก ตะราง ทิม สนม แต่ละสถานที่ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไปคือ คุกและตะราง ลักษณะของคุกและตะรางในสมัยนั้นมีสภาพที่น่าเวทนา

เนื่องจากการสร้างคุกด้วยไม้ไผ่เป็นคอกหรือกรง จึงถูกลมถูกฝนพัดผ่านตลอดเวลา ดังปรากฏฐานในจดหมายเหตุของ ลาลูแบร์ อัครราชทูตกรุงฝรั่งเศส ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชปี ค.ศ. 1688 (พ.ศ. 2230) นอกจากนี้ ยังมีการบันทึกไว้ในหนังสือภูมิสถานกรุงศรีอยุธยาว่า “...ใส่ตรวนเชือกผูกเอาต่อกันไปผูกติดท้ายพวงออกมาเที่ยวขอทานกิน...” แสดงให้เห็นว่า ผู้ต้องขังในสมัยนั้นต้องหาอาหารกินเองโดยไปขอชาวบ้านตามแต่ที่เขาจะให้โดยที่รัฐมิได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องขังแต่อย่างใด รัฐคงทำหน้าที่เพียงควบคุมผู้ต้องขังหลบหนีไปได้เท่านั้น ซึ่งเป็นการบรรลุลักษณะของการจำคุกที่ยึดถือปฏิบัติในสมัยนั้นแล้ว

กรมราชทัณฑ์ (2511, หน้า 263) กล่าวว่าในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นตั้งแต่ รัชกาลที่ 1 ถึง รัชกาลที่ 4 (พ.ศ. 2325 -พ.ศ. 2411)มีการแยกเรือนจำออกเป็นเรือนจำในกรุงเทพฯ และเรือนจำในหัวเมืองชั้นนอก เรือนจำในกรุงเทพฯแบ่งเป็นสองอย่าง คือ คุกและตระราง การราชทัณฑ์ในสมัยนี้ยังไม่มีคำวินิจฉัยถึง หลักสิทธิมนุษยชนหรือเสรีภาพของผู้ต้องขัง ทำให้ปฏิบัติและควบคุมผู้ต้องขังด้วยความเข้มงวดโดยนักโทษต้องเสียค่าธรรมเนียมการรับนักโทษเมื่อเข้ามาต้องโทษ และเมื่อพ้นโทษต้องเสียเงินให้เจ้าหน้าที่พนักงานที่นำความไปกราบบังคมทูล 3 ตำลึง (12 บาท) และเมื่อมีการ โปรดเกล้าให้ปล่อยตัวให้เสียอีก 2 ตำลึง (8 บาท)

สมภพ จันทรประภา และคณะ (2525, หน้า 263) กล่าวว่า ส่วนอาหารหรือเครื่องนุ่งห่มของผู้ต้องขังให้เป็นหน้าที่ที่ญาติพี่น้องจะต้องติดตามมาส่งให้บ้าง หรือนักโทษต้องทำงานเพื่อหาเงินมาใช้ในการดำรงชีพในเรือนจำเนื่องจากรัฐมิได้จัดหาให้แต่อย่างใด ทำให้นักโทษมีความเป็นอยู่ที่แร้นแค้นขาดการดูแลเอาใจใส่จากเจ้าพนักงาน มีเพียงการเข้มงวดกวดขันในการจองจำนักโทษโดยใช้เครื่องพันธนาการซึ่งเป็นการลงโทษและเป็นเครื่องมือในการป้องกันมิให้มีการหลบหนีการคุมขัง ดังนั้น สภาพเรือนจำในสมัยนี้จึงคงเป็นลักษณะเช่นเดียวกับสมัยกรุงศรีอยุธยาที่เน้นควบคุมผู้ต้องขังมิให้หลบหนีเป็นหลัก

สถานที่คุมขังผู้ต้องโทษในสมัยนั้น สังฆราชปาลเลกัวซ์เขียนบรรยายลักษณะไว้ในสมัยรัชกาลที่ 4 ถึงสภาพคุกหรือเรือนจำว่า เรือนจำหรือคุกเป็นสถานที่อันน่ากลัวมากเป็นห้องขังมืด ๆ ซึ่งมีนักโทษอยู่กันอย่างแออัดเป็นจำนวนร้อย ๆ คน เคราะห์ดีที่ใช้เป็นที่หลับนอนเท่านั้น ส่วนตอนกลางวันจะถูกปล่อยตัวไปทำงานร่วมกัน เช่น เลื่อยไม้ ขนอิฐ ขนทราย ทำทางหรือทำงานหนักอย่างอื่น ๆ โดยมีอาหาร คือ ข้าวกับเกลือเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และเมื่อถึงเวลากลางคืนเจ้าพนักงานเรือนจำจะนำนักโทษทั้งหมดเข้าไปควบคุมในคุกซึ่งมีความแออัดมาก นักโทษจึงต้องนอนเรียงกันแล้วใช้โซ่ตรวนร้อยขาล่ามไปผูกไว้กับเสาใส่กุญแจ ทำให้ไม่สามารถพลิกตัวได้ฉะนั้น จึงต้องนอนถ่ายหนักถ่ายเบาอยู่กับที่จนรุ่งเช้าจึงได้รับการปล่อยตัวออกจากคุกหรือตระราง

สมภพ จันทรประภา และคณะ (2525, หน้า 266 – 267) กล่าวว่า มิสเตอร์คาร์ล บ็อค (Carl Bock) เข้ามาเมืองไทยเมื่อ พ.ศ. 2424 ได้บรรยายถึงสภาพคุกในสมัยนั้นไว้ว่า “คุกเมืองไทยมีสภาพที่สกปรกน่าขยะแขยงที่สุดเท่าที่เคยเห็นมา มีแต่โรงไม่มีฝาปลูกเรียงกันเป็นแถว แต่ด้วยเหตุนี้ ก็เป็นการดีที่นักโทษได้อากาศบริสุทธิ์เพียงพอในสภาพที่ตนกินอยู่หลับนอน แต่กลิ่นเหม็นของสิ่งปฏิกูลต่างๆ บนพื้นดินนั้นสุดจะทนได้ เพราะดูเหมือนว่าจะไม่มีการทำความสะอาด” ในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้นนี้ ผู้ต้องขังได้รับการปฏิบัติโดยไม่คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ หรืออาจกล่าวได้ว่า มีการจำกัดสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องขังอย่างมาก เห็นได้จากสภาพความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังที่มีสภาพเลวร้ายไม่เหมาะสมกับที่ซึ่งมนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้เพราะรัฐไม่เอาใจใส่ในเรื่องสุขภาพและความปลอดภัยของผู้ต้องขัง

อีกทั้งรัฐไม่มีการจัดหาปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิตแม้แต่ปัจจัยสี่ ทั้งอาหาร เครื่องนุ่งห่มยารักษาโรคให้แก่ผู้ต้องขังได้รับอย่างเพียงพอ จนต้องกลายเป็นหน้าที่ของผู้ต้องขังหรือญาติพี่น้องของผู้ต้องขังต้องหาปัจจัยที่จำเป็นเหล่านี้มาให้ผู้ต้องขังใช้ในระหว่างที่ถูกจำคุกอยู่ ทำให้ผู้ต้องขังได้รับความทุกข์ทรมานและเป็นสิ่งที่เดือนร้อนแก่ครอบครัวของผู้ต้องขังด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรัฐยังไม่มีกำหนดกฎหมาย หรือข้อบังคับใดๆ ที่จะใช้เป็นแนวทางในการควบคุมและปฏิบัติต่อผู้ต้องขังไว้อย่างชัดเจน และอาจเกิดการที่เรือนจำในสมัยนั้นมีการแยกไปสังกัดตามส่วนราชการต่างๆ ทำให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังไม่มีแบบแผนที่ชัดเจน โดยขึ้นอยู่กับหน่วยราชการที่ผู้ต้องขังนั้นสังกัดอยู่ผู้ต้องขังจึงได้รับการปฏิบัติให้ได้รับความทรमानหรือถูกกดขี่จากผู้คุมขังบ้างน้อยบ้างตามแต่ผู้คุมจะกระทำ

สุวรรณ รื่นยศ (2504 , หน้า 172) กล่าวว่า ในยุคต่อมาในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นยุคของการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินโดยนำเอาขนบธรรมเนียมและวิธีการปกครองแบบตะวันตกมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการปกครองของไทย ประเทศไทยจึงเริ่มก้าวเข้าสู่การปกครองบ้านเมืองตามแบบอารยประเทศ ทำให้เริ่มมีการปรับปรุงกิจการเรือนจำเพราะเริ่มตระหนักว่าการลงโทษอย่างทรमानกับผู้กระทำผิดหรือการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอย่างโหดร้ายทารุณดั่งสมัยโบราณด้วยการขังไม่ถูกสุขลักษณะ ขาดแสงสว่าง ไม่มีการถ่ายเทของอากาศอย่างเพียงพอ อาหารการกินผิดเคื่องเครื่องนุ่งห่มมีจำกัด ซ้ำยังต้องถูกจองจำด้วยโซ่ตรวน ทำให้ไม่เกิดผลดีต่อการอบรมผู้ต้องขังและสังคม เพราะผู้ต้องขังจะเกิดความรู้สึกแค้นแค้นและมีจิตใจที่โหดเหี้ยม แข็งกระด้างหมดความละอายและอดทนต่อการทารุณโหดร้ายมากยิ่งขึ้น เมื่อพ้นโทษออกมาแทนที่จะสำนึกผิดกลับทำความผิดหนักยิ่งขึ้นกว่าเดิม ในที่สุดก็เกิดความคิดที่จะประทุษร้ายต่อสังคมและหันไปประกอบอาชญากรรมที่ร้ายแรงกว่าที่เคยทำก่อให้เกิดอันตรายต่อสังคมมากยิ่งขึ้น

อีกทั้งเริ่มมีการตระหนักว่าผู้ต้องขังที่ถูกจองจำอยู่มิได้ถูกตัดออกจากสังคมอย่างแท้จริง เมื่อพ้นโทษ ผู้ต้องขังจะกลับเป็นพลเมืองใช้ชีวิตอยู่ในสังคม จึงมีแนวคิดมุ่งไปในด้านการแก้ไขอบรมนิสัย

ผู้ต้องขังเพื่อให้กลับเป็นพลเมืองดี โดยเริ่มมีการปรับปรุงในด้านการดูแลผู้ต้องขังในเรือนจำ ซึ่งเป็นรากฐานขั้นต้นในการแก้ไขนิสัยผู้ต้องขังให้เป็นคนดี

สมภพ จันทระประภา และคณะ (2525, หน้า 321 – 322) การปฏิรูปกิจการราชทัณฑ์นี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ทรงมีพระราชดำริต่องานราชทัณฑ์ว่า “การคุก การตะราง เป็น การสำคัญของประเทศ สมควรจะได้สร้างสถานที่และจัดระเบียบเป็นปึกแผ่น” และทรงโปรดเกล้าให้สร้าง คุกชั้นใหม่ เรียกว่า “กองมหันตโทษ” และสร้างตะรางชั้นใหม่ เรียกว่า “กองลหุโทษ” โดยคุกและตะราง ดังกล่าวรวมเรียกว่า “กรมนักโทษ” สังกัดกระทรวงนครบาล ในการสร้างคุกกองมหันตโทษใหม่ ซึ่งแล้ว เสร็จในปี พ.ศ. 2433 (ร.ศ. 109) นั้น มีการคำนึงถึงสภาพความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังให้มีสุขภาพอนามัยที่ดี ขึ้น ดังเช่น มีการสร้างโรงครัวสำหรับปรุงอาหารให้ผู้ต้องขัง มีการสร้างคุกพยาบาลโดยให้มีการ รักษาพยาบาลผู้ต้องขังในคุกและให้มีหน้าต่างเพื่อระบายอากาศได้ดี อีกทั้งให้มีสำหรับให้นักโทษอาบน้ำ

กรมราชทัณฑ์ (2511, หน้า 7 - 8) ต่อมาในปี พ.ศ. 2434 (ร.ศ. 110) มีพระบรมราชโองการให้ กรมนครบาลตรา “ข้อบังคับสำหรับคุมขังนักโทษในกรมพระนครบาล” รวมทั้งสิ้น 20 หมวด 470 ข้อ โดยมีสาระสำคัญของการวางระเบียบเกี่ยวกับการควบคุมผู้ต้องขัง ได้แก่ การยกเลิกการเก็บค่าธรรมเนียม จากนักโทษทุกกรณี การกำหนดให้พนักงานเรือนจำได้รับเงินเดือนจากรัฐ รวมทั้งรัฐยังเป็นผู้จัดหาและ ออกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องนุ่มห่ม อาหาร ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดู รักษาพยาบาลและอื่นๆ แก่นักโทษ

สุชาติ บำปยุวาทย์, (2539, หน้า 138) นอกจากนี้ มีการกำหนดตำแหน่งหน้าที่เจ้าพนักงานที่ จะเป็นผู้ดูแลและปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามข้อบังคับ เช่น ตำแหน่งแพทย์ใหญ่ มีหน้าที่ตรวจปริมาณ และคุณภาพของอาหารและน้ำที่ผู้ต้องขังรับประทาน ตรวจคุกและตะรางเพื่อดูแลให้มีความสะอาดเพื่อ ป้องกันโรคต่างๆ และมีหน้าที่ตรวจนักโทษที่เพิ่งเข้าใหม่ หรือที่เจ็บป่วย เป็นต้น และกำหนดถึงเครื่องใช้ที่ นักโทษพึงมีในห้องขังเพื่อไว้ใช้เป็นส่วนตัว

อีกทั้งกำหนดให้นักโทษที่ไม่ได้ทำงานให้กินอาหาร 2 เวลา คือ เช้าและเย็น ส่วนนักโทษทำงาน ให้กิน 3 เวลา โดยเพิ่มเวลากลางวันด้วย และนักโทษป่วยมีการกำหนดให้กิน 4 เวลา คือเวลาเช้ายามรุ่ง เวลาเช้า เวลาบ่าย และเวลาเย็น กั้มีการกำหนดพิักัด หรือปริมาณอาหารของนักโทษที่ต้องทำงาน และ ไม่ต้องทำงาน ควรได้รับในแต่ละวันไว้อย่างชัดเจน กำหนดให้นักโทษต้องใส่เครื่องแต่งกายสำหรับนักโทษ ตามที่เรือนจำจัดให้ กำหนดวิธีการกำจัดสิ่งโสโครกต่างๆและกำหนดให้ผู้ต้องขังติดต่อกับบุคคลภายนอก โดยการเขียนหนังสือถึงญาติหรือได้รับหนังสือติดต่อจากญาติได้ แต่จะต้องผ่านการตรวจจากเจ้ากรมหรือ ปลัดกรมก่อน เว้นแต่เป็นหนังสือที่นักโทษเขียนทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือ

เสนาบดีว่าการกรมนครบาล เจ้ากรมหรือปลัดกรม จึงไม่มีอำนาจตรวจสอบหนังสือนั้นไว้ได้ และกำหนดให้นักโทษพบญาติได้ตามจำนวนที่กำหนดไว้โดย ขึ้นอยู่กับว่าเป็นนักโทษประเภทใดด้วย ฯลฯ

การกำหนดข้อบังคับเหล่านี้ นับได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการกำหนดกฎหมายที่ใช้ในการควบคุม และปฏิบัติต่อผู้ต้องขังไว้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้ต้องขังมีสภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำดีขึ้นโดยได้รับการดูแลจากรัฐในเรื่องที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และทำให้ผู้ต้องขังได้รับการปฏิบัติในฐานะที่เป็นมนุษย์มากขึ้นด้วย

อย่างไรก็ดี สภาพของคุกในสมัยนี้ในความเป็นจริงแล้วก็ยังมีสภาพไม่สู้ดีนัก ดังปรากฏหลักฐานในทางประวัติศาสตร์ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินตรวจเยี่ยมศาลยุติธรรม ซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับตระวาง แล้วพบว่า ภายในศาลมีกลิ่นเหม็นตลบอบอวนซึ่งเป็นกลิ่นที่มาจากกองลหุโทษ จึงทรงมีพระราชดำริให้เปลี่ยนแปลงแก้ไข เพื่อให้นักโทษในกองลหุโทษได้รับความสุขปราศจากความโลโครกความเหม็น ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดโรคร้ายขึ้นแสดงให้เห็นว่า แม้จะมีการออกข้อบังคับเรือนจำขึ้นใช้บังคับแต่สภาพของเรือนจำในความเป็นจริงก็ยังคงมีสภาพที่ไม่ดีนักและยังคงต้องได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

ต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ทรงโปรดเกล้าให้มีการปรับปรุงกิจการเรือนจำในหัวเมืองให้เป็นแบบแผนโดยให้กระทรวงมหาดไทยตราข้อบังคับลักษณะคุมขังนักโทษเรือนจำหัวเมือง ร.ศ. 116 ขึ้นและในปี ร.ศ. 118 (พ.ศ. 2442) มีการตราข้อบังคับสำหรับคุมขังนักโทษตามหัวเมือง ร.ศ.118 ขึ้นใช้บังคับแทนข้อบังคับ ร.ศ. 116 (พ.ศ.2440) ซึ่งมีบทบัญญัติคล้ายคลึงกันเพียงแต่ข้อบังคับ ร.ศ. 118 มีการบัญญัติให้มีข้อความที่กระชับขึ้นโดยมีการกำหนดข้อบังคับไว้ 5 หมวด 83 ข้อ ในส่วนที่สำคัญ คือ การกำหนดให้รู้วาระการเมืองเป็นผู้บังคับการเรือนจำในท้องที่ที่เรือนจำนั้นๆ ตั้งอยู่ และแต่งตั้งตำแหน่งพะทำมระงและผู้คุม บัญญัติวิธีรับคนเข้าคุมขังการตรวจอาหารที่นักโทษจะรับประทาน การรักษาพยาบาล การแจกสิ่งของจำเป็นและเครื่องนุ่งห่มแก่นักโทษ การกำหนดเรื่องการเยี่ยม และการตรวจจดหมายที่นักโทษใช้ติดต่อกับบุคคลภายนอกการใช้แรงงานนักโทษ เป็นต้น

กรมราชทัณฑ์(2519 , หน้า 15) ครั้นในปี พ.ศ. 2444 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริให้พระราชบัญญัติลักษณะเรือนจำไว้เพื่อให้เสนาบดีเจ้าหน้าที่ได้มีโอกาสจัดการเรือนจำให้เป็นระเบียบเรียบร้อย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติลักษณะเรือนจำ ร.ศ. 120 ไว้รวม 15 มาตรา จากนั้นพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ก่อนจะถูกยกเลิกและใช้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2560 ที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน

ในปัจจุบันประเทศไทยได้มีการพัฒนากฎหมายราชทัณฑ์ให้สอดคล้องกับ มาตรฐานสากลมากขึ้น โดยการประกาศใช้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่ใช้ในการ

คุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังและกำหนดแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยเฉพาะการเอาใจใส่ปรับปรุงมาตรฐานความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในฐานะ ที่เป็นมนุษย์มากขึ้น บทบัญญัติของกฎหมายราชทัณฑ์โดยเฉพาะในส่วนของสิทธิในการ ดำรงชีวิตของผู้ต้องขังซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่จำเป็นและสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์คนหนึ่ง พบว่าบทบัญญัติส่วนใหญ่กำหนดให้ความคุ้มครองสิทธิเหล่านี้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ (2561) กล่าวว่า สิทธิผู้ต้องขัง หมายถึง สิทธิของผู้ต้องขังเมื่อเข้าไปอยู่เรือนจำทัณฑสถานและสถานกักขังมีอยู่หลายด้าน ได้แก่ 1) ด้านอาหารถูกหลักโภชนาการ 2) ด้านเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม 3) ด้านที่อยู่อาศัย 4) ด้านการรักษาพยาบาล 5) ด้านติดต่อกับญาติหรือทนายความ เพื่อความเป็นอยู่ในเรือนจำทัณฑสถานและสถานกักขัง

2.2.2 สิทธิผู้ต้องขัง

สิทธิในการดำรงชีวิตเป็นสิทธิขั้นมูลฐานที่ผู้ต้องขังพึงได้รับการปฏิบัติในฐานะของการเป็นมนุษย์ โดยเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของผู้ต้องขังเช่นเดียวกับมนุษย์ผู้อื่น รัฐจึงควรให้ความคุ้มครองสิทธิในส่วนนี้ของผู้ต้องขัง เพื่อเป็นสิ่งที่รองรับว่าบุคคลเหล่านี้จะสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุขภายในเรือนจำตามควรแก่สภาพและใกล้เคียงกับพลเมืองอื่นๆ

เมื่อพิจารณาสาส์นระหว่างประเทศพบว่าส่วนใหญ่มีการบัญญัติรับรองให้บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิตหรือสิทธิในชีวิตเพราะเป็นสิทธิที่สำคัญสำหรับคุ้มครองการดำรงชีวิตอยู่ของบุคคลรวมทั้งผู้ต้องขัง ซึ่งบทบัญญัติของกฎหมายที่มีการบัญญัติรับรองสิทธิดังกล่าวไว้ ได้แก่ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนข้อ 3 ว่า “บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิต ในเสรีภาพ และในความมั่นคงแห่งร่างกาย” ข้อ 25(1) บัญญัติว่า “บุคคลมีสิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอสำหรับสุขภาพและความอยู่ดีของตนและครอบครัว รวมทั้งอาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย การรักษาพยาบาลและบริการสังคมที่จำเป็น....” หรือในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ 6 ว่า “มนุษย์ทุกคนมีสิทธิโดยธรรมชาติในการดำรงชีวิต... หรือในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 31 วรรค 1 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย...”

อุดม รัฐอมฤต, นพนิติ สุริยะ และบรรเจิด สิงคะเนติ, (2544, หน้า 48) แสดงให้เห็นว่าสิทธิในชีวิตเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการมีชีวิตอยู่และได้รับการคุ้มครองให้ปลอดภัยกับทั้งได้รับสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตอันได้แก่ปัจจัยสี่ นั่นคือ สิทธิได้รับอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรคหรือการรักษาพยาบาล ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตของคุณ และเป็นสิทธิที่ติดตัวปัจเจกบุคคลมาตั้งแต่เกิดจึงไม่อาจถูกพรากไปจากบุคคลนั้นได้ สาส์นระหว่างประเทศจึงได้กำหนดรับรองสิทธิในการดำรงชีวิตของคุณทุกคนให้มีมาตรฐานเดียวกัน โดยรวมถึงผู้ต้องขังที่มีฐานะเป็นพลเมืองคนหนึ่งด้วย

Ira J.Silverman, (2001, p.423) กล่าวว่าในปัจจุบันการราชทัณฑ์ของประเทศต่างๆ เริ่มเห็นถึงความสำคัญของการคุ้มครองสิทธิในการดำรงชีวิตของผู้ต้องขังมากขึ้นจึงมีการพัฒนามาตรการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังไปในทางที่ดีขึ้น รวมทั้งกรมราชทัณฑ์ไทยที่เริ่มตระหนักถึงสิทธินี้เช่นกันโดยเห็นว่าหากให้การดูแลสุขภาพความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้เป็นไปตามสิทธิที่เขาพึงได้รับย่อมทำให้ผู้ต้องขังไม่ก่อความวุ่นวายในเรือนจำ สิทธิที่จำเป็นในการดำรงชีวิตของผู้ต้องขัง ได้แก่

1) สิทธิได้รับอาหาร ถือเป็นเรื่องสำคัญที่เรือนจำต้องให้ความสำคัญในการจัดบริการอาหารที่มีคุณภาพในปริมาณที่เพียงพอแก่ผู้ต้องขังเพราะหากผู้ต้องขังได้รับอาหารที่มีคุณภาพเลวหรือปริมาณที่ไม่เพียงพอ ผู้ต้องขังมีสิทธิที่จะร้องทุกข์หรือฟ้องร้องคดีต่อศาลได้ และในความเป็นจริงอาหารเป็นปัจจัยที่อาจนำไปสู่การก่อการจลาจลหรือการก่อเหตุร้ายภายในเรือนจำ เนื่องจากความไม่พอใจของผู้ต้องขังที่ไม่ได้รับการเอาใจใส่ที่ดีพอจากรัฐหรือไม่พอใจหากได้รับการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกันจากเจ้าหน้าที่เรือนจำที่ให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังบางกลุ่มที่มีฐานะหรืออำนาจดีกว่าผู้ต้องขังส่วนใหญ่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังด้วยกันเอง

Henry Burns,(1975, p.399) กล่าวว่า นอกจากนี้สิทธิได้รับอาหารยังเป็นสิทธิที่มีผลต่อการเกื้อกูลและส่งเสริมให้การอบรมแก้ไขผู้ต้องขังประสบผลสำเร็จ โดยจะมีทั้งผลดีและผลเสียต่อพฤติกรรมและกำลังใจ (Morale) ของผู้ต้องขัง กล่าวคือ หากว่าผู้ต้องขังได้รับประทานอาหารและพูดคุยร่วมกันในบรรยากาศที่ผ่อนคลายย่อมส่งผลให้อารมณ์เย็นลงและถือเป็นช่วงเวลาสำหรับการพักผ่อน ในทางตรงข้ามหากสถานการณ์เป็นกรณีที่มีเจ้าพนักงานเรือนจำถือปืนแก๊สน้ำตาคอยควบคุมอยู่ย่อมทำให้เพิ่มความกดดันและความเครียดให้กับผู้ต้องขัง

ดังนั้นสิทธิได้รับอาหารจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่รัฐต้องให้ความสำคัญโดยการจัดให้บริการอาหารที่มีคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะแก่มนุษย์คนหนึ่งที่จะดำรงชีวิตอยู่ให้แก่ผู้ต้องขังมีฉะนั้นอาจนำไปสู่ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ความปลอดภัยและการควบคุมเรือนจำหรือการรักษาระเบียบวินัย

2) สิทธิได้รับเครื่องนุ่งห่มหลับนอน แต่เดิมมีแนวคิดที่จะป้องกันมิให้ผู้ต้องขังหลบหนีหรือให้หลบหนีได้ยาก เรือนจำส่วนใหญ่จึงกำหนดให้ผู้ต้องขังใช้เครื่องแต่งกายแตกต่างจากประชาชนทั่วไป เช่น ให้ใส่เสื้อลายเพื่อเป็นที่สังเกตได้ง่ายว่าเป็นผู้ต้องขัง แต่การให้ผู้ต้องขังแต่งกายด้วยเครื่องแบบเช่นนี้ย่อมทำให้ผู้ต้องขังขาดความเคารพตนเองและขาดกำลังใจที่จะทำความดีหรือกลับตัวเป็นคนดี เพราะมีความรู้สึกว่าตนถูกประณามอยู่ตลอดเวลา ต่อมาเริ่มเปลี่ยนแปลงแนวคิดในเรื่องนี้ โดยปัจจุบันเรือนจำเป็นส่วนมากให้ผู้ต้องขังใช้เสื้อผ้าธรรมดาที่ไม่มีเครื่องหมายที่เห็นเด่นชัดแสดงว่าเป็นนักโทษดังเช่นในอดีต

ดังนั้นเครื่องแต่งกายของผู้ต้องขังควรมีลักษณะที่ไม่ผิดแปลกไปจากบุคคลธรรมดาและมีสภาพที่ตีพอสมควร มีความสะอาด และจัดให้เพียงพอแก่ความจำเป็นที่บุคคลหนึ่งจำเป็นต้องใช้ใน ชีวิตประจำวัน

3) สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล การรักษาพยาบาลถือเป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้ปัจเจกชนมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง ซึ่งบุคคลที่อยู่ในสังคมภายนอกเรือนจำสามารถเลือกรับบริการด้านการรักษาพยาบาลที่มีอยู่หลายรูปแบบให้เหมาะสมกับสุขภาพของตนได้ ในขณะที่ผู้ต้องขังที่ถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำไม่มีอิสระ เช่นนั้น การจำคุกจึงเป็นการขัดขวางมิให้ผู้ต้องขังมีเสรีภาพที่จะเลือกรับบริการด้านการรักษาพยาบาล หรือการดูแลสุขภาพของตนตามความเหมาะสมได้ ทำให้เรือนจำมีหน้าที่ต้องจัดให้บริการด้านการรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขัง ทั้งในด้านการตรวจสุขภาพ การป้องกันโรคระบาด การฟื้นฟูสุขภาพผู้ต้องขัง เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาสุขภาพของผู้ต้องขังและโรคระบาดต่างๆที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากเรือนจำ และทัณฑสถานเป็นสถานที่ที่มีการควบคุมผู้ต้องขังไว้รวมกันเป็นจำนวนมากจึงง่ายต่อการแพร่กระจายของเชื้อโรค และทำให้เกิดโรคระบาดในเรือนจำได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งอาจส่งผลกระทบต่อสังคมภายนอก

นอกจากนี้แนวคิดในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในปัจจุบันมีการคำนึงถึงหลักมนุษยธรรมมากขึ้น เรือนจำซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของรัฐเป็นผู้ทำหน้าที่ควบคุมลงโทษผู้ต้องขังไว้ในเรือนจำจึงต้องดูแลเอาใจใส่สุขภาพอนามัยของผู้ต้องขังด้วยการจัดสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังในระดับที่ไม่ต่ำกว่าประชาชนทั่วไปพึงได้รับจากรัฐ เพราะแม้บุคคลเหล่านี้เป็นผู้กระทำผิดและกำลังอยู่ในระหว่างต้องโทษ เขายังคงมีฐานะเป็นพลเมืองของรัฐจึงควรได้รับความคุ้มครองสิทธิในเรื่องนี้

4) การจัดบริการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย สภาพของอาคารและบริเวณของเรือนจำควรมีอย่างเพียงพอแก่การใช้เป็นที่อยู่อาศัยและทำกิจกรรมต่างๆของผู้ต้องขังเนื่องจากผู้ต้องขังต้องใช้ชีวิตอยู่ภายใน เรือนจำตลอดเวลาที่ยังรับโทษอยู่ ฉะนั้นหากสภาพเรือนจำคับแคบย่อมทำให้ผู้ต้องขังอยู่กันอย่างแออัดยัดเยียด และอาจส่งผลกระทบต่อผู้ต้องขังหลายประการ เช่น ปัญหาสุขภาพอนามัยของผู้ต้องขัง การได้รับอาหารอย่างจำกัด และก่อให้เกิดความเครียดแก่ผู้ต้องขัง จนอาจก่อเหตุร้ายขึ้นในเรือนจำได้

ชาย เสวีกุล (2514, หน้า 255) แต่เดิมรัฐมิได้ให้ความสำคัญกับสภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำมากนักทำให้พบว่าภายในเรือนจำมีสภาพที่น่าสลดหดหู่เป็นอย่างมากยิ่ง สกปรกและมีสภาพที่เกาทรุดโทรม ทำให้ผู้ต้องขังยิ่งรู้สึกหดหู่และเกิดความเครียด ดังนั้นภายใต้สภาวะการณ์เช่นนี้ย่อมไม่มีผลช่วยให้ผู้ต้องขังกลับตนเป็นคนดีได้เลย ต่อมาเมื่อมีการให้ความสำคัญกับสิทธิของผู้ต้องขังมากขึ้น รัฐจึงเริ่มให้ความสนใจกับสภาพความเป็นอยู่ของผู้ต้องขัง และเริ่มตระหนักว่าสภาพของห้องขังมีความสำคัญมาก โดยห้องขังควรมีขนาดกว้างขวางพอที่จะอยู่อาศัยได้โดยไม่อึดอัดนัก มีความสะอาดพอสมควร มีแสงสว่างและอากาศบริสุทธิ์ถ่ายเทได้สะดวก

สุวิทย์ นิ่มน้อย, เตชา ศิริเจริญและอัษฎางค์ ปาณิกบุตร (2522 , หน้า 110) กล่าวว่า การรักษาความสะอาดในเรือนจำนอกจากจะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดโรคติดต่อภายในเรือนจำแล้วยังทำให้เรือนจำและทัณฑสถานมีความสะอาด น่าอยู่ และเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าผู้ต้องขังได้รับการดูแลเอาใจใส่เหมือนกับเป็นบุคคลธรรมดาคนหนึ่ง เรือนจำหรือทัณฑสถานต่างๆ จึงควรให้ความสำคัญและเอาใจใส่กับความสะอาดภายในเรือนจำด้วยการจัดการบริหารเรือนจำด้วยระบบสุขาภิบาลที่ดีด้วยเพื่อให้เกิดอนามัยและสิ่งแวดล้อมที่ดี

5) สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ ศาสนาเป็นสิ่งสำคัญที่อยู่คู่กับสังคมโดยบุคคลโดยทั่วไปมีสิทธิที่จะนับถือศาสนาหรือปฏิบัติศาสนกิจได้โดยไม่ต้องขออนุญาตจากใครแต่ในเรือนจำแม้ไม่มีข้อห้ามมิให้แสดงออกทางศาสนาไว้โดยผู้ต้องขังยังคงมีสิทธิในการปฏิบัติศาสนกิจต่างๆ ได้ แต่จำต้องคำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัยภายในเรือนจำและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วย

ชาย เสวีกุล (2514, หน้า 291 - 292) กล่าวว่า อย่างไรก็ตามดียังคงมีความจำเป็นที่รัฐต้องสนับสนุนให้ผู้ต้องขังมีสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจได้ด้วยการจัดกิจกรรมทางศาสนาตามความเชื่อของผู้ต้องขังแต่ละคนภายในเรือนจำ เนื่องจากศาสนามีความสำคัญต่อเรือนจำและผู้ต้องขังอย่างมาก และโดยทั่วไปมีความเชื่อกันว่า ศาสนาจะช่วยให้คนมีจิตใจที่สำนึกผิด และละเว้นจากการกระทำชั่วร้ายได้อีกทั้งศาสนายังช่วยกล่อมเกล่าจิตใจที่แข็งกระด้างให้กลับอ่อนโยนและเหนียวรั้งจิตใจผู้ต้องขังให้รู้จักระงับไม่กระทำผิดอีก และยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยเยียวยาในด้านจิตใจของผู้ต้องขังให้คลายความกดดันและวิตกกังวลต่างๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งช่วยแก้ไขอบรมผู้ต้องขังในกลับตนเป็นคนดีต่อไป รัฐจึงควรคุ้มครองให้ผู้ต้องขังได้รับสิทธินี้อย่างสมบูรณ์เพื่อประโยชน์แก่ทั้งตัว

6) สิทธิในการติดต่อสื่อสาร เรือนจำหรือทัณฑสถานเป็นสถานที่ซึ่งใช้ในการควบคุมผู้กระทำผิดและจำกัดอิสรภาพของผู้กระทำผิดให้อยู่เฉพาะภายในบริเวณที่กำหนดไว้ และมีลักษณะเป็นเขตหวงห้ามมิให้บุคคลภายนอกเข้าไปได้โดยง่าย ด้วยเหตุผลในด้านการป้องกันและรักษาความปลอดภัยภายในเรือนจำ ทำให้ผู้ต้องขังไม่สามารถติดต่อกับบุคคลภายนอกได้อย่างอิสระ

นที จิตสว่าง กล่าวว่า อย่างไรก็ตามเป็นที่ยอมรับในหลักสากลว่าผู้ต้องขังพึงได้รับการปฏิบัติต่ออย่างมีมนุษยธรรมในฐานะที่เป็นมนุษย์ ผู้ต้องขังจึงควรมีสิทธิในการติดต่อสื่อสารหรือได้รับการเยี่ยมจากบุคคลภายนอกในระหว่างต้องโทษจำคุกด้วยตามสมควร เพราะการไม่ถูกตัดขาดจากโลกภายนอกถือเป็นหลักสิทธิมนุษยชนอย่างหนึ่ง และยอมรับว่าการให้สิทธิผู้ต้องขังติดต่อสื่อสารหรือได้รับการเยี่ยมจากญาติพี่น้องหรือ บุคคลใกล้ชิดผู้ต้องขัง พระภิกษุสงฆ์หรือนักบวชในศาสนาต่างๆ ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยทำให้ประสบผลสำเร็จในการอบรมแก้ไขให้ผู้ต้องขังกลับเป็นคนดีได้มากขึ้นเพราะช่วยให้ผู้ต้องขังคลายความกังวลว่าจะถูกทอดทิ้งจากครอบครัวหรือสังคมและมีความหวังที่จะกลับไปใช้ชีวิตในสังคมภายหลังพ้นโทษ

ผู้ต้องขังจึงมีกำลังใจ มีสิ่งยึดเหนี่ยว ไม่รู้สึกโดดเดี่ยวและช่วยประคับประคองมิให้กลับไปกระทำผิดอีก โดยเฉพาะผู้กระทำผิดโดยพลั้งเผลอหรือไม่ใช่ผู้ร้ายโดยสันดาน

นอกจากนี้การเยี่ยมยังช่วยทำให้ผู้ต้องขังมีโอกาสในการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจากการจำคุก เนื่องจากบุคคลภายนอกสามารถติดต่อและทราบถึงความเป็นอยู่ของผู้ต้องขัง ทำให้เรือนจำมิใช่แดนสนธยาที่ไม่มีใครทราบถึงเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นภายในเรือนจำได้ดังเช่นในอดีตอีกต่อไป ส่งผลให้เจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยเคารพในสิทธิต่างๆที่ผู้ต้องขังพึงได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายมากขึ้นและทำให้สภาพความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังดีขึ้น

ดังนั้นเรือนจำต่างๆควรให้ผู้ต้องขังได้รับการเยี่ยมและติดต่อจากบุคคลภายนอกไม่ว่าด้วยวิธีได้รับการเยี่ยม การติดต่อทางจดหมายหรือโทรศัพท์ภายใต้ข้อจำกัดที่จำเป็นสำหรับการป้องกันการหลบหนี การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยภายในเรือนจำ เพื่อคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขังและเป็นผลดีต่อการบริหารงานเรือนจำ

1. สิทธิที่จะได้รับอาหารหลักโภชนาการและเพียงพอต่อความต้องการกรมราชทัณฑ์ รับประกันว่าผู้ต้องขังทุกคนจะได้รับอาหารวันละ 3 มื้อ ทุกวัน ฟรี !ตั้งแต่วันแรกที่เข้าคุกจนถึงวันสุดท้าย
2. สิทธิที่จะได้รับเครื่องนุ่งห่มที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศผู้ต้องขังส่วนใหญ่มักจะมีเสื้อผ้าของตนเองจากญาติที่นำมาให้ ส่วนผู้ต้องขังที่ไม่สามารถจัดหาเสื้อผ้า ผ้าห่มและของใช้ประจำตัว ทางเรือนจำจะรับผิดชอบจัดหาให้
3. สิทธิที่จะได้ที่อยู่อาศัยที่ถูกสุขลักษณะเรือนจำทุกแห่งได้พยายามจัดเรือนนอนให้ผู้ต้องขัง ได้พักอาศัยให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอยู่แล้ว แต่คนติดคุกมีมากเกินไป (มากกว่า 250,000 คน ! ในบางปี) ทำให้ผู้ต้องขังต้องอยู่กันอย่างแออัดยัดเยียด ปัจจุบัน เรือนจำเกือบทุกแห่งได้อนุญาตให้โรงเรียนต่างๆ พานักเรียนเข้ามาดูสภาพความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังได้ เพื่อเป็นเครื่องเตือนสติว่า อย่าทำผิดกฎหมายเด็ดขาด มิฉะนั้น จะต้องมาทนลำบากอยู่ในคุก
4. สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (0 บาท รักษาทุกโรค)เรือนจำทุกแห่งมีสถานพยาบาล และเจ้าหน้าที่พยาบาลคอยให้การบำบัดรักษาโรค ให้กับผู้ต้องขังตามสมควร แต่ถ้าป่วยเกินขีดความสามารถของสถานพยาบาล ก็จะมีการพิจารณาส่งตัวออกรับการรักษาที่โรงพยาบาลภายนอก หรือ ส่งตัวมารับการรักษาที่ทันสมัยสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ที่กรุงเทพมหานคร
5. สิทธิที่จะได้รับการติดต่อกับญาติและทนายความ ทนายความมีสิทธิ์ขอเข้าพบผู้ต้องขังได้ตามความจำเป็น ส่วนญาติก็สามารถมาเยี่ยมผู้ต้องขังได้ตามวันเวลาที่เรือนจำกำหนด ปัจจุบันนี้ เรือนจำหลายแห่ง ได้เพิ่มจำนวนวันที่ญาติสามารถมาเยี่ยมผู้ต้องขังได้มากขึ้น บางเรือนจำอนุญาตให้เยี่ยมได้ทุก

วันทำการ ผู้ต้องขังที่พักรักษาตัวอยู่ใน ทักษสถาน-โรงพยาบาลราชทัณฑ์นั้น ญาติสามารถเข้าเยี่ยมผู้ป่วยได้ถึงตัวภายในโรงพยาบาล ถ้าผู้ป่วยไม่สามารถเดินออกไปเยี่ยมญาติได้ตามปกติ

6. สิทธิที่จะประกอบพิธีทางศาสนาตามความเชื่อของผู้ต้องขังผู้ต้องขังที่นับถือศาสนาต่างๆ สามารถประกอบพิธีการทางศาสนาได้โดยทางเรือนจำจะมีอนุศาสนาจารย์ คอยให้คำปรึกษาแนะนำและอำนวยความสะดวก

7. สิทธิที่จะรับและส่งจดหมายติดต่อกับบุคคลภายนอกนอกจากสิทธิที่จะรับ-ส่งจดหมายแล้ว ปัจจุบัน กรมราชทัณฑ์ได้มีนโยบายให้ผู้ต้องขังสามารถรับ-ส่ง E-mail กับญาติ และ แม้กระทั่งสามารถใช้โทรศัพท์ติดต่อพูดคุยกับญาติได้ ตามระเบียบที่กรมราชทัณฑ์กำหนดไว้

8. สิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆผู้ต้องขังมีสิทธิที่จะอ่านหนังสือและวารสารในห้องสมุดของเรือนจำ และรับชมรายการข่าวสาร ภาพยนต์ รายการบันเทิงต่างๆจากโทรทัศน์ที่เรือนจำจัดให้

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับผู้ต้องขัง

2.3.1 ความหมายของผู้ต้องขัง

วิกิพีเดีย (2558) พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน นักโทษ ให้ความหมายไว้ว่า ผู้ต้องขัง หมายถึง บุคคลที่ถูกขังอยู่ในเรือนจำ ได้แก่ นักโทษเด็ดขาด คนต้องขัง และคนฝาก ผู้ต้องขังที่อยู่ภายในทัณฑสถานก่อนหน้านี้นี้ ผู้กระทำผิดซึ่งศาลตัดสินให้ต้องโทษจำคุกถูกเรียกว่า “นักโทษ” (prisoner) แต่ต่อมาถูกเปลี่ยนเป็น “ผู้ต้องขัง” (inmate) เนื่องจากการเปลี่ยนแนวคิดเรื่องการลงโทษในประเทศสหรัฐอเมริกาจากการลงโทษเพื่อลงโทษมาเป็นเพื่อแก้ไขฟื้นฟู

พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔ ให้ความหมายไว้ว่า “ผู้ต้องขัง” หมายความว่า รวมถึงนักโทษเด็ดขาด คนต้องขัง และคนฝาก “นักโทษเด็ดขาด” หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามหมายจำคุกภายหลังคำพิพากษาถึงที่สุดและให้หมายความรวมถึงบุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามคำสั่งที่ขอด้วยกฎหมายให้ลงโทษด้วย “คนต้องขัง” หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามหมายขัง “คนฝาก” หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกฝากให้ควบคุมไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายอื่นโดยไม่มีหมายอาญา

สรุปได้ว่า ผู้ต้องขัง หมายถึง ผู้ต้องขังที่อยู่ภายในเรือนจำ ทัณฑสถานหรือสถานที่ควบคุมตัวอื่นใดที่รัฐประกาศให้ใช้เป็นสถานที่คุมขัง เช่น เรือนจำชั่วคราว สถานกักขังหรือสถานกักกัน โดยถูกคุมขังตามหมายจำคุกภายหลังคำพิพากษาสูงสุด รวมถึงบุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามคำสั่งที่ขอด้วยกฎหมายให้ลงโทษ

2.3.2 ประเภทผู้ต้องขัง

ข้อ 40 ของกฎกระทรวงมหาดไทย ภายใต้บังคับมาตรา 11 วรคสองแห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์พุทธศักราช 2479 ให้แบ่งผู้ต้องขังออกเป็นประเภทดังต่อไปนี้

- 1) ผู้ต้องขังหญิง
- 2) ผู้ต้องขังที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปีและต้องโทษเป็นครั้งแรก
- 3) ผู้ต้องขังที่ต้องโทษสำหรับความผิดที่กระทำอนาจาร
- 4) ผู้ต้องขังที่ต้องโทษสำหรับความผิดที่ประทุษร้ายแก่ชีวิตและร่างกาย
- 5) ผู้ต้องขังซึ่งต้องโทษสำหรับความผิดที่ประทุษร้ายแก่ทรัพย์
- 6) ผู้ต้องขังซึ่งศาลพิพากษาว่าเป็นผู้มีสันดานเป็นผู้ร้าย
- 7) ผู้ต้องขังที่ไม่อยู่ในจำพวกที่ได้ระบุนมาแล้ว

(กฎกระทรวงมหาดไทย 2484) กรณีผู้ต้องขังเข้าใหม่ เรือนจำจะแยกผู้ต้องขังเด็ดขาดและผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีโดยการแบ่งแดนคุมขัง แยกผู้ต้องขังป่วยไว้ในแดนพยาบาล และแยกผู้ต้องขังโทษสูงออกจากผู้ต้องขังโทษน้อย เพื่อป้องกันการถ่ายทอดลักษณะอาชญากรรมนิสัยไปสู่ผู้ต้องขังที่สามารถแก้ไขพัฒนาพฤติกรรมนิสัยให้เป็นคนดีได้ และเป็นการให้การคุ้มครองแก่ผู้ต้องขัง แต่ในปัจจุบันทำได้เพียงการแยกขังในเวลากลางวัน ในช่วงกลางวันจำเป็นต้องให้อยู่ร่วมกัน เนื่องจากผู้ต้องขังมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกวันและจำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเรือนจำมีจำนวนเท่าเดิมทำให้ไม่สามารถดูแลในด้านการแบ่งแยกผู้ต้องขังโทษสูงออกจากโทษน้อยได้เพราะจำนวนผู้ต้องขังมากกว่าเจ้าหน้าที่ทำให้การควบคุมผู้ต้องขังทำงานได้ยากขึ้น ในขณะที่มีพื้นที่ควบคุมในเรือนจำมีพื้นที่ที่จำกัดไม่สามารถขยายพื้นที่ในเรือนจำได้

สรุปได้ว่า ประเภทผู้ต้องขังในประเทศไทย แยกตามลักษณะของร่างกายได้แก่ อายุ และลักษณะพฤติกรรมกระทำผิด เช่น การกระทำผิดต่อร่างกาย ชีวิต ทรัพย์สิน และความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร โดยปัจจุบัน ได้แบ่งออกเป็น 7 ประเภท

- 1) ผู้ต้องขังหญิง
- 2) ผู้ต้องขังอายุต่ำกว่า 25 ปีและเป็นการกระทำผิดครั้งแรก
- 3) ผู้ต้องขังที่ต้องโทษสำหรับความผิดที่กระทำอนาจาร
- 4) ผู้ต้องขังที่ต้องโทษสำหรับความผิดที่ประทุษร้ายแก่ชีวิตและร่างกาย
- 5) ผู้ต้องขังที่ต้องโทษสำหรับความผิดที่ประทุษร้ายแก่ทรัพย์
- 6) ผู้ต้องขังซึ่งศาลพิพากษาว่าเป็นผู้มีสันดานเป็นผู้ร้ายและ
- 7) ผู้ต้องขังที่ไม่อยู่ในจำพวกที่ได้ระบุนมาแล้ว

2.4 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

2.4.1 ข้อมูลทั่วไป

เรือนจำกลางคลองเปรม กรมราชทัณฑ์จึงได้ดำเนินการให้ประกาศใช้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนในท้องที่ตำบลลาดยาว อำเภอบางเขน จังหวัดพระนคร พุทธศักราช 2486 และได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีตั้งกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลลาดยาว อำเภอบางเขน จังหวัดพระนคร ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2486 ที่ดินดังกล่าวนี้ได้มีการจัดเวนคืนและซื้อเป็นกรรมสิทธิ์ของกรมราชทัณฑ์ไว้แล้ว มีเนื้อที่ 150 ไร่ 2 งาน 29 ตารางวา และได้มีการจัดตั้งเรือนจำขึ้น ณ ที่แห่งนี้ เรียกว่า “เรือนจำชั่วคราว ตำบลลาดยาว” ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 233/2487 ลงวันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2487 ปรากฏตามสำเนาพระราชกฤษฎีกาและสำเนาประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

พ.ศ. 2490 กรมราชทัณฑ์ ได้ดำเนินการให้ประกาศใช้พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลลาดยาว อำเภอบางเขน จังหวัดพระนคร พุทธศักราช 2490 โดยมีความมุ่งหมายจะย้ายเรือนจำประจำเขตคลองเปรม (ลหุโทษที่ถนนมหาชัย) และโรงเรียนฝึกวิชาชีพจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มาอยู่ใกล้ๆ กัน เพื่อสะดวกในการดำเนินงาน ณ ท้องที่ตำบลลาดยาวอำเภอบางเขน จังหวัดพระนคร ซึ่งได้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนเมื่อพุทธศักราช 2496 จำนวนที่ดินที่ได้เวนคืนไว้แล้ว 150 ไร่ 2 งาน 29 ตารางวาตามพระราช -บัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลลาดยาว อำเภอบางเขน จังหวัดพระนคร พุทธศักราช 2486 เพื่อเตรียมการในขั้นต้น

ต่อมาได้มีการขยายขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมายเดิมโดยได้ตราพระราชบัญญัติเวนคืนให้ได้อีกเนื้อที่เต็มตามที่ต้องการ และได้สำรวจไว้แล้วตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนในท้องที่ตำบลลาดยาว อำเภอบางเขน จังหวัดพระนคร พุทธศักราช 2486ที่ดินดังกล่าวที่ได้เวนคืนตามกฎหมายใหม่นี้ซึ่งได้ซื้อเป็นกรรมสิทธิ์ของกรมราชทัณฑ์ไว้แล้ว มีเนื้อที่ 482 ไร่ 2 งาน 10 ตารางวา

ปี พ.ศ. 2496 กรมราชทัณฑ์ ได้รับงบประมาณให้ดำเนินการก่อสร้างเรือนจำกลางประจำเขตคลองเปรมแห่งใหม่ ณ ที่ดินที่ได้เวนคืนดังกล่าว คือ ท้องที่ตำบลลาดยาว อำเภอบางเขนจังหวัดพระนคร ในเนื้อที่ 183 ไร่ 3 งาน 2 ตารางวา ได้ดำเนินการของงบประมาณแผ่นดินผูกพันรายปีต่อเนื่องกันมาแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2513 กระทรวงมหาดไทยได้ตั้งและกำหนดอาณาเขตเป็นเรือนจำกลางคลองเปรมตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 453/2515 ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2515 เป็นเงินค่าก่อสร้างจำนวน 86,133,000.-บาท

พ.ศ. 2502 ระหว่างที่ดำเนินการก่อสร้าง กรมราชทัณฑ์ใช้สถานที่แห่งนี้เป็นสถานอบรม และฝึกวิชาชีพ ผู้มีนิสัย ความประพฤติเป็นอันธพาลตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 21 และ 43 ตามคำสั่ง กระทรวงมหาดไทย ที่ 16/2502 ลงวันที่ 12 มกราคม 2502

พ.ศ. 2503 กระทรวงมหาดไทย เห็นว่าเรือนจำกลางคลองเปรม ถนนมหาไชย มีผู้ต้องขังแออัด มาก จึงให้ตั้งเรือนจำชั่วคราวเพิ่มขึ้น ณ ตำบลลาดยาว สังกัดเรือนจำกลางคลองเปรม ถนนมหาไชยตาม คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 174/2503 ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2503 เพื่อใช้แรงงานผู้ต้องขังทำการ ก่อสร้างสถานที่คุมขังเพิ่มเติมในบริเวณเรือนจำชั่วคราว ตำบลลาดยาว อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ เมื่อ ก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว กระทรวงมหาดไทยจึงกำหนดอาณาเขตเรือนจำชั่วคราวลาดยาว แยกออก จากสถานฝึกอบรมและสถานฝึกวิชาชีพ เป็นการแน่นอน ตามคำสั่งที่ 82/2505 ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2505 และย้ายผู้ต้องขังจากเรือนจำกลางคลองเปรม ถนนมหาไชย มาคุมขังเรือนจำใหม่ ณ ตำบลลาดยาวอำเภอบางเขน กรุงเทพฯ เมื่อปี พ.ศ. 2513

ในปัจจุบันเรือนจำกลางคลองเปรมมีการคุมขังเฉพาะผู้ต้องขังเพศชายและมีพฤติกรรม เบี่ยงเบนทางเพศโดยคุมขังผู้ต้องขังโทษไม่เกิน 10 ปี ถึง ตลอดชีวิต แบ่งการคุมผู้ต้องขังจำนวน 8 แคน 1 สถานพยาบาล แบ่งรายละเอียดได้ดังนี้

แคน	กำหนดโทษ	ประเภทผู้ต้องขัง
1	ไม่เกิน 50 ปี	มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ, ผ่าตัดแปลงเพศ, และผู้ต้องขัง กระทำผิดซ้ำ 2 ครั้ง
2	50 ปี ขึ้นไป, ตลอดชีวิต	ผู้ต้องขังรายสำคัญ, คดีอุกฉกรรจ์, พฤติการณ์ไม่น่าไว้วางใจ, มี ปัญหาด้านการควบคุม
3	ไม่เกิน 50 ปี	ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ 3 ครั้งขึ้นไป
4	ไม่เกิน 50 ปี	ผู้ต้องขังกระทำผิดครั้งแรก
5	50 ปี ขึ้นไป, ตลอดชีวิต	ผู้ต้องขังรายสำคัญ, คดีอุกฉกรรจ์, พฤติการณ์ไม่น่าไว้วางใจ, มี ปัญหาด้านการควบคุม
6	ไม่เกิน 50 ปี	ผู้ต้องขังเข้าใหม่, ผู้ต้องขังป่วย, ขรา, พิการและป่วยจิตเวช
7	ไม่เกิน 50 ปี	ผู้ต้องขังอบรมโรงเรียนผู้สูงอายุและเป็นแดนกักโรคตาม มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดโควิด 19
8	ไม่เกิน 10 ปี	ผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์และเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย
สถานพยาบาล	ไม่เกิน 10 ปี	ผู้ต้องขังป่วยเรื้อรัง, ป่วยติดเตียงและผู้ต้องขังป่วยร้ายแรง

2.4.2 อาณาเขตเรือนจำ

เรือนจำกลางคลองเปรม ปัจจุบันตั้งอยู่เลขที่ 33/2 ถ.งามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัฐศาสตร์ อำมาตย์ไทย (2561, หน้า 8 – 10) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำ:กรณีศึกษา เรือนจำกลางสมุทรปราการ ผลการศึกษามีดังนี้

1. การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำการวิจัยพบว่าการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำมีการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำด้านสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐาน คืออาหาร และเครื่องนุ่งห่ม

1.2 การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำด้านที่อยู่อาศัย

1.3 การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำด้านการรักษาพยาบาล

1.4 การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำด้านการศึกษาและฝึกวิชาชีพ

1.5 การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำด้านกีฬาและนันทนาการ

2. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำจากการวิจัยพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำประกอบด้วย

2.1 ปัญหาจำนวนผู้ต้องขังล้นเรือนจำ

2.2 ปัญหาจำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในเรือนจำไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้ต้องขังที่มีจำนวนมาก ส่งผลให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ปัญหาการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ มีทักษะ และมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

2.4 ปัญหาด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานทำให้การปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ

2.5 ปัญหาด้านอาคารและสถานที่ปฏิบัติงานมีพื้นที่คับแคบและจำกัด ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ

3. แนวทางการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำจากการวิจัยพบว่า แนวทางการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำ มีดังนี้

3.1 เรือนจำควรพัฒนาระบบสาธารณสุขไปรษณีย์สิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตของผู้ต้องขังให้เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ

3.2 กรมราชทัณฑ์ควรจัดสรรอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังและฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ความสามารถให้กับบุคลากรเจ้าหน้าที่

3.3 กรมราชทัณฑ์ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการบริหารจัดการด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำให้เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังและการบริหารจัดการพื้นที่ในเรือนจำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.4 เรือนจำควรพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพตามความต้องการของผู้ต้องขัง และตามความต้องการของสังคมภายนอก

3.5 เรือนจำควรส่งเสริมและประสานงานสร้างเครือข่ายความร่วมมือหน่วยงานหรือองค์กรภาคีรัฐภาคเอกชนเข้ามาทำงานเชิงบูรณาการร่วมกันในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำ

จุฑาทิพย์ โชติพงศ์หิรัญย์ จรัสศรี รูปขำดี สุธิมาศ คำมุง คำพันธ์ อัครเนตรวิเชียร ศรีพระจันทร์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของญาติที่มีต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดพะเยา ผลการศึกษามีดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของญาติที่มีต่อการให้บริการเยี่ยมต้องขังหญิงของเรือนจำจังหวัดพะเยาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21 -30 ปี ระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท และเข้ามาใช้บริการจำนวน 1 ครั้งต่อเดือน

2. ความคิดเห็นของญาติที่มีต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังหญิงของเรือนจำจังหวัดพะเยา สามารถสรุป ดังนี้

2.1 ด้านขั้นตอนการให้บริการ พบว่า ภาพรวมด้านขั้นตอนการให้บริการ อยู่ในระดับมากที่สุดจำแนกตามรายชื่อ คือ มีป้ายประชาสัมพันธ์แนะนำขั้นตอนในการเข้าเยี่ยมผู้ต้องขังหญิง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นการจัดลำดับก่อน หลัง สำหรับการบริการของญาติผู้ต้องขังหญิง อยู่ในระดับมากที่สุด มีขั้นตอนในการให้บริการสะดวก รวดเร็ว เสมอภาค และบริการอย่างทั่วถึงสำหรับญาติ อยู่ในระดับมากที่สุด มีการกำหนดเวลาในการให้บริการชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุดมีการแจ้งเวลาในการเยี่ยมผู้ต้องขังหญิงให้ทราบตามระยะเวลาที่กำหนด อยู่ในระดับมากที่สุด มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาให้บริการแก่ญาติ อยู่ในระดับมากที่สุด มีสิ่งอำนวยความสะดวก และอุปกรณ์ในการ

ให้บริการที่ทันสมัย อยู่ในระดับมากที่สุด มีระยะเวลาในการให้บริการตามลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีขั้นตอนต่าง ๆ มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับการให้บริการตามลำดับ อยู่ในลำดับมาก และมีการประชาสัมพันธ์ ระเบียบ และข้อกำหนดในการเยี่ยมผู้ต้องขังหญิง อยู่ในลำดับมากเป็นลำดับสุดท้าย

2.2 ด้านพฤติกรรม จิตบริการของบุคลากร เจ้าหน้าที่ พบว่าภาพรวมด้านพฤติกรรม จิตบริการของบุคลากร เจ้าหน้าที่ อยู่ในระดับมากที่สุด จำแนกตามรายชื่อดังนี้เจ้าหน้าที่แต่งกายสะอาด มีบุคลิกเหมาะสมในการให้บริการแก่ญาติ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเจ้าหน้าที่รับฟังปัญหา และพร้อมให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ญาติ อยู่ในระดับมากที่สุด และเจ้าหน้าที่ให้บริการอย่างเสมอภาคเท่าเทียมไม่เลือกปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นมิตร เน้นการบริการแก่ญาติ ของเจ้าหน้าที่ อยู่ในระดับมากที่สุด ความกระตือรือร้น การเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ อยู่ในระดับมากที่สุด เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความซื่อสัตย์ ไม่เรียกรับผลประโยชน์จากญาติ อยู่ในระดับมากที่สุด เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยกิริยา วาจาสุภาพอ่อนโยน และเป็นกันเองกับญาติ อยู่ในระดับมากที่สุด ความสุภาพ ความเหมาะสมของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ อยู่ในระดับมากที่สุดเจ้าหน้าที่มีความรู้ ความสามารถในการให้บริการ อาทิ ตอบคำถาม ชี้แจงข้อสงสัย ให้คำแนะนำช่วยแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง น่าเชื่อถือ อยู่ในระดับมาก และมีเจ้าหน้าที่ประจำจุดต่าง ๆ อย่างเพียงพอ และให้บริการอย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย

2.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ภาพรวมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก จำแนกตามรายชื่อดังนี้มีระบบการดูแล รักษาความปลอดภัยให้แก่ผู้ต้องขังหญิง และญาติที่เข้าเยี่ยมอยู่ในระดับมากรองลงมา มีการเปิดโอกาสให้ญาติผู้ต้องขังหญิง เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของเรือนจำ อยู่ในระดับมากและมีการแจ้งให้ญาติผู้ต้องขังรับทราบถึงสิทธิต่าง ๆ ในการรับบริการจากเรือนจำ อยู่ในระดับมาก อยู่ในระดับมากมีจุด/ช่องการให้บริการมีความเหมาะสมและเข้าถึงได้สะดวก อยู่ในระดับมากมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสาร และอำนวยความสะดวกไว้บริการให้กับญาติผู้ต้องขังหญิง อยู่ในระดับมากห้องญาติเยี่ยมมีสภาพที่มีเหมาะสม มีสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการอย่างเพียงพอ อยู่ในระดับมากสถานที่จอดรถสะดวกสบายมีความปลอดภัย อยู่ในระดับมากการเปิดรับฟังข้อคิดเห็นต่อการให้บริการ โดยมีกล่องรับฟังความคิดเห็น หรือแบบสอบถาม อยู่ในระดับมากมีการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ หรือข้อร้องเรียนจากญาติผู้ต้องขังหญิง โดยแจ้งผลให้ทราบด้วย อยู่ในระดับมากและห้องน้ำมีความสะอาด และมีจำนวนเพียงพอต่อญาติผู้ต้องขัง อยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นรายด้านของญาติที่มีต่อการให้บริการของญาติที่มีต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดพะเยา ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาต่างกันพบว่า มีความคิดเห็น โดยภาพรวมของการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดพะเยาไม่แตกต่างกัน

บุญร่วม คำเมืองแสน (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของผู้ต้องขังในทัณฑสถาน ตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท ผลการศึกษามีดังนี้

ส่วนที่ 1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจสรุปเป็นข้อค้นพบ (Fact finding) ได้ว่า เรือนจำบางขวาง เป็นเรือนจำระดับความมั่นคงสูงและเป็นนักโทษที่มีโทษสูงสุดถึงขั้นประหารชีวิต ซึ่งผู้ต้องขังจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของเรือนจำอย่างเคร่งครัด ตามตารางเวลาที่กำหนดไว้ และในเรือนจำแห่งนี้ยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้บริการผู้ต้องขังหลายประการ เช่น สถานพยาบาล ห้องสมุดพร้อมปัญญา สถานฝึกงานอาชีพ สถานศึกษา สถานพัฒนาจิตใจ แหล่งพัฒนาอาชีพของผู้ต้องขัง ทั้งงานช่างและงานฝีมือ รวมถึงแดนประหารสำหรับนักโทษเด็ดขาด

ส่วนที่ 2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1. ท่านคิดว่าการพัฒนาผู้ต้องขังมีกระบวนการอย่างไร?

สรุปเป็นความจริงขั้นพื้นฐาน (Grounded Theory) ได้ว่า ตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์มีกระบวนการพัฒนาผู้ต้องขังอย่างเป็นระบบ เรียกว่า “โครงการห้าก้าวอย่าง” อย่างที่หนึ่ง การควบคุมปราบปรามยาเสพติด โทรศัพท์มือถือ และสิ่งของต้องห้ามในเรือนจำ อย่างที่สอง การจัดระเบียบวินัยเรือนจำ “วินัยเข้ม สะอาด เป็นระเบียบ สวยงามทุกตารางนิ้ว” อย่างที่สาม การฝึกวินัยผู้ต้องขังอย่างที่สี่ พัฒนาจิตใจด้วยหลักสูตรสัจธรรมสมาธิ อย่างที่ห้า การสร้างการยอมรับจากสังคม

2. ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้ต้องขังมีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร?

สรุปเป็นความจริงขั้นพื้นฐาน (Grounded Theory) ได้ว่า มีความเหมาะสมอย่างมาก เพราะทุกวันนี้ภารกิจของเรือนจำคือการขัดเกลานิสัยให้ดีขึ้นโดยใช้กิจกรรมต่างๆในการพัฒนาผู้ต้องขัง ทั้งกิจกรรมที่พัฒนาทางร่างกาย เช่น มีสถานที่ออกกำลังกาย ใครชอบกีฬาประเภทไหนก็ฝึกตามประเภทนั้นๆ ในแต่ละปีจะมีการแข่งขันกีฬาสีของเรือนจำ และมีสถานที่บำบัดยาเสพติดส่วนการพัฒนาจิตใจมีการอบรมตามหลักสูตรสัจธรรมสมาธิ หลักสูตรมัคคณาการ จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่นทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ รวมถึงกิจกรรมสวดมนต์ธรรมจักรกับปวัตตนสูตร กิจกรรมสวดมนต์ชินบัญชร หรือกิจกรรมวันสำคัญของชาติ เช่นวันพ่อแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ เรือนจำมีกิจกรรมวันพบญาติ เป็นกิจกรรมที่ทำให้ญาติกับผู้ต้องขังมีความใกล้ชิดกันทั้งลูกหลานญาติพี่น้องพบปะกันในเรือนจำ เป็นการพัฒนาอารมณ์ของผู้ต้องขังได้เป็นอย่างดี

3. มีหน่วยงานหรือองค์กรใดบ้างที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้ต้องขัง?

สรุปเป็นความจริงขั้นพื้นฐาน (Grounded Theory) ได้ว่าในการพัฒนาผู้ต้องขังด้านการศึกษาและอาชีพ มีองค์กรที่เข้ามามีส่วนร่วมหลายองค์กร เช่น กศน.จังหวัดนนทบุรี วิทยาลัยการอาชีพส่วนระดับอุดมศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชและมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนการ

พัฒนาจิตใจก็มีสถาบันพลังจิตตานุภาพ วัดโมลีโลกยาราม ในส่วนสถานประกอบการ ก็จะมีหลายหน่วยงานที่รองรับผู้ต้องขังที่พ้นโทษไปแล้ว รับเข้าทำงานในสถานประกอบการนั้นๆ ทั้งหมดนี้ เป็นความร่วมมือระหว่าง กรมราชทัณฑ์ สถาบันการศึกษา และสถานประกอบการ

4. ท่านคิดว่าเป้าประสงค์ของการพัฒนาผู้ต้องขังเป็นอย่างไร?

สรุปเป็นความจริงขั้นพื้นฐาน (Grounded Theory) ได้ว่า การพัฒนาผู้ต้องขัง มีเป้าประสงค์หลักอยู่สองประการ คือ หนึ่งพัฒนาทางด้านร่างกาย เช่นการบำบัดสิ่งเสพติดให้กับนักโทษและฝึกอาชีพตามความถนัด สองพัฒนาทางด้านจิตใจ ได้แก่การจัดการศึกษาและอบรมเพื่อขัดเกลาจิตใจให้ผู้ต้องขังมีคุณธรรมจริยธรรมผู้ต้องขัง หมายถึงผู้ที่ถูกคุมขัง ซึ่งได้แก่ผู้ที่ทำผิดกฎหมาย จะด้วยสาเหตุใดก็ตาม เมื่อเข้ามาอยู่ในสถานที่แห่งนี้แล้ว ก็ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของเรือนจำ ความหมายคือ หน้าที่ของเรือนจำจะต้องดูแลบุคคลเหล่านี้ ให้เป็นคนดีเป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่สร้างปัญหาหรือสร้างความเดือดร้อนให้กับสังคมประเทศชาติ ต้องยอมรับความจริงว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีนักโทษล้นคุก เรือนจำเป็นเป้าหมายสุดท้ายของการแก้ปัญหา

5. ท่านคิดว่าผู้ต้องขังที่พ้นโทษแล้วจะมีพฤติกรรมที่ยังประสงค์ของสังคมได้อย่างไร?

สรุปเป็นความจริงขั้นพื้นฐาน (Grounded Theory) ได้ว่า จากผลการดำเนินงานโครงการวิทยบริการเรือนจำกลางบางขวาง ที่มีผู้ต้องขังที่จบหลักสูตรนี้ไปแล้ว และหลายคนก็ดำเนินชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ บางคนก็ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หลายคนก็กลับไปประกอบอาชีพที่พึงงามและสุจริต เหล่านี้น่าจะเป็นคำตอบให้กับสังคมได้ดี

ส่วนที่3 ข้อค้นพบที่ได้จากการลงภาคสนามสรุปเป็นความจริงขั้นพื้นฐาน (Grounded Theory) ได้ว่า เรือนจำกลางบางขวาง เป็นเรือนจำระดับความมั่นคงสูง การเดินทางเข้าออกจะมีระเบียบกฎเกณฑ์ที่เคร่งครัด เบื้องต้นจะต้องพบเจ้าหน้าที่ที่ห้องรับรอง แจ้งความประสงค์ในการเข้าและแดนที่ต้องเข้า เจ้าหน้าที่จะโทรแจ้งฝ่ายการศึกษาให้มารับ แล้วนำเดินไปตามสถานที่ที่กำหนด โดยผ่านจุดตรวจและสแกนทุกจุด เมื่อสแกนผ่านแล้วต้องลงลายมือชื่อทุกครั้งทั้งไปและกลับ จนถึงแดนการศึกษา บทบาทของแดนนี้ ได้แก่ การจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับประถม มัธยมต้น/มัธยมปลาย ปวช.ปวส. บาลีศึกษา ธรรมศึกษา และระดับอุดมศึกษา นอกจากนั้น ยังเป็นสถานที่จัดกิจกรรมและอบรมผู้ต้องขัง เช่นกิจกรรมการพบญาติ กิจกรรมกีฬา และกิจกรรมอบรมหลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรมัคคณายก และกิจกรรมอื่น ๆ รวมอยู่ในแดนการศึกษานี้

ดังนั้นจึงสรุปเป็นความจริงขั้นพื้นฐาน (Grounded Theory) ได้ว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของผู้ต้องขังในทัณฑสถาน ตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาทนั้น จึงมีความเหมาะสมในการพัฒนาผู้ต้องขังให้มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นที่พึงประสงค์ของสังคมอย่างแท้จริง

ธนัชพร วัฒนสุชาติ ประกอบ ประพันธ์เนติวุฒิ และคมสัน สุขมาก (2562, หน้า 227 - 229) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังป่วยในเรือนจำ ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

จากการวิจัยพบว่า สังคมในปัจจุบันเริ่มมีการให้ความสนใจกับสิทธิของผู้ต้องขังมากขึ้น ทำให้ประเทศต่าง ๆ ออกกฎหมายให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์พึงมีอยู่ซึ่งจะล่วงละเมิดมิได้ผู้ต้องขังทุกคนพึงได้รับการปฏิบัติด้วยความเคารพต่อศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์อันมีติดตัวมาแต่กำเนิด แม้ผู้ต้องขังจะถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพบางประการจากการที่ผู้นั้นกระทำความผิดก็ตาม และเจ้าหน้าที่เรือนจำได้ตระหนักถึงการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอย่างมีมนุษยธรรมมากขึ้นและมีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เท่าเทียมกับพลเมืองของประเทศ ด้วยเหตุผลที่ว่าผู้ต้องขังก็คือพลเมืองคนหนึ่งพลาดพลั้งกระทำความผิดขึ้นแต่การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังป่วยเจ็บยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล มีข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขปรับปรุงซึ่งนำไปสู่ประเด็นปัญหาที่ผู้ศึกษาได้นำมาวิเคราะห์โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานด้านโภชนาการของผู้ต้องขังป่วย

สิทธิการได้รับอาหาร เป็นสิทธิจำเป็นขั้นพื้นฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิตของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน ดังนั้น จึงมีการกำหนดให้รัฐมีหน้าที่จัดบริการอาหารและน้ำดื่มที่สะอาดและมีคุณภาพในปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการของผู้ต้องขัง เพื่อให้ผู้ต้องขังจะได้มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง ร่างกายสมบูรณ์ ซึ่งกฎหมายประเทศญี่ปุ่นประเทศสหรัฐอเมริกา กฎหมายประเทศอังกฤษ และข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังขององค์การสหประชาชาติ กำหนดให้ผู้ต้องขังทุกคนได้รับอาหารที่มีสารอาหารเพียงพอ โดยจะต้องเป็นอาหารที่เป็นประโยชน์แก่สุขภาพ มีคุณภาพ มีการจัดเตรียมและการเก็บรักษาที่ดี ตลอดทั้งเรือนจำต้องจัดเตรียมน้ำดื่มที่เพียงพอแก่ความต้องการของผู้ต้องขังเสมอ กำหนดการจัดอาหารให้ผู้ต้องขังรับประทานวันละ 3 มื้อ คือ มื้อเช้า มื้อกลางวัน และมื้อเย็นไว้อย่างชัดเจน ตลอดทั้งให้จัดรายการอาหารแบบหมุนเวียนไม่ให้ซ้ำกันในรอบวันที่กำหนด รายการอาหารจะต้องมีคุณค่าทางโภชนาการที่ครบถ้วน ตามคำแนะนำของคณะกรรมการอาหารและโภชนาการของสหรัฐอเมริกา และคณะกรรมการโภชนาการของญี่ปุ่น (The Diet Committee) กรณีที่ผู้ต้องขังป่วยตามกฎหมายต่างประเทศ กำหนดให้มีการจัดอาหารพิเศษสำหรับผู้ต้องขังป่วยไว้อย่างชัดเจน และประเทศสหรัฐอเมริกายังได้กำหนดอาหารพิเศษสำหรับผู้ต้องขังป่วยด้วยโรคประจำตัว เช่น โรคหัวใจ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิต รวมถึงให้คำแนะนำเกี่ยวกับอาหารที่เหมาะสมและข้อจำกัดของอาหารที่จะรับประทาน

จากการศึกษากฎหมายประเทศไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 ได้กำหนดแนวทางด้านโภชนาการในการจัดอาหารพิเศษให้กับผู้ต้องขังดังนี้ ต้องจัดอาหารที่เพียงพอและในเวลาที่เหมาะสมให้แก่ผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ทารก เด็กและมารดาที่ให้นมบุตร เมื่อวิเคราะห์ตามหลักกฎหมายแล้ว กรณีผู้ต้องขังป่วย ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดให้จัดอาหารสำหรับผู้ต้องขังป่วยไว้ จึงสมควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในส่วนนี้

2. ปัญหาการใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขังป่วย

ผู้ต้องขังทุกคนพึงได้รับการปฏิบัติด้วยความเคารพต่อศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ อันมีติดตัวมาแต่กำเนิดไม่ต่างจากบุคคลอื่น ต้องไม่มีผู้ต้องขังคนใดที่จะถูกการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษใด ๆ ที่โหดร้ายทารุณ ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และผู้ต้องขังทุกคนต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการกระทำดังกล่าวเช่นว่านั้น โดยจะต้องไม่มีการอ้างสิทธิหรือเงื่อนไขใด ๆ ที่จะกระทำการดังกล่าวจากเจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นใดได้ เมื่อพิจารณาในเรื่องของการใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขังป่วยที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2560

พบว่า ยังไม่สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและกฎหมายต่างประเทศ ดังนี้

1) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ พ.ศ. 2491 (Universal Declaration of Human Rights ค.ศ. 1948) ตามข้อ 5 บุคคลใด ๆ จะถูกทรมาน หรือได้รับผลปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายผิดมนุษยธรรมหรือต่ำช้าไม่ได้

2) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง พ.ศ. 2509 (International Covenant on Civil and Political Right ค.ศ.1966 ตามข้อ 7 บุคคลใดจะถูกกระทำทรมานหรือได้รับการปฏิบัติหรือลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณโหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มิได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลใดจะถูกทดลองทางการแพทย์ หรือทางวิทยาศาสตร์โดยปราศจากความยินยอมพร้อมใจอย่างอิสระหาได้ไม่

3) ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ค.ศ. 2015 (Standard Minimum Rule for the Treatment of Prisoners) ตามข้อกำหนดที่ 47 ห้ามใช้โซ่ เหล็ก หรือเครื่องพันธนาการใดในลักษณะที่ย่ำยีศักดิ์ศรีหรือก่อให้เกิดความเจ็บปวด

4) กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศญี่ปุ่น ที่กำหนดเกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการผู้ต้องขังกับผู้ต้องขังป่วยจากการศึกษาบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษามีความเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 ให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยได้ลงนามและให้สัตยาบันไว้ทั้ง 3 ฉบับ และทัดเทียมกับประเทศดังกล่าวข้างต้น ในเรื่องการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังป่วยที่บัญญัติอยู่ในมาตรา

21 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวงมหาดไทย เรื่อง "กำหนดเครื่องพันธนาการ และหลักเกณฑ์การใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขัง พ.ศ. 2560 " ข้อ 2 และข้อ 3 โดยปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้จะคุมครองผู้ต้องขังป่วยตามหลักสิทธิมนุษยชน ให้กฎหมายดังกล่าวสามารถบังคับใช้ได้โดยมีประสิทธิภาพมากขึ้นและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติอารยประเทศแก้ไขเพื่อให้จะคุมครองผู้ต้องขังป่วยตามหลักสิทธิมนุษยชน ให้กฎหมายดังกล่าวสามารถบังคับใช้ได้โดยมีประสิทธิภาพมากขึ้นและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติอารยประเทศ

3. ปัญหามาตรฐานการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังป่วยเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลด้านบุคลากรทางการแพทย์

ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังขององค์การสหประชาชาติ ได้กำหนดให้เรือนจำทุกแห่งมีบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมอย่างเพียงพอสำหรับการบริการด้านการรักษาพยาบาลเพื่อให้บริการทางการแพทย์แก่ผู้ต้องขังป่วย และการตรวจร่างกายของผู้ต้องขัง ตั้งแต่แรกเข้าหรือภายหลังเข้าอยู่ในเรือนจำตามความจำเป็น การส่งตัวผู้ต้องขังป่วยไปรักษาภายนอกเรือนจำ และการป้องกันโรคติดต่อ สำหรับกรตรวจบำบัดรักษาผู้ต้องขังป่วยในแต่ละวันจะมีผู้ต้องขังในเรือนจำแต่ละแห่งป่วยเป็นจำนวนมาก แพทย์ประจำเรือนจำไม่สามารถมาตรวจรักษาได้ทุกคนหรือเรือนจำบางแห่งไม่มีแพทย์ประจำเรือนจำ จึงเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่พยาบาลเรือนจำตรวจรักษาผู้ต้องขังป่วยเบื้องต้นกรณีผู้ต้องขังป่วยเจ็บอาการหนัก เรือนจำจะทำหนังสือเชิญแพทย์ประจำเรือนจำเข้าตรวจเป็นครั้งคราวในสถานพยาบาลเรือนจำ ทำให้เป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้ต้องขังป่วยบางคน เกิดความไม่เสมอภาคกับผู้ต้องขังป่วยคนอื่นที่ไม่ได้รับการตรวจจากแพทย์โดยตรง

จากการศึกษากฎหมายประเทศไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 มาตรา 54 ได้กำหนดให้มีแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานเรือนจำที่ผ่านการอบรมด้านการพยาบาลอยู่ปฏิบัติหน้าที่ประจำสถานพยาบาล อย่างน้อยหนึ่งคน เมื่อวิเคราะห์ตามหลักกฎหมายแล้วพบว่าไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ในข้อ 25 ที่กำหนดให้มีบุคลากรทางการแพทย์ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมอย่างเพียงพอสำหรับหน่วยบริการด้านการรักษาพยาบาล อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับประเทศอื่น 1 ที่กำหนดให้มีแพทย์ประจำเรือนจำที่เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังป่วย จึงเห็นควรให้มีการปรับปรุงกฎหมายในส่วนนี้เพื่อให้ผู้ต้องขังป่วยได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศ

พัชราภรณ์ กองอุบล (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังตามรัฐธรรมนูญ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

ทำการศึกษาสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังตามรัฐธรรมนูญและศึกษาสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังตามกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศเยอรมันโดยแบ่งแยกสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังออกเป็น 3 กลุ่มคือ

(1) สิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังที่มีเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ได้แก่ สิทธิในมโนธรรมความคิด สิทธิที่มุ่งหมายต่อการคุ้มครองชีวิตและร่างกาย และสิทธิในทางศาล เนื่องจากสิทธิเหล่านี้ถือว่าเป็นพื้นฐานขั้นต่ำที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตที่บุคคลทุกคนควรจะต้องได้รับอย่างเท่าเทียมกัน

(2) สิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังที่ถูกจำกัดมากกว่าบุคคลทั่วไป ได้แก่ เสรีภาพในการเคลื่อนไหว สิทธิส่วนตัว เสรีภาพในการติดต่อสื่อสาร สิทธิและเสรีภาพทางสังคมและเศรษฐกิจเสรีภาพในการปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน เป็นต้น สิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังกลุ่มนี้ถูกจำกัดเพราะเป็นผลโดยตรงจากการลงโทษตามคำพิพากษาของศาล

(3) สิทธิและเสรีภาพที่ผู้ต้องขังอาจถูกตัดไม่ให้มีเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ได้แก่ เสรีภาพในการเดินทางและสิทธิทางการเมือง ซึ่งสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังกลุ่มนี้อาจถูกตัดเนื่องมาจากความคิดเรื่องบุคคลผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของผู้อื่น สิทธิและเสรีภาพทางการเมือง เช่นสิทธิเลือกตั้ง เนื่องจากเกรงว่าจะมีการใช้อิทธิพลให้ลงคะแนนเสียงนอกจากนี้ยังศึกษาถึงปัญหาการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขังในประเทศไทยพบว่าปัญหา 3 ด้านคือ

ประการแรก ปัญหาการใช้อำนาจปกครองที่กระทบต่อสิทธิในชีวิตและร่างกายของผู้ต้องขัง เช่น ปัญหาการตรวจค้นร่างกายผู้ต้องขังที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติเกี่ยวกับเรื่อง การตรวจค้นทวารและอวัยวะสืบพันธุ์ หรือปัญหาการติดต่อสื่อสารของผู้ต้องขังโดยเฉพาะการติดต่อทางจดหมาย ที่ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายให้อำนาจเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในการอ่านข้อความในจดหมายที่ส่งเข้ามาและออกไปภายนอกเรือนจำ ทำให้การกระทำของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในการอ่านข้อความในจดหมายของผู้ต้องขังเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติมาตรา 37 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540

ประการที่สอง ปัญหาความไม่ชัดเจนของกฎหมายหรือกฎข้อบังคับ เช่น ปัญหาการลงโทษทางวินัยแก่ผู้ต้องขังที่พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 กำหนดมาตรการลงโทษทางวินัยไว้โดยให้ ขังห้องมืดและเขียน ซึ่งเป็นการกระทำต่อร่างกายหรือเป็นการทรมานต่อผู้ต้องขังจึงเป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของราษฎรขัดต่อมาตรา 31 วรรคสองของรัฐธรรมนูญ

ประการที่สาม ปัญหาการเรียกร้องมาตรฐานขั้นต่ำของการดำรงชีวิตภายในเรือนจำเช่น กฎกระทรวงมหาดไทยข้อ 77 กำหนดให้จัดอาหารให้ผู้ต้องขังรับประทานวันละ 2 มื้อ คือ เช้าและเย็น แม้เรือนจำสวนใหญ่จะจัดอาหารให้ผู้ต้องขังวันละ 3 มื้อแต่ยังมีเรือนจำหลายแห่งได้จัดอาหารให้ผู้ต้องขังเพียง 2 มื้อเนื่องจากงบประมาณค่าอาหารไม่เพียงพอและปฏิบัติตามกฎกระทรวงดังกล่าว ดังนั้น

กฎกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวจึงขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เนื่องจากผู้ต้องขังไม่ได้รับความคุ้มครองถึงเกณฑ์ขั้นต่ำในการดำรงชีวิตของมนุษย์ นอกจากนี้ในปัจจุบันผู้ต้องขังในเรือนจำอยู่กันอย่างแออัดก่อให้เกิดปัญหาการเจ็บป่วยสุขภาพอนามัย และโรคระบาด การดูแลรักษาจากแพทย์เป็นไปอย่างล่าช้าและไม่ทั่วถึงเพราะจำนวนบุคลากรทางการแพทย์รวมถึงพยาบาลและเครื่องเวชภัณฑ์ที่ไม่เพียงพอ

จากการศึกษาเอกสารการวิจัยดังกล่าวข้างต้นพบว่า การวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเปรียบเทียบหลักประกันสิทธิผู้ต้องขังตามกฎหมายไทย กับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและกฎหมายต่างประเทศ โดยพบว่ากฎหมายไทยส่วนใหญ่บัญญัติให้ความคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขังไว้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและกฎหมายต่างประเทศแล้ว มีเพียงบทบัญญัติบางประการที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เช่น การจัดบริการอาหาร การลงโทษ เป็นต้น แม้ว่าทางปฏิบัติของเรือนจำไทยจะให้ความคุ้มครองผู้ต้องขังตามมาตรฐานสากล การวิจัยต่างๆจึงเสนอแนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและทางปฏิบัติต่อไป

นอกจากนี้ยังศึกษาถึงปัญหาทางปฏิบัติของเรือนจำที่ส่งผลต่อการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขังโดยพบว่าส่วนใหญ่ เรือนจำไทยประสบปัญหาขาดแคลนงบประมาณ ขาดแคลนบุคลากรปัญหาด้านอาคารสถานที่ เป็นต้น ทำให้ผู้ต้องขังไม่ได้รับความคุ้มครองตามสิทธิที่ควรได้รับตามกฎหมายเท่าที่ควร

อย่างไรก็ดีการวิจัยเหล่านี้ทำการศึกษาหลักประกันสิทธิของผู้ต้องขังในทุกๆด้านว่ามีกฎหมายให้ความคุ้มครองผู้ต้องขังอย่างไร สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและกฎหมายต่างประเทศหรือไม่เพียงใด และควรแก้ไขบทบัญญัติกฎหมายข้อใดบ้าง จึงเป็นการศึกษาในลักษณะกว้าง ทำให้ทราบถึงการคุ้มครองสิทธิด้านต่างๆของผู้ต้องขังในภาพรวม แม้บางโครงการจะศึกษาแนวทางปฏิบัติด้วยก็เป็นประเด็นที่ยังไม่ได้ศึกษาในด้านสิทธิในการดำรงชีวิตในเชิงลึกมากนัก ประกอบกับแนวปฏิบัติของกรมราชทัณฑ์ได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำมากขึ้น

ดังนั้นการศึกษาวิจัยฉบับนี้จึงทำการศึกษาเฉพาะสิทธิในการดำรงชีวิตของผู้ต้องขังทั้งบทบัญญัติกฎหมาย การดำเนินการคุ้มครองสิทธิในทางปฏิบัติและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของกรมราชทัณฑ์ เพื่อทราบถึงข้อมูลเชิงลึกและดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นต่อไป

2.6 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

(Independent Variables)

ปัจจัยส่วนบุคคล
เพศ
อายุ
ระดับการศึกษา
อาชีพก่อนต้องโทษ

ตัวแปรตาม

(Dependent Variables)

ความคิดเห็นของผู้ต้องขังต่อสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำ
1) สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล
2) สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ
3) สิทธิในการติดต่อสื่อสาร

ตารางที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัยการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม



บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การศึกษาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร” ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานครโดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1 วิธีการและขั้นตอนในการวิจัย
- 3.2 ระเบียบวิธีการวิจัย
- 3.3 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย
- 3.7 สรุป

3.1 วิธีการและขั้นตอนในการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินไปตามขั้นตอนและวิธีการ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการประกอบด้วย

- 3.1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิด
- 3.1.2 วิเคราะห์ปัญหาและจัดทำแบบสอบถาม
- 3.1.3 ส่งแบบสอบถาม
- 3.1.4 นำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาประมวลผล
- 3.1.5 วิเคราะห์ข้อมูล
- 3.1.6 สรุปผล
- 3.1.7 นำเสนอข้อเสนอแนะ

3.2 ระเบียบวิธีการวิจัย

3.2.1 การออกแบบการวิจัย

วิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ต้องขังต่อสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำคลองเปรม เป็นการวิจัยเชิงผสม (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการ

แจกแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3.2.2 ตัวแปรที่ใช้ในวิจัย

ตัวแปรต้น ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตัวแปรตาม ได้แก่ สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ และสิทธิในการติดต่อสื่อสาร

3.3 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

3.3.1 ประชากร

ผู้ต้องขังภายในเรือนจำกลางคลองเปรม เลขที่ 33/2 ถ.งามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำนวน 7,800 คน (เรือนจำกลางคลองเปรม , 2564 หน้า 1)

3.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำกลางคลองเปรม เลขที่ 33/2 ถ.งามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำนวน 7,800 คน โดยผู้วิจัยได้หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้วิธีการเปิดตาราง การสุ่มตัวอย่างของ (R.V.Krejcie) เครจซี่และมอร์แกน (D.W.Morgan) เปิดตารางคำนวณประชากร 7,800 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 คน (Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan. 1970 อ้างถึงใน ธีรวิทย์ เอกะกุล, 2543)

3.3.3 เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบขั้นตอนเดียว (Single-stage cluster sampling) ดังนี้

1) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยการหาสัดส่วนของประชากร 7,800 คน ต่อ 364 คน โดยใช้สูตรการหาสัดส่วนดังนี้

$$n = \frac{n_1 \times N_1}{N}$$

โดย n = จำนวนตัวอย่างโดยแบ่งตามสัดส่วนประชากรในเรือนจำกลางคลองเปรม

N_1 = จำนวนประชากรในเรือนจำกลางคลองเปรม

n_1 = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

จากการคำนวณดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จึงมีจำนวนตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ตารางแสดงกลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน

ลำดับ	ชื่อเรือนจำ	จำนวนประชากร (คน)	สูตร	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	เรือนจำกลางคลองเปรม	7,800		364
รวม		7,800	-	364

2) ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ทำการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างโดยไม่เจาะจง จนครบตามจำนวนตามที่กำหนด

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสร้างจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานซึ่งประกอบด้วยโดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ และระยะเวลาการต้องโทษ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกคำตอบ (Check-List)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องขัง 3 ด้านในเรือนจำกลางคลองเปรมผู้วิจัยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale) คือ (พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ ,2540)

- | | | | |
|---|-------|----|-----|
| 1. สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล | จำนวน | 5 | ข้อ |
| 2. สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ | จำนวน | 5 | ข้อ |
| 3. สิทธิในการติดต่อสื่อสาร | จำนวน | 5 | ข้อ |
| | รวม | 15 | ข้อ |

เกณฑ์การใช้แบบสอบถามให้เลือกตอบ 5 ข้อ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนนแต่ละระดับดังนี้

มากที่สุด	5	มีความเห็นระดับ	5	คะแนน
มาก	4	มีความเห็นระดับ	4	คะแนน
ปานกลาง	3	มีความเห็นระดับ	3	คะแนน
น้อย	2	มีความเห็นระดับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	มีความเห็นระดับ	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลผลจัดระดับช่วงค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามใช้เกณฑ์การคำนวณค่าอันตรภาคชั้นดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตราภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ระดับการวัด}} \\ &= \frac{5-1}{5} = \frac{4}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้นสามารถแปลความหมายของระดับคุณภาพสถิติผู้ต้องขัง ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

(ณรง โพธิ์พุกขานนท์, 2546 , หน้า 87)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขสถิติผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด คือ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะความคิดเห็น 3 ด้าน ได้แก่

1. สถิติได้รับการรักษาพยาบาล
2. สถิติในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ
3. สถิติในการติดต่อสื่อสาร

3.4.1 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

สำหรับการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้วิจัยในครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาสร้างแบบสอบถาม โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
3. สร้างเครื่องมือในการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานในการศึกษาที่กำหนดไว้
4. เสนอร่างเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ
5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงทางเนื้อหา (Content Validity) หรือความสอดคล้องระหว่างข้อความที่เขียนขึ้นในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) (โดยมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 อยู่ในเกณฑ์มีคุณสมบัติใช้ได้ ซึ่งเกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (IOC) รายการที่มีคุณสมบัติใช้ได้ควรมี IOC เท่ากับหรือมากกว่า 0.50 (อารยา องค์กรเอี่ยม และ พงศ์ธารา วิจิตเวชไพศาล, 2564 , หน้า 37 - 41) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี, 2550)

6. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรผู้ต้องขังเรือนจำกลางคลองเปรม ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดลองมาใช้คำนวณเพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) กำหนดให้ค่าความน่าเชื่อถือได้ของสัมประสิทธิ์แอลฟามีจำนวนมากกว่าหรือเท่ากับ 0.7 ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยภาพรวมของแบบสอบถามค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่า 0.946 ถือว่ามีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ระดับดี (รศ.ดร. กัลยา วาณิชย์บัญชา และ ดร. ฐิตา วาณิชย์บัญชา 2546 ,หน้า 449)

7. นำเครื่องมือที่ทดลองใช้แล้วเสนอที่อาจารย์ปรึกษา เพื่อปรับปรุงเครื่องมือให้ถูกต้อง สมบูรณ์และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.5 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 ขอนหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ถึงผู้บัญชาการเรือนจำกลางคลองเปรม เพื่อขอความอนุเคราะห์ที่ใช้พื้นที่เพื่อการวิจัยและในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ต้องขังภายในเรือนจำกลางคลองเปรม จังหวัดกรุงเทพมหานคร

3.5.2 ดำเนินการแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลคืนด้วยตนเอง

3.5.3 เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว จำนวน 364 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จึงตรวจสอบความสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล

3.5.4 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และหาผลตัวแปลต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสังคมศาสตร์ มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ศึกษาสถิติผู้ต้องขังภายในเรือนจำกลางคลองเปรม จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. ทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดสถิติผู้ต้องขังด้านต่างๆของผู้ตอบแบบสอบถาม กับปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศโดยใช้การทดสอบค่า t-test ในกรณีที่มิใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้มี 2 กลุ่มส่วนด้านอายุระดับการศึกษาและอาชีพใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางสิทธิผู้ต้องขังภายในเรือนจำกลางคลองเปรม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัย 2 ประเภท ได้แก่

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างนำเสนอโดยใช้สถิติร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) และการวิเคราะห์ความแตกต่างกันระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ใช้สถิติค่าเฉลี่ย \bar{x} ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) สถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้สถิติที่ทดสอบ (t-test) ในกรณีที่มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้มี 2 กลุ่ม ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิดทางเดียว (One-way Analysis of Variance)

3.6.3 สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1) ค่าร้อยละ (Percentage) มีสูตรดังนี้ (นิภา แมธวีชัย ,2543 ,หน้า 128)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) มีสูตรดังนี้ (สงศรี ชมภูวงศ์ ,2547 ,หน้า 55)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคน

3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีสูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ,2540 ,หน้า

53)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

x^2 แทน ผลรวมกำลังสอง ของคะแนนในกลุ่ม

n แทน จำนวนคน

Σ แทน ผลรวม

4) ทดสอบสมมติฐาน (t-test) มีสูตรดังนี้ (นิภา แมธวีชัย, 2543 , หน้า 238)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที-เทสต์

$\bar{X}_1 - \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 แทน จำนวนคนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

5) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) มีสูตรดังนี้ (นิภา แมธวีชัย, 2543 , หน้า 110)

$$F = \frac{ms_b}{ms_w}$$

เมื่อ F แทน อัตราส่วนของความแปรปรวน

ms_b แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

ms_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.7 สรุป

ทางผู้ทำวิจัยได้ศึกษาข้อมูลได้ทำการศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์การวิจัย คำถามการวิจัย สมมติฐานการวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิประชาชน แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิผู้ต้องขัง แนวคิดเกี่ยวกับผู้ต้องขัง แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมพรหมวิหาร 4 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดในการวิจัยทำให้ได้พบตัวแปรที่ควรศึกษาเกี่ยวกับ สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ และสิทธิในการติดต่อสื่อสาร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง “การศึกษาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร” ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไว้ 3 ประการ ได้แก่

1. เพื่อศึกษาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของการสุ่มตัวอย่างของเครจซี่ (R.V.Krejcie) และมอร์แกน (D.W.Morgan) มีจำนวนประชากรทั้งหมด 7,800 คน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 คน มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กับประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการอธิบายเหตุผลและวิธีการตอบแบบสอบถามและรับแบบสอบถามกลับคืนมา เพื่อทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้จากการกรอกแบบสอบถามมาวิเคราะห์และประมวลผลโดยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยการใช้ตารางประกอบการบรรยาย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจในการแปลความหมายข้อมูล จึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ทางสถิติดังต่อไปนี้

n แทน จำนวนตัวอย่างโดยแบ่งตามสัดส่วนประชากรในเรือนจำกลางคลองเปรม

\bar{x}	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
R	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้
t	แทน t distribution เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม
f	แทน f distribution เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 3 กลุ่ม
p-value	แทน ค่าความน่าจะเป็นที่ระดับนัยสำคัญสถิติ
SS	แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum Of Square)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Of Square)
df	แทน ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degree Of Freedom)
Sig	แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

4.2 ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ก่อนต้องโทษ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางเพื่อประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่มีต่อการการศึกษาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลาง คลองเปรม กรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย \bar{x} ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปแบบตารางเพื่อประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์หาความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และเปรียบเทียบหาค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ แอล.เอส.ดี. (Least-Significant Different.)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขในการพัฒนาสิทธิของผู้ต้องขัง ในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายเพื่อประกอบการบรรยาย

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์รายละเอียดลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางเพื่อประกอบการบรรยาย ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง (เพศ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	307	84.3
เพศทางเลือก	57	15.7
รวม	364	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 84.3 และเป็นเพศทางเลือก ร้อยละ 15.70 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 จำนวนและค่าร้อยละของลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง (อายุ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
20 – 40 ปี	252	69.2
41 – 60 ปี	106	29.1
61 ปีขึ้นไป	6	1.6
รวม	364	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-40 ปี ร้อยละ 69.2 รองลงมาคืออายุ 41-60 ปี ร้อยละ 29.1 และน้อยที่สุดมีอายุมากกว่า 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 1.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวนและค่าร้อยละของลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง (ระดับการศึกษา)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	332	91.2
ปริญญาตรี	20	5.5
สูงกว่าปริญญาตรี	12	3.3
รวม	364	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 91.2 รองลงมาคือระดับปริญญาตรี ร้อยละ 5.5 และน้อยที่สุดมีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและค่าร้อยละของลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง (อาชีพก่อนต้องโทษ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพก่อนต้องโทษ		
นักเรียน/นักศึกษา	20	5.5
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	146	40.1
พนักงานบริษัท	45	12.4
เกษตร/ประมง/รับจ้างทั่วไป	141	38.7
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	12	3.3
รวม	364	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีอาชีพก่อนต้องโทษธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ร้อยละ 40.1 รองลงมาเกษตร/ประมง/รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 38.7 พนักงานบริษัท ร้อยละ 12.4 นักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 5.5 และน้อยที่สุดมี ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่มีต่อสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร

การศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่มีต่อสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 ด้านได้แก่ 1. สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล 2. สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจและ 3. สิทธิในการติดต่อสื่อสาร โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย \bar{X} และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำเสนอในรูปแบบตารางเพื่อประกอบการอธิบาย ปราบกฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงค่า \bar{X} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน

การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1. สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล	3.24	0.90	ปานกลาง	2
2. สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ	3.10	0.79	ปานกลาง	3
3. สิทธิในการติดต่อสื่อสาร	3.32	0.87	ปานกลาง	1
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.22	0.73	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสารมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=3.32$) รองลงมา คือ ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}=3.24$) และด้านสิทธิในการนับถือ ศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.10$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงค่า \bar{X} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้ต้องขังให้ความคิดเห็นต่อการศึกษา สิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการ รักษาพยาบาล

สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ
1. มีสถานพยาบาลเพื่อรักษาผู้ป่วยเพียงพอ	3.38	1.05	ปานกลาง	1
2. แพทย์/พยาบาลเพียงพอต่อการให้บริการกับ ผู้ป่วย	3.26	1.06	ปานกลาง	4
3. ระยะเวลาการรอคอยในการรับบริการ	2.98	1.03	ปานกลาง	5
4. พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ ความกระตือรือร้นต่อ การบริการความสุภาพอ่อนโยน	3.30	1.06	ปานกลาง	2
5. ความเพียงพอของเครื่องมือเครื่องใช้ในการ ตรวจรักษา	3.28	0.9	ปานกลาง	3
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.24	0.9	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.241$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ได้แก่ มีสถานพยาบาลเพื่อรักษาผู้ป่วยเพียงพอมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=3.38$) รองลงมา คือ พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ ความกระตือรือร้นต่อการบริการความสุภาพอ่อนโยน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}=3.30$) ความเพียงพอของเครื่องมือเครื่องใช้ในการตรวจรักษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}=3.28$) แพทย์/พยาบาลเพียงพอต่อการให้บริการกับผู้ป่วย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}=3.26$) และระยะเวลาการรอคอยในการรับบริการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=2.98$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่า \bar{X} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้ต้องขังให้ความคิดเห็นต่อการศึกษา
สิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือ
ศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ

สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1. สภาพแวดล้อมในสถานที่ปฏิบัติศาสนกิจ ส่งเสริมบรรยากาศทำกิจกรรมในศาสนา	3.10	0.88	ปานกลาง	3
2. สถานที่ศาสนกิจมีการจัดอุปกรณ์ปฏิบัติ ศาสนกิจได้อย่างเป็นระเบียบเพื่อความปลอดภัย	3.15	0.89	ปานกลาง	2
3. เรือนจำมีการจัดกิจกรรมปฏิบัติศาสนกิจเป็น ประจำ	3.27	0.93	ปานกลาง	1
4. อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจ มีอย่างเพียงพอและเหมาะสมในการปฏิบัติ ศาสนกิจ	3.06	0.92	ปานกลาง	4
5. มีการสอนขั้นตอนต่างๆในการปฏิบัติศาสนกิจ	2.96	0.966	ปานกลาง	5
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.10	0.79	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.107$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ได้แก่ เรือนจำมีการจัดกิจกรรมปฏิบัติศาสนกิจเป็นประจำ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=3.27$) รองลงมา คือ สถานที่ศาสนกิจมีการจัดอุปกรณ์ปฏิบัติศาสนกิจได้อย่างเป็นระเบียบเพื่อความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}=3.15$) สภาพแวดล้อมในสถานที่ปฏิบัติศาสนกิจส่งเสริมบรรยากาศทำกิจกรรมในศาสนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}=3.10$) อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจมีอย่างเพียงพอและเหมาะสมในการปฏิบัติศาสนกิจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}=3.06$) และมีการสอนขั้นตอนต่างๆในการปฏิบัติศาสนกิจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=2.96$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่า \bar{X} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้ต้องขังให้ความคิดเห็นต่อการศึกษา
สิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการ
ติดต่อสื่อสาร

สิทธิในการติดต่อสื่อสาร	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1. เรือนจำมีการจัดการการเยี่ยมญาติใกล้ชิดได้อย่างเหมาะสม	2.99	1.14	ปานกลาง	5
2. เรือนจำมีการจัดการการเยี่ยมญาติ ผ่าน video conference ได้อย่างเหมาะสม	3.37	1.05	ปานกลาง	3
3. เรือนจำมีการให้ผู้ต้องขังรับ – ส่งจดหมาย หรือ E-mail กับญาติ	3.52	1.01	มาก	1
4. เรือนจำมีการจัดการให้ผู้ต้องขังพบทนายได้อย่างเหมาะสม	3.45	0.89	มาก	2
5. เรือนจำมีการแจ้งกฎระเบียบในการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ ให้กับผู้ต้องขัง	3.31	1.00	ปานกลาง	4
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.32	0.87	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2 อันดับและระดับปานกลางทั้งหมด 3 อันดับ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (\bar{X} =3.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ได้แก่ เรือนจำมีการให้ผู้ต้องขังรับ – ส่งจดหมาย หรือ E-mail กับญาติ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} =3.52) รองลงมา คือ เรือนจำมีการจัดการให้ผู้ต้องขังพบทนายได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (\bar{X} =3.45) เรือนจำมีการจัดการการเยี่ยมญาติ ผ่าน video conference ได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (\bar{X} =3.37) เรือนจำมีการแจ้งกฎระเบียบในการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ ให้กับผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (\bar{X} =3.31) และเรือนจำมีการจัดการการเยี่ยมญาติใกล้ชิดได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (\bar{X} =2.99) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ว่า ผู้ต้องขังที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน 1. สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล 2. สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจและ 3. สิทธิในการติดต่อสื่อสาร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ผู้ต้องขังที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำ กลางคลองเปรม แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 แสดงค่า \bar{x} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำ กลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ(ชายและ เพศทางเลือก)

เพศ	n	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1. ชาย	307	3.26	0.65	ปานกลาง	1
2. เพศทางเลือก	57	3.00	1.04	ปานกลาง	2
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	364	3.22	0.73	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ต้องขังเพศชายและเพศทางเลือก มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้งหมด 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ยเพศชายอยู่ที่ ($\bar{x}=3.26$) และเพศทางเลือกอยู่ที่($\bar{x}=3.00$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ(ชายและ เพศทางเลือก)

เพศ	n	\bar{x}	S.D.	t	Sig.
1. ชาย	307	3.26	0.65	1.81	0.07
2. เพศทางเลือก	57	3.00	1.04		

จากตารางที่ 4.10 ผู้ต้องขังที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1. สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล 2. สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจและ 3. สิทธิในการติดต่อสื่อสาร มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้

ตารางที่ 4.11 แสดงค่า \bar{x} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล จำแนกตามเพศ (ชายและเพศทางเลือก)

เพศ	n	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1. ชาย	307	3.28	0.80	ปานกลาง	1
2. เพศทางเลือก	57	2.98	1.27	ปานกลาง	2
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	364	3.24	0.9	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ต้องขังเพศชายและเพศทางเลือก มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล อยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ยเพศชายอยู่ที่ ($\bar{x}=3.28$) และเพศทางเลือกอยู่ที่($\bar{x}=2.98$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล จำแนกตามเพศ (ชายและเพศทางเลือก)

เพศ	n	\bar{x}	S.D.	t	Sig.
1. ชาย	307	3.28	0.80	1.754	0.08
2. เพศทางเลือก	57	2.98	1.27		

จากตารางที่ 4.12 ผู้ต้องขังที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.13 แสดงค่า \bar{x} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามเพศ(ชายและเพศทางเลือก)

เพศ	n	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1. ชาย	307	3.17	0.73	ปานกลาง	1
2. เพศทางเลือก	57	2.76	1.01	ปานกลาง	2
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	364	3.10	0.79	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้ต้องขังเพศชายและเพศทางเลือก มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ อยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ยเพศชายอยู่ที่ ($\bar{X}=3.17$) และเพศทางเลือกอยู่ที่ ($\bar{X}=2.76$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจจำแนกตามเพศ (ชายและ เพศทางเลือก)

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
1. ชาย	307	3.17	0.73	2.87	0.005*
2. เพศทางเลือก	57	2.76	1.01		

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 ผู้ต้องขังที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ มีความเห็นแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้

ตารางที่ 4.15 แสดงค่า \bar{X} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามเพศ(ชาย และ เพศทางเลือก)

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1. ชาย	307	3.33	0.79	ปานกลาง	1
2. เพศทางเลือก	57	3.26	1.20	ปานกลาง	2
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	364	3.32	0.87	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้ต้องขังเพศชายและเพศทางเลือก มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร อยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ยเพศชายอยู่ที่ ($\bar{X}=3.33$) และเพศทางเลือกอยู่ที่ ($\bar{X}=3.26$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามเพศ(ชายและ เพศทางเลือก)

เพศ	n	\bar{x}	S.D.	t	Sig.
1. ชาย	307	3.33	0.79	0.438	0.66
2. เพศทางเลือก	57	3.26	1.20		

จากตารางที่ 4.16 ผู้ต้องขังที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ผู้ต้องขังที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 แสดงค่า \bar{x} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
20 – 40 ปี	252	3.27	0.77	ปานกลาง	1
41 – 60 ปี	106	3.11	0.62	ปานกลาง	2
61 ปีขึ้นไป	6	3	0.43	ปานกลาง	3
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	364	3.22	0.73	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอายุ 20 – 40 ปี 41-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้งหมด 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาตามช่วงอายุ ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ช่วงอายุ 20 – 40 (\bar{x} =3.27) และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ที่ช่วงอายุ 61 ปีขึ้นไป (\bar{x} =3.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ

การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังใน เรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร	แหล่ง		SS	df	MS	F	Sig.
	ความ	แปรปรวน					
1. ด้านสิทธิได้รับการ รักษาพยาบาล	ระหว่างกลุ่ม		1.54	2.00	0.77	0.95	0.39
	ภายในกลุ่ม		292.71	361.00	0.81		
	รวม		294.25	363.00			
2. ด้านสิทธิในการนับ ถือศาสนาและปฏิบัติ ศาสนกิจ	ระหว่างกลุ่ม		13.94	2.00	6.97	11.71*	0.00
	ภายในกลุ่ม		214.91	361.00	0.60		
	รวม		228.85	363.00			
3. ด้านสิทธิในการ ติดต่อสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม		.86	2.00	0.43	0.56	0.57
	ภายในกลุ่ม		276.42	361.00	0.77		
	รวม		277.27	363.00			
รวม	ระหว่างกลุ่ม		2.35	2.00	1.17	2.17	0.12
	ภายในกลุ่ม		194.84	361.00	0.54		
	รวม		197.19	363.00			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอายุ 20 – 40 ปี 41-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้งหมด 3 ด้าน พบว่าค่า Sig. ในภาพรวมมีค่าไม่น้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอายุ 20 – 40 ปี 41-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล จำแนกตามอายุ

การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร	แหล่ง	SS	df	MS	F	Sig.
	ความแปรปรวน					
ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล	ระหว่างกลุ่ม	1.54	2.00	0.77	0.95	0.39
	ภายในกลุ่ม	292.71	361.00	0.81		
	รวม	294.25	363.00			

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอายุ 20 – 40 ปี 41-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล พบว่าค่า Sig. มีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอายุ 20 – 40 ปี 41-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามอายุ

การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร	แหล่ง	SS	df	MS	F	Sig.
	ความแปรปรวน					
ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ	ระหว่างกลุ่ม	13.94	2.00	6.97	11.71*	0.00
	ภายในกลุ่ม	214.91	361.00	0.60		
	รวม	228.85	363.00			

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอายุ 20 – 40 ปี 41-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ พบว่าค่า Sig. มีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอายุ 20 – 40 ปี 41-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ ของผู้ต้องขังที่มีอายุแตกต่างกัน เป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ แอล.เอส.ดี. (Least-Significant Different.) ตามตารางดังต่อไปนี้ ตารางที่ 4.21 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ ของผู้ต้องขังที่มีอายุแตกต่างกัน เป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ แอล.เอส.ดี. (Least-Significant Different.)

ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ	\bar{x}	20 – 40 ปี	41 – 60 ปี	61 ปีขึ้นไป
		3.23	2.88	2.20
20 – 40 ปี	3.23	-	.35*	1.03*
41 – 60 ปี	2.88	-	-	.68*
61 ปีขึ้นไป	2.20	-	-	-

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ แอล.เอส.ดี. (Least-Significant Different.) พบว่าคู่ที่มีความแตกต่างกันได้แก่ ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอายุ 20 – 40 ปี ,41-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป มีความเห็นแตกต่างกันทั้งหมด

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามอายุ

การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร	แหล่งแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
3. ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	.86	2.00	0.43	0.56	0.57
	ภายในกลุ่ม	276.42	361.00	0.77		
	รวม	277.27	363.00			

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอายุ 20 – 40 ปี 41-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร พบว่าค่า Sig. มีค่าไม่น้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอายุ 20 – 40 ปี 41-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อ

สิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

สมมติฐานที่ 3 ผู้ต้องขังที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 แสดงค่า \bar{X} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	332	3.24	0.74	ปานกลาง	1
ปริญญาตรี	20	3.16	0.80	ปานกลาง	2
สูงกว่าปริญญาตรี	12	2.96	0.38	ปานกลาง	3
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	364	3.23	0.74	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้งทั้งหมด 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}=3.24$) และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ที่สูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}=2.96$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร	แหล่งแปรปรวน	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล	ระหว่างกลุ่ม	ระหว่างกลุ่ม	6.68	2.00	3.34	4.19	0.02*
	ภายในกลุ่ม	ภายในกลุ่ม	287.57	361.00	0.80		
	รวม	รวม	294.25	363.00			
2. ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ	ระหว่างกลุ่ม	ระหว่างกลุ่ม	0.00	2.00	0.00	0.00	1.00
	ภายในกลุ่ม	ภายในกลุ่ม	228.85	361.00	0.63		
	รวม	รวม	228.85	363.00			
	ระหว่างกลุ่ม	ระหว่างกลุ่ม	.25	2.00	0.12	0.16	0.85

การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังใน เรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร	แหล่ง ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
3. ด้านสิทธิในการ ติดต่อสื่อสาร	ภายในกลุ่ม	277.02	361.00	0.77		
	รวม	277.27	363.00			
	ระหว่างกลุ่ม	1.00	2.00	0.50	0.92	0.40
รวม	ภายในกลุ่ม	196.19	361.00	0.54		
	รวม	197.19	363.00			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้งหมด 3 ด้าน พบว่าค่า Sig. ในภาพรวมมีค่าไม่น้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังใน เรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร	แหล่ง ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านสิทธิได้รับการ รักษาพยาบาล	ระหว่างกลุ่ม	6.68	2.00	3.34	4.19	0.02*
	ภายในกลุ่ม	287.57	361.00	0.80		
	รวม	294.25	363.00			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล พบว่าค่า Sig. ในภาพรวมมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม

กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล ของผู้ต้องขังที่มีอายุแตกต่างกัน เป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ แอล.เอส.ดี. (Least-Significant Different.) ตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.26 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลของผู้ต้องขังที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน เป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ แอล.เอส.ดี. (Least-Significant Different.)

ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล	\bar{x}	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.24	-	0.15	0.74*
ปริญญาตรี	3.16	-	-	0.59
สูงกว่าปริญญาตรี	2.96	-	-	-

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ แอล.เอส.ดี. (Least-Significant Different.) พบว่าคู่ที่มีความแตกต่างกันได้แก่ ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีที่มีระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีที่มีระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาลิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร	แหล่ง	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ	ระหว่างกลุ่ม	0.00	2.00	0.00	0.00	1.00
	ภายในกลุ่ม	228.85	361.00	0.63		
	รวม	228.85	363.00			

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ พบว่าค่า Sig. ในภาพรวมมีค่าไม่น้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ตารางที่ 4.28 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
3. ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	0.25	2.00	0.12	0.16	0.85
	ภายในกลุ่ม	277.02	361.00	0.77		
	รวม	277.27	363.00			

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร พบว่าค่า Sig. ในภาพรวมมีค่าไม่น้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

สมมติฐานที่ 4 ผู้ต้องขังที่มีอาชีพก่อนต้องโทษแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.29 แสดงค่า \bar{x} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ

อายุ	n	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
นักเรียน/นักศึกษา	20	3.31	1.12	ปานกลาง	2
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	146	3.18	0.85	ปานกลาง	4

อายุ	n	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
พนักงานบริษัท	45	3.07	0.71	ปานกลาง	5
เกษตรกร/ประมง/รับจ้างทั่วไป	141	3.32	0.54	ปานกลาง	1
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	12	3.22	0.57	ปานกลาง	3
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	364	3.23	0.74	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอาชีพก่อนต้องโทษ 1. นักเรียน/นักศึกษา 2. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 3. พนักงานบริษัท 4. เกษตร/ประมง/รับจ้างทั่วไป 5. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้งหมด 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาอาชีพก่อนต้องโทษ ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่อาชีพเกษตรกร/ประมง/รับจ้างทั่วไป ($\bar{x}=3.32$) และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ที่อาชีพพนักงานบริษัท ($\bar{x}=3.07$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.30 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ

การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร	แหล่ง	SS	df	MS	F	Sig.
	ความแปรปรวน					
1. ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล	ระหว่างกลุ่ม	4.69	4.00	1.17	1.45	0.22
	ภายในกลุ่ม	289.56	359.00	0.81		
	รวม	294.25	363.00			
2. ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2.80	4.00	0.70	1.11	0.35
	ภายในกลุ่ม	226.05	359.00	0.63		
	รวม	228.85	363.00			
3. ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	4.07	4.00	1.02	1.34	0.26
	ภายในกลุ่ม	273.20	359.00	0.76		
	รวม	277.27	363.00			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2.71	4.00	0.68	1.25	0.29
	ภายในกลุ่ม	194.48	359.00	0.54		
	รวม	197.19	363.00			

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอาชีพก่อนต้องโทษ 1. นักเรียน/นักศึกษา 2. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 3. พนักงานบริษัท 4. เกษตร/ประมง/รับจ้างทั่วไป 5. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้งหมด 3 ด้าน พบว่าค่า Sig. ในภายรวมมีค่าไม่น้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่อาชีพก่อนต้องโทษ 1. นักเรียน/นักศึกษา 2. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 3. พนักงานบริษัท 4. เกษตร/ประมง/รับจ้างทั่วไป 5. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ตารางที่ 4.31 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล จำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ

การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร	แหล่งเปรียบเทียบ	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล	ระหว่างกลุ่ม		4.69	4.00	1.17	1.45	0.22
	ภายในกลุ่ม		289.56	359.00	0.81		
	รวม		294.25	363.00			

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอาชีพก่อนต้องโทษ 1. นักเรียน/นักศึกษา 2. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 3. พนักงานบริษัท 4. เกษตร/ประมง/รับจ้างทั่วไป 5. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล พบว่าค่า Sig. ในภายรวมมีค่าไม่น้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่อาชีพก่อนต้องโทษ 1. นักเรียน/นักศึกษา 2. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 3. พนักงานบริษัท 4. เกษตร/ประมง/รับจ้างทั่วไป 5. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ตารางที่ 4.32 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ

การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร	แหล่ง	SS	df	MS	F	Sig.
	ความแปรปรวน					
ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2.80	4.00	0.70	1.11	0.35
	ภายในกลุ่ม	226.05	359.00	0.63		
	รวม	228.85	363.00			

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอาชีพก่อนต้องโทษ 1. นักเรียน/นักศึกษา 2. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 3. พนักงานบริษัท 4. เกษตร/ประมง/รับจ้างทั่วไป 5. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ พบว่าค่า Sig. ในภาพรวมมีค่าไม่น้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอาชีพก่อนต้องโทษ 1. นักเรียน/นักศึกษา 2. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 3. พนักงานบริษัท 4. เกษตร/ประมง/รับจ้างทั่วไป 5. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ตารางที่ 4.33 แสดงค่าเปรียบเทียบการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามอาชีพก่อนต้องโทษ

การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร	แหล่ง	SS	df	MS	F	Sig.
	ความแปรปรวน					
ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	4.07	4.00	1.02	1.34	0.26
	ภายในกลุ่ม	273.20	359.00	0.76		
	รวม	277.27	363.00			

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอาชีพก่อนต้องโทษ 1. นักเรียน/นักศึกษา 2. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 3. พนักงานบริษัท 4. เกษตร/ประมง/รับจ้างทั่วไป 5. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร พบว่าค่า Sig. ในภาพรวมมีค่าไม่น้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอาชีพก่อนต้องโทษ 1. นักเรียน/

นักศึกษา 2. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 3. พนักงานบริษัท 4.เกษตร/ประมง/รับจ้างทั่วไป 5. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร

ผู้ต้องขังที่ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะแนวทางการแก้ไขในการพัฒนาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.34 แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขในการพัฒนาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล

ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1.การดำเนินการเพื่อขอยารักษาโรคไม่เพียงพอต่อความต้องการสำหรับผู้ต้องขัง	44	1.เพิ่มจำนวนยารักษาโรคให้ผู้ต้องขังที่ได้รับการเจ็บป่วย	34
2.ระยะเวลาเข้าพบแพทย์/พยาบาลมีระยะเวลาก่อนรอคิวเพื่อเข้าพบล่าช้า	41	2.เพิ่มบุคลากรทางการแพทย์เพื่อลดระยะเวลาการเข้าพบแพทย์	28
รวม	85	รวม	62

จากตารางที่ 4.34 พบว่าผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม ได้แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขในการพัฒนาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล จำนวน 147 ราย มากที่สุดได้แก่ การดำเนินการเพื่อขอยารักษาโรคไม่เพียงพอต่อความต้องการสำหรับผู้ต้องขัง ดังนั้นแนวทางการแก้ไขเพิ่มจำนวนยารักษาโรคให้ผู้ต้องขังที่ได้รับการเจ็บป่วย จำนวน 78 ราย และน้อยที่สุดได้แก่ ระยะเวลาเข้าพบแพทย์/พยาบาลมีระยะเวลาก่อนรอคิวเพื่อเข้าพบล่าช้า ดังนั้นแนวทางการแก้ไขเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์เพื่อลดระยะเวลาการเข้าพบแพทย์ จำนวน 69 ราย

ตารางที่ 4.35 แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขในการพัฒนาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ

ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1.การจัดกิจกรรมและการฝึกอบรมเพื่อปฏิบัติศาสนกิจทางศาสนา ต่าง ๆ น้อยเกินไป	32	1.ควรเพิ่มกิจกรรมและฝึกอบรมทางศาสนาให้มากขึ้น	26
2.สถานที่การจัดกิจกรรมและปฏิบัติศาสนกิจทางศาสนา ไม่เพียงพอต่อการใช้งานของผู้ต้องขัง	28	2.เพิ่มสถานที่จัดกิจกรรมและปฏิบัติศาสนกิจทางศาสนาให้เพียงพอต่อความต้องการ	23
รวม	60	รวม	49

จากตารางที่ 4.35 พบว่าผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม ได้แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขในการพัฒนาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ จำนวน 109 ราย มากที่สุดได้แก่การจัดกิจกรรมและการฝึกอบรมเพื่อปฏิบัติศาสนกิจทางศาสนา ต่าง ๆ น้อยเกินไป ดังนั้นแนวทางการแก้ไขควรเพิ่มกิจกรรมและฝึกอบรมทางศาสนาให้มากขึ้น จำนวน 58 ราย และน้อยที่สุดได้แก่สถานที่การจัดกิจกรรมและปฏิบัติศาสนกิจทางศาสนา ไม่เพียงพอต่อการใช้งานของผู้ต้องขัง ดังนั้นแนวทางการแก้ไขเพิ่มสถานที่จัดกิจกรรมและปฏิบัติศาสนกิจทางศาสนาให้เพียงพอต่อความต้องการ จำนวน 51 ราย

ตารางที่ 4.36 แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขในการพัฒนาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร

ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1.การเยี่ยมญาติผ่าน video conference มีระยะเวลาที่น้อยไม่เพียงพอต่อการสนทนา	60	1.เพิ่มระยะเวลาในการเยี่ยมญาติผ่าน video conference 25-30 นาทีต่อ/คน	44
2.การส่งจดหมายจากผู้ต้องขังไปถึงญาติหรือทนายความมีการจำกัดจำนวนในแต่ละสัปดาห์	53	2.ควรเพิ่มการส่งจดหมายจากผู้ต้องขังไปยังญาติหรือทนายความในแต่ละสัปดาห์	37
รวม	113	รวม	81

จากตารางที่ 4.36 พบว่าผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม ได้แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขในการพัฒนาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม

กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร จำนวน 194 ราย มากที่สุดได้แก่ การเยี่ยมญาติผ่าน video conference มีระยะเวลาที่น้อยไม่เพียงพอต่อการสนทนา ดังนั้นแนวทางการแก้ไขควรเพิ่มระยะเวลาในการเยี่ยมญาติผ่าน video conference 25-30 นาที ต่อ/คน จำนวน 104 ราย และน้อยที่สุดได้แก่ การส่งจดหมายจากผู้ต้องขังไปยังญาติหรือทนายความมีการจำกัดจำนวนในแต่ละสัปดาห์ ดังนั้นแนวทางการแก้ไขควรเพิ่มการส่งจดหมายจากผู้ต้องขังไปยังญาติหรือทนายความในแต่ละสัปดาห์ จำนวน 90 ราย



บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “การศึกษาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม จำนวน 7,800 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการเปิดตารางสำเร็จของเครจซี่และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan) ได้จำนวน 364 คน และได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยอธิบายเหตุผลและวิธีการตอบ และรับแบบสอบถามกลับคืนจากผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์และประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยคอมพิวเตอร์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ 1. ความถี่ (Frequency) 2. ร้อยละ (Percentages) 3. ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบสมมติฐาน ด้วยสถิติอนุมาน หรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ ค่า t-test และ One – Way ANOVA โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 5.1 สรุปผล
- 5.2 การอภิปรายผลการวิจัย
- 5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้
- 5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การศึกษาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร” สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ต้องขังส่วนมากที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย มีอายุ 20 – 40 ปี การศึกษามีระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และมีอาชีพก่อนต้องโทษธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นผู้ต้องขังต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่มีต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ระดับรองลงมา ได้แก่ ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล และด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ มีระดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1) ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่มีต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล อยู่ในระดับปานกลาง

2) ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่มีต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ อยู่ในระดับปานกลาง

3) ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่มีต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร อยู่ในระดับปานกลาง

5.1.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร จากผลการวิจัย พบว่า

1) ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล เพิ่มจำนวนยารักษาโรคให้ผู้ต้องขังที่ได้รับการเจ็บป่วย และเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์เพื่อลดระยะเวลาการเข้าพบแพทย์

2) ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ ควรเพิ่มกิจกรรมและฝึกอบรมทางศาสนาให้มากขึ้นและเพิ่มสถานที่การจัดกิจกรรมและปฏิบัติศาสนกิจทางศาสนาให้เพียงพอต่อความต้องการ

3) ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร เพิ่มระยะเวลาในการเยี่ยมญาติผ่าน video conference 25-30 นาที ต่อ/คน และควรเพิ่มการส่งจดหมายจากผู้ต้องขังไปยังญาติหรือหน่วยงานในแต่ละสัปดาห์

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการสังกัดกองบริหารทรัพยากรบุคคล กรมราชทัณฑ์ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่มีต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=3.32$) รองลงมา คือ ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล ($\bar{X}=3.24$) และด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X}=3.10$) ผลการศึกษาที่พบว่า ด้านสิทธิในการติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าภายในเรือนจำกลางคลองเปรม มีการแจ้งสิทธิในการติดต่อสื่อสารให้กับผู้ต้องขัง เพื่อให้ผู้ต้องขังทราบถึงการเข้าพบทนายในเรื่องคดี และการติดต่อสื่อสารระหว่างญาติและผู้ต้องขัง และทางเรือนจำกลางคลองเปรมมีการเยี่ยมผ่านระบบ video conference (Line) เนื่องจากภายในเรือนจำกลางคลองเปรม มีการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ทำให้ผู้ต้องขังได้ใกล้ชิดกับญาติมากยิ่งขึ้น ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล อาจเป็นเพราะว่า ผู้ต้องขังที่เข้าพบแพทย์พยาบาลมีระยะเวลาที่เหมาะสมกับอาการป่วยของผู้ต้องขังเอง และการได้รับยารักษาโรคอาจมีการล่าช้าบ้าง เนื่องจากมีจำนวนผู้ต้องขังเกินจำนวนที่ได้รับการจัดสรรยามาในแต่ละวัน และด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดนั้น อาจเป็นเพราะว่า ผู้ต้องขังมีการนับถือศาสนา ต่างกัน ทำให้การจัดกิจกรรมหรือการอบรมทางศาสนา ไม่ครบเท่าที่ควรและสถานที่อาจจะไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติศาสนกิจ

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐศาสตร์ อำมาตย์ไทย (2561, หน้า 8 – 10) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำ:กรณีศึกษา เรือนจำกลางสมุทรปราการ ผลการศึกษารายงานพบว่า 1. ปัญหาจำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในเรือนจำไม่เพียงพอและขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ มีทักษะ และมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ส่งผลให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. ปัญหาด้านอาคารและสถานที่ปฏิบัติงานมีพื้นที่คับแคบและจำกัด ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ ซึ่งเป็นไปแนวทางเดียวกันกับผู้วิจัย ไม่สอดคล้องกับงานวิจัย

จุฑาทิพย์ โชติพงศ์หิรัณย์ จรัสศรี รูปขำดี สุลีมาศ คำมุง คำพันธ์ อัครเนตรวิเชียร ศรีพระจันทร์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของญาติที่มีต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดพะเยา ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ภาพรวมด้านขั้นตอนการให้บริการ อยู่ในระดับมากที่สุดจำแนกตามรายชื่อ คือ มีป้ายประชาสัมพันธ์แนะนำขั้นตอนในการเข้าเยี่ยมผู้ต้องขังหญิง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นการจัดลำดับก่อน หลัง สำหรับการบริการของญาติผู้ต้องขังหญิง อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจาก ในปัจจุบันประเทศไทยมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ทำให้การเยี่ยมญาติของผู้ต้องขังเป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจากญาติของผู้ต้องขังบางคนไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีโทรศัพท์ Smart Phone เพราะว่าเรือนจำกลางคลองเปรมมีการเยี่ยมญาติผ่านระบบ video conference (Line) ทำให้ญาติของผู้ต้องขังอาจยังไม่เข้าใจหลักการทำงานของระบบ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า

1) ผู้ต้องขังที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1. สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล 2. สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจและ 3. สิทธิในการติดต่อสื่อสาร มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ แต่เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้

ผลการศึกษาดังกล่าวไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญร่วม คำเมืองแสน (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของผู้ต้องขังในทัณฑสถาน ตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท เนื่องจากพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยแตกต่างกันและเพศส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย คิดเป็น 84.3 % และเพศทางเลือก คิดเป็น 15.7% ทำให้ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีแนวความคิดการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจไม่เหมือนกัน

2) ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอายุ 20 – 40 ปี 41-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้งหมด 3 ด้านพบว่า ค่า Sig. ในภาพรวมมีค่าไม่น้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอายุ 20 – 40 ปี 41-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

แต่เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอายุ 20 – 40 ปี 41-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ มีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทำให้มีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ แอล.เอส.ดี. (Least-Significant Different.) พบว่าคู่ที่มีความแตกต่างกันได้แก่ ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอายุ 20 – 40 ปี ,41-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไปไม่มีความเห็นแตกต่างกันทั้งหมด

ผลการศึกษาดังกล่าวไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญร่วม คำเมืองแสน (2562) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของผู้ต้องขังในทัณฑสถาน ตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท เนื่องจากพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยแตกต่างกันและช่วงอายุส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นอายุ 20 – 40 ปี คิดเป็น 69.2% 41 -60 ปี คิดเป็น 29.1% และ 61 ปีขึ้นไป คิดเป็น 1.6 % ทำให้ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีแนวความคิด การนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจไม่เหมือนกัน

3) ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้งหมด 3 ด้าน พบว่าค่า Sig. ในภาพรวมมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

แต่เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ด้านสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล มีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทำให้มีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ แอล.เอส.ดี. (Least-Significant Different.) พบว่าคู่ที่มีความแตกต่างกันได้แก่ ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีที่มีระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีที่มีระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนชพร วัฒนสุชาติ ประกอบ ประพันธ์เนติวุฒิ และ คมสัน สุขมาก (2562, หน้า 227 - 229) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังป่วยในเรือนจำ ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 พบว่า พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 มาตรา 54 ได้กำหนดให้มีแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานเรือนจำที่ผ่านการอบรมด้านการพยาบาลอยู่ปฏิบัติหน้าที่ประจำสถานพยาบาล อย่างน้อยหนึ่งคน

4) ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่มีอาชีพก่อนต้องโทษ 1. นักเรียน/นักศึกษา 2. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 3. พนักงานบริษัท 4. เกษตร/ประมง/รับจ้างทั่วไป 5. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้งหมด 3 ด้าน พบว่าค่า Sig. ในภาพรวมมีค่าไม่น้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรมที่อาชีพก่อนต้องโทษ 1. นักเรียน/นักศึกษา 2. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 3. พนักงานบริษัท 4. เกษตร/ประมง/รับจ้างทั่วไป 5. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความคิดเห็นต่อสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐศาสตร์ อำมาตย์ไทย (2561, หน้า 8 – 10) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำ:กรณีศึกษา เรือนจำกลางสมุทรปราการ ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำด้านการรักษาพยาบาล เรือนจำควรพัฒนาระบบสาธารณสุขบโภคสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตของผู้ต้องขังให้เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ กรมราชทัณฑ์ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการบริหารจัดการด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำให้เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังและการบริหารจัดการพื้นที่ในเรือนจำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. การศึกษาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร จากผลการศึกษาพบว่า สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรตระหนักและให้ความสนใจในควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และการพัฒนาความรู้ ความสามารถอย่างต่อเนื่อง ในด้านศาสนาและการปฏิบัติศาสนกิจในศาสนาต่าง ๆ เพื่อนำไปจัดฝึกอบรมพัฒนาจิตใจให้กับผู้ต้องขัง เพื่อคืนคนดีสู่สังคมต่อไป

2. สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล จากผลการศึกษา ระยะเวลาการรอคอยในการรับบริการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น กรมราชทัณฑ์ควรจัดสรรอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านแพทย์/พยาบาลไปยังเรือนจำ เพื่อลดช่องว่างในการรอคอยในการรับบริการของผู้ต้องขัง

5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียว ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการเพิ่มแบบสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์โดยตรงกับผู้ต้องขังกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินผลสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม เพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนา กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ต่าง ๆ เกี่ยวกับสิทธิผู้ต้องขัง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น



บรรณานุกรม

1. หนังสือทั่วไป

- กุลพล พลวัน. (2543). *สิทธิมนุษยชนในสังคมไทย*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- รศ.ดร. กัลยา วานิชย์บัญชาและ ดร. จีตา วานิชย์บัญชา. (2546). *การใช้ spss for windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสถิติคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัญ โฆษณานันท์ (2545). *สิทธิมนุษยชนไร้พรมแดน ปรัชญา กฎหมายและความเป็นจริงทางสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- จรัญ โฆษณานันท์. (2555). *สิทธิมนุษยชนไร้พรมแดน ปรัชญา กฎหมาย และความเป็นจริงทางสังคม*. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- ชาย เสวีกุล. (2514). *อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- ณรง โพธิ์พุกขานนท์. (2546). *ระเบียบวิธีวิจัย : แนวการเขียนเค้าโครงงานวิจัยและรายงานการวิจัยประจำภาค*.
- ธนขพร วัฒนสุขชาติ ประกอบ ประพันธ์เนติวุฒิ และ คมสัน สุขมาก. (2562). *ปัญหาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังป่วยในเรือนจำ ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2563). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- นันทิ จิตสว่าง. *หลักทัณฑวิทยา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- นิภา แมธวีชัย. (2543). *วิทยาการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏราชบุรี
- บุญมี แทนแก้ว. (2539). *จริยศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2562) *หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญใหม่*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ประธาน วัฒนวาณิชย์. (2550). *สิทธิผู้ต้องขังในประเทศไทย*. วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. (2543). *สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

วิชัย จิตตานุ. (2549). *สิทธิที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก*. หนังสือรวมบทความทางวิชาการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 5: “ศาลรัฐธรรมนูญกับหลักประกันการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของประชาชน”. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

วิชา มหาคุณ. (2524). *ผลกระทบของกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมต่อสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม*. วารสารนิติศาสตร์ 11 ฉบับที่ 4.

วิชณุ เครื่องงาม. (2521). *กฎหมายรัฐธรรมนูญ*. กรุงเทพฯ:ธีรานุสรณ์การพิมพ์.

สมภพ จันทระประภาและคณะ. (2525). *ประวัติราชทัณฑ์ 200 ปี*. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ราชทัณฑ์.

สงศรี ชมพวงค์. (2547). *การวิจัย*. นครศรีธรรมราช:มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

สุชาติ บาปุยวาทย์. (2539). *กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์กับราชทัณฑ์. ใน 80 ปี กรมราชทัณฑ์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ราชทัณฑ์.

สุวรรณ รื่นยศ. (2504). *หลักการปฏิบัติการราชทัณฑ์*. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์มหาดไทย.

หยุด แสงอุทัย. (2545). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป*.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร:สุวีริยาสาส์น

2. วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/รายงานวิจัย

ประธาน วัฒนวานิชย์ และคนอื่น ๆ. (2551). *รายงานการวิจัยเรื่อง สิทธิมนุษยชนและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เล่ม 1*. กรุงเทพฯ:โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ประธาน วัฒนวานิชย์ และคนอื่น ๆ. *รายงานการวิจัยเรื่อง สิทธิมนุษยชนและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในประเทศไทย*.

ประธาน วัฒนวานิชย์. (2525). *รายงานวิจัยเรื่องสิทธิของผู้ต้องขังในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ:คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2540). *การสร้างมาตรฐานวัด*. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐประศาสนศาสตร์สถาบัน ทิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุวิทย์ นิ่มน้อย, เดชา ศิริเจริญและอัษฎางค์ ปาณิกบุตร. (2522). *อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา*. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

รัฐศาสตร์ อำมาตย์ไทย. (2561) *การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำกรณีศึกษาเรือนจำกลางสมุทรปราการ*. บทความสารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิต:วิทยาลัยมหาลัยรามคำแหง

อารยา องค์เอี่ยม และ พงศ์ธรา วิจิตเวชไพศาล. (2561). *การตรวจสอบเครื่องมือวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาวิจัยวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล.

อุดม รัฐอมฤต นพนิธิ สุริยะ และบรรเจิด สิงคะเนติ. (2544) *การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา 28 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540*. กรุงเทพฯ : สำนักงาน.

กรมราชทัณฑ์. (2511). *การราชทัณฑ์แห่งประเทศไทย*. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์หาดไทย.

กรมราชทัณฑ์. (2519). *ประวัติราชทัณฑ์แห่งประเทศไทยและการปรับปรุงกิจการราชทัณฑ์ในปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ:บพิธการพิมพ์.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พิมพ์ครั้งที่ 1 : อักษรเจริญทัศน์. กรุงเทพฯ.

เรือนจำกลางคลองเปรม. (2564). *ยอดผู้ต้องขังภายในเรือนจำกลางคลองเปรม* ข้อมูล ณ วันที่ 6 พฤษภาคม 2564

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 : เอกสารการบรรยายการจัดทำผลงานทางวิชาการ. กรกฎาคม 2550.

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948. (*Universal Declaration of Human Rights 1948*).

ข้อ 18 “บุคคลมีสิทธิเสรีภาพแห่งความคิด มโนธรรม และศาสนา สิทธิเหล่านี้ รวมถึงเสรีภาพที่จะเลือกศาสนาหรือความเชื่อและเสรีภาพที่จะแสดงออกให้ศาสนาหรือความเชื่อประจักษ์ในรูปแบบของการสั่งสอน การปฏิบัติกิจ ความเคารพสักการบูชา การสวดมนต์และการนับถือปฏิบัติ พิธีกรรม ว่าด้วยลำพังตนเองหรือร่วมกับผู้อื่นในประชาคมและในที่สาธารณะหรือส่วนตัว”.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ.2475. (27 มิถุนายน พ.ศ. 2475). มาตรา12. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 49.

4. เอกสารสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ชินินทร์ ดิชาวัน. (2558). *สิทธิและเสรีภาพในสังคมไทย*. สืบค้นวันที่ 30 กันยายน 2558. จาก www.pub-law.net.

กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ. (2563). *สิทธิและเสรีภาพของคนไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช2560*. สืบค้น 6 สิงหาคม 2563.

จาก https://www.youtube.com/watch?v=EFYrhSC HdyI&t=300s&ab_channel=กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

กรมประชาสัมพันธ์,ข่าวประชาสัมพันธ์. (2560). สืบค้น 14 พฤษภาคม 2560 จากhttps://hq.prd.go.th/plan/download/article/article_20140129095649.pdf

ทัศนสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์.(2561). สิทธิของผู้ต้องขัง. สืบค้น 27 สิงหาคม 2561 จาก <https://www.hosdoc.com/service/ccoc-mainmenu-14/item/8-rights-of-detainee.html>
 วิกิพีเดีย.(2558). สารานุกรมเสรี. สืบค้น20 กรกฎาคม 2558. จาก<https://th.wikipedia.org/wiki/นักโทษ>

ภาษาอังกฤษ

Book

B.Harold. (1 9 8 1). *Supervision of the Offender*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
 อ้างถึงใน กุลพล พลวัน. (2539). “สิทธิของผู้ต้องขัง” ในเอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์. หน่วยที่10 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

Henry Burns. (1 9 7 5) *Corrections Organization and Administration*. Minnesota:West Publishing Company.

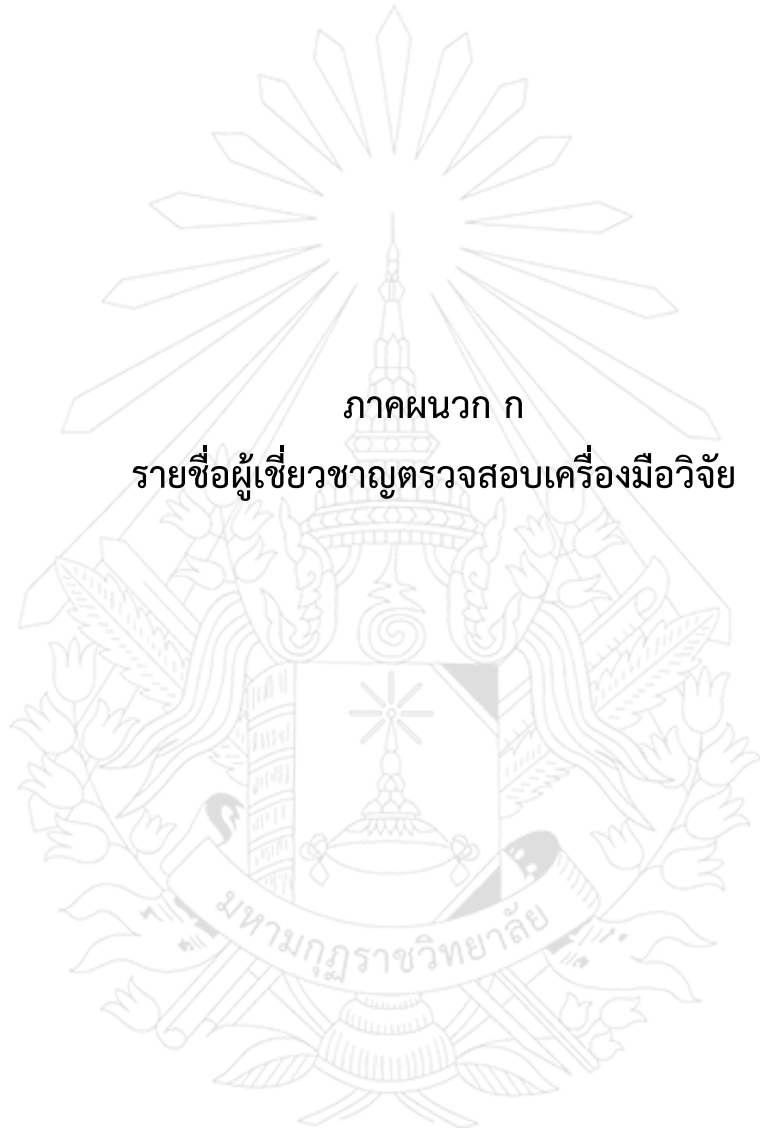
Ira J.Silverman. (2001) *Corrections A Comprehensive View*, second edition. CA:Wadsworth.

Mike Magiure, Jon Vagg, and Rod Morgan.(1985). *Accountability and Prison: Opening up the Closed World*. London and New York: Tavistock Publication. อ้างถึงในกุลพล พลวัน. “สิทธิของผู้ต้องขัง,” ในเอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์. หน่วยที่10 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

Norman A. Carlson, Karen M.Hess and Christine. (1998). *M.H.Orthmann,Corrections in the 21'century:APracticalApproach*. CA: Wadsworth.



ภาคผนวก

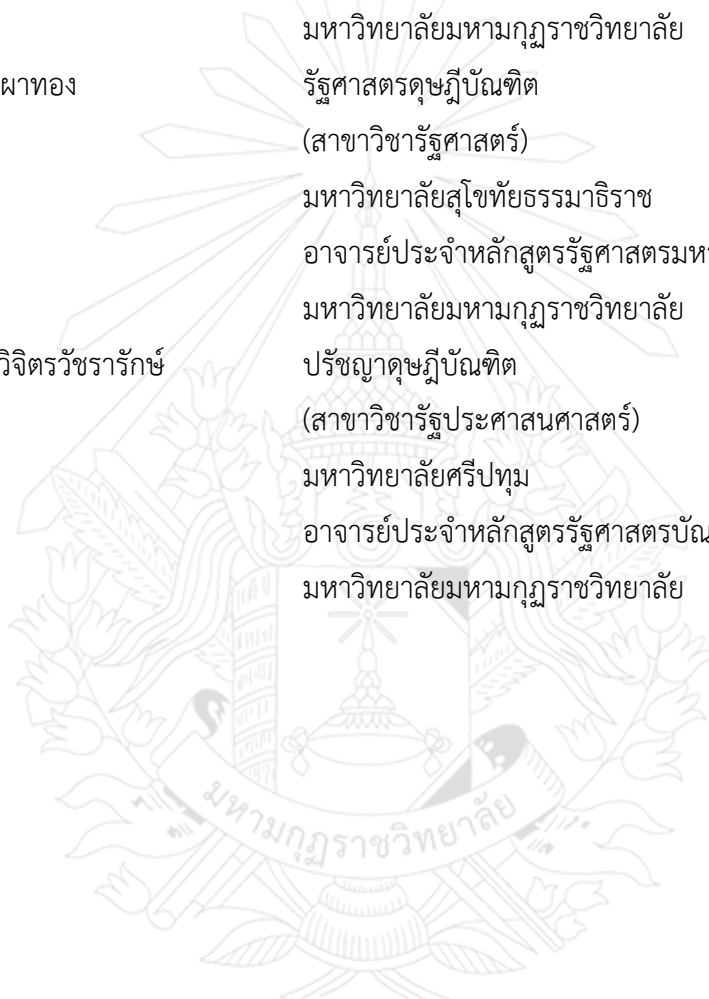


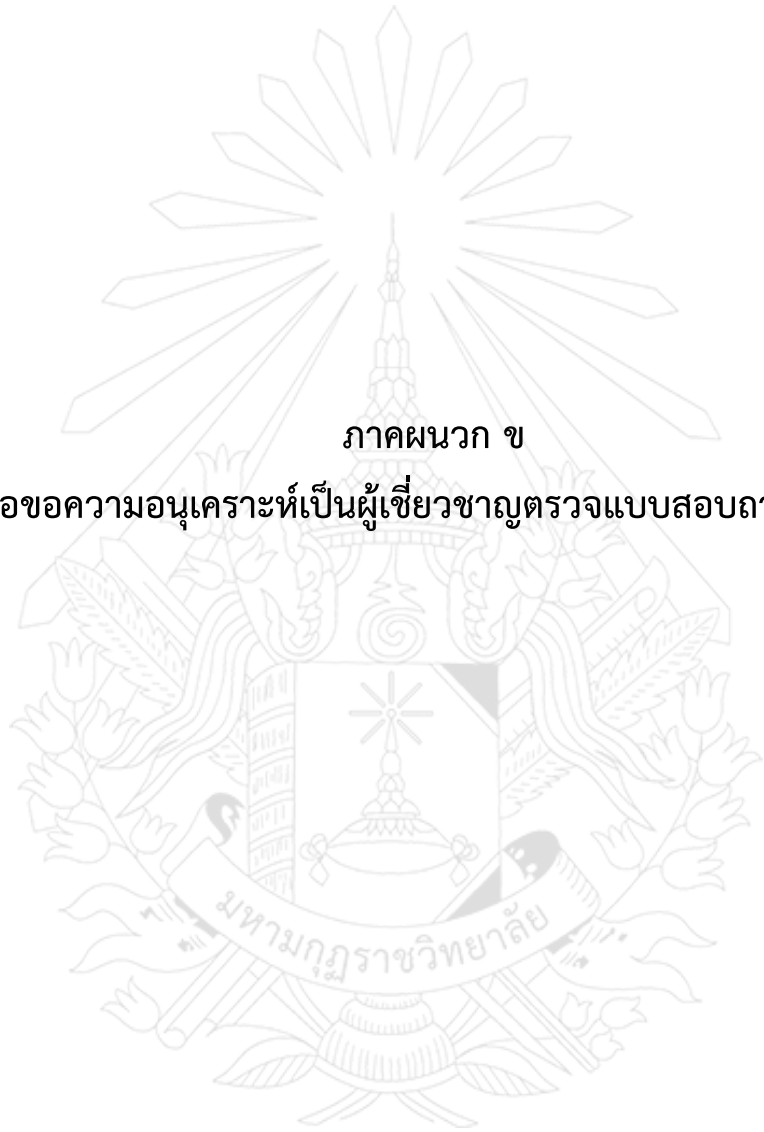
ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก
Doctor of Philosophy (Political Science)
Banaras Hindu University, India
อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. ดร.เกษภา ผาทอง
รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต
(สาขาวิชารัฐศาสตร์)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
3. ดร.กัญจวิรา วิจิตรวัชรารักษ์
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
(สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์)
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย





ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามในการวิจัย



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) โทร. ๑๑๕๖

ที่ อว ๗๕๐๘/ ๖๐๖๖๕

วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร **อ.ว. ทักษฎา เอกทอง**

ด้วย นายสิริภูมิ พักป้อม รหัสนักศึกษา ๖๓๒๐๑๕๐๓๓๒๐๐๗ ของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง การศึกษาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร

ในการนี้ คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) แก่นักศึกษาเพื่อการเก็บข้อมูลงานเขียนสารนิพนธ์ต่อไป ซึ่งวันและเวลาในการดำเนินการนั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อด้วยตนเองในภายหลังก่อครั้ง

จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ จะเป็นพระคุณยิ่ง

ศ.ดร.ณัฐ
(พระมหาจรูญ ปญญารุโณ)
คณบดีคณะสังคมศาสตร์

ดร.วราวุฒิกิจฉัตร
อ.ว. ทักษฎา
๑๕-ธ.ค.-๖๔



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) โทร. ๑๑๕๖

ที่ อว ๗๙๐๘/ ๖๐๖๕๕ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร **ดร. กัญฉิลา วิจิตรพิทักษ์**

ด้วย นายสิริภูมิ ฝึกป้อม รหัสนักศึกษา ๖๓๒๐๑๕๐๓๓๒๐๐๗ ของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง การศึกษาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร

ในการนี้ คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) แก่นักศึกษาเพื่อการเก็บข้อมูลงานเขียนสารนิพนธ์ต่อไป ซึ่งวันและเวลาในการดำเนินการนั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อด้วยตนเองในภายหลังอีกครั้ง

จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ จะเป็นพระคุณยิ่ง

ศ.ดร.ปณ
(พระมหาอรุณ บุญสารุโณ)
คณบดีคณะสังคมศาสตร์

ยินดีและตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจเครื่องมือ และประเมิน
เรียบร้อยแล้ว

ปณ
๑๕ ธ.ค. ๖๔



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) โทร. ๑๑๕๖

ที่ อว ๗๙๐๘/ ๖๐๕๕๕

วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร **รศ. ดร. ศุภกั วัฒนสุติก**

ด้วย นายสิริภูมิ พักป้อม รหัสนักศึกษา ๖๓๒๐๑๕๐๓๓๒๐๐๗ ของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง การศึกษาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร

ในการนี้ คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) แก่นักศึกษาเพื่อการเก็บข้อมูลงานเขียนสารนิพนธ์ต่อไป ซึ่งวันและเวลาในการดำเนินการนั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อด้วยตนเองในภายหลังอีกครั้ง

จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ จะเป็นพระคุณยิ่ง

ศ.ดร. รศ.ดร.

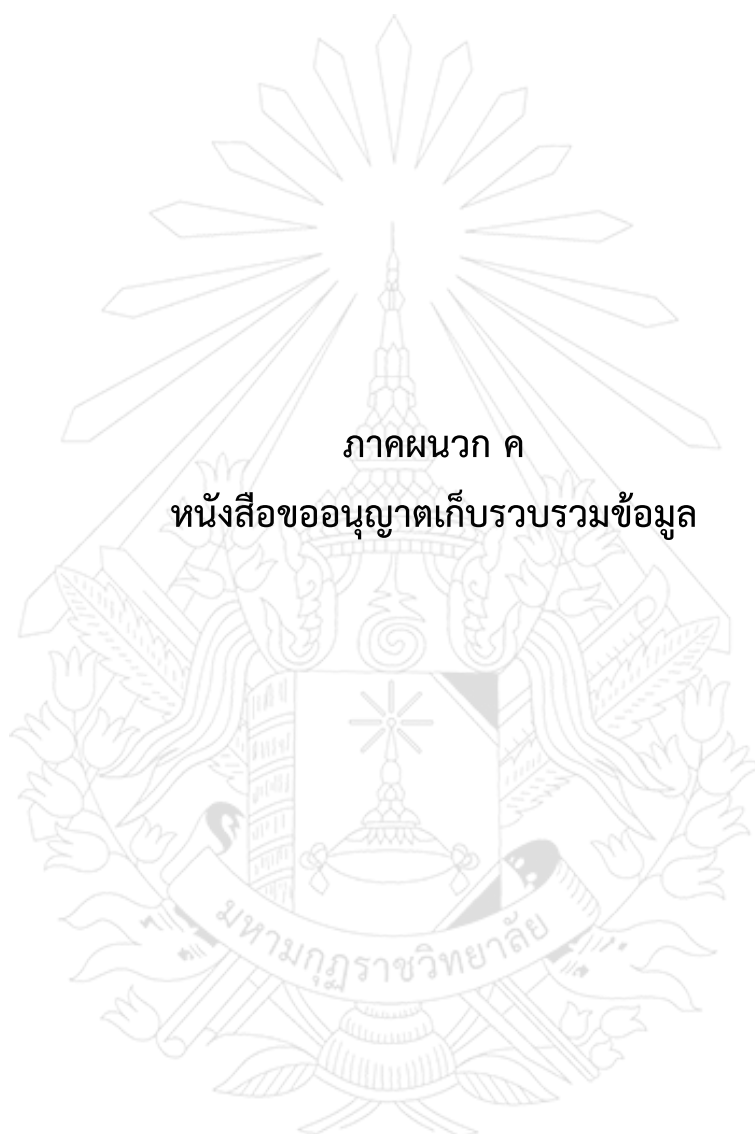
(พระมหาอรุณ ปญญารุโณ)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

๖๓๒๐๑๕๐๓๓๒๐๐๗

รศ.ดร. ศุภกั วัฒนสุติก

15 ธ.ค. 64



ภาคผนวก ค

หนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล



มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 ๒๔๘ ถนนวิภาวดีรังสิต
 ต.สามเสนใน อ.ปทุมวัน จ.นครปฐม ๗๓๑๗๖
 โทร. ๐๒-๕๕๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๕๔-๖๐๖๐
 www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๕๐๘/๐๕๕๑

๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล
 เจริญพร ผู้บัญชาการเรือนจำกลางคลองเปรม

ด้วย นายสิริภูมิ พิภพอม เลขาธิการเป็นนักศึกษา ๒๓๒๐๑๕๐๓๓๒๐๐๗ นักศึกษาหลักสูตร
 รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 ได้ดำเนินงานสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร”
 มีความประสงค์เพื่อเข้าพื้นที่ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลในการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมมาเพื่อ
 ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนงานสารนิพนธ์ให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขออำนาจพร

(พระมหาอรุณ ปสนนารุณ)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณะสังคมศาสตร์

โทร. ๐๒-๕๕๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๖

โทรสาร. ๐๒-๕๕๔-๖๐๘๐



มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒๔๘ ๓.ศาลายา-นครชัยศรี

ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐

www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๐๘/ ๐๙๗๗

๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตเข้าพื้นที่ในการทดลองเครื่องมือ (Try out)

เจริญพร ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดนนทบุรี

ด้วย นายสิริภูมิ พักป้อม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๑๕๐๓๓๒๐๐๗ นักศึกษาหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ได้ดำเนินงานสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสิทธิของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร”
มีความจำเป็นเพื่อเข้าพื้นที่ในการทดลองเครื่องมือ (Try out) สำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้างต้น คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมมาเพื่อขออนุญาต
เข้าพื้นที่ในการทดลองเครื่องมือ (Try out) ดังกล่าว แก่นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลในการเขียนงานสารนิพนธ์ให้
สมบูรณ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขออำนาจพร

(พระมหาอรุณ ปณฺณารุโณ)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณะสังคมศาสตร์

โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๕๖

โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๘๐



ภาคผนวก ง
แบบสอบถามในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยเพื่อทำการค้นคว้าแบบอิสระของหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงสำหรับข้อมูลที่ท่านตอบในแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น ผู้ตอบแบบสอบถามจะไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้น

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ที่ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

() 1. ชาย () 2. เพศทางเลือก

2. อายุ

() 1. 20 – 40 ปี () 2. 41 – 60 ปี

() 3. 61 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

() 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี () 2. ปริญญาตรี

() 3. สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพก่อนต้องโทษ

() 1. นักเรียน/นักศึกษา () 2. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

() 3. พนักงานบริษัท () 4. เกษตร/ประมง/รับจ้างทั่วไป

() 5. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร
คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดซึ่งมีความหมายดังนี้

- มากที่สุด (5) หมายถึงเห็นด้วยกับสิทธิผู้ต้องขังฯ ในระดับมากที่สุด
 มาก (4) หมายถึงเห็นด้วยกับสิทธิผู้ต้องขังฯ ในระดับมาก
 ปานกลาง (3) หมายถึงเห็นด้วยกับสิทธิผู้ต้องขังฯ ในระดับปานกลาง
 น้อย (2) หมายถึงเห็นด้วยกับสิทธิผู้ต้องขังฯ ในระดับน้อย
 น้อยที่สุด (1) หมายถึงเห็นด้วยกับสิทธิผู้ต้องขังฯ ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	สิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล						
1.	มีสถานพยาบาลเพื่อรักษาผู้ป่วยเพียงพอ					
2.	แพทย์/พยาบาลเพียงพอต่อการให้บริการกับผู้ป่วย					
3.	ระยะเวลาการรอคอยในการรับบริการ					
4.	พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ ความกระตือรือร้นต่อการบริการความสุภาพอ่อนโยน					
5.	ความเพียงพอของเครื่องมือเครื่องใช้ในการตรวจรักษา					
2. สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ						
6.	สภาพแวดล้อมในสถานที่ปฏิบัติศาสนกิจส่งเสริมบรรยากาศทำกิจกรรมในศาสนา					
7.	สถานที่ศาสนกิจมีการจัดอุปกรณ์ปฏิบัติศาสนกิจได้อย่างเป็นระเบียบเพื่อความปลอดภัย					
8.	เรือนจำมีการจัดกิจกรรมปฏิบัติศาสนกิจเป็นประจำ					
9.	อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจมีอย่างเพียงพอและเหมาะสมในการปฏิบัติศาสนกิจ					
10.	มีการสอนชั้นตอนต่างๆในการปฏิบัติศาสนกิจ					

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร
(ต่อ)

ข้อ ที่	สิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
3. สิทธิในการติดต่อสื่อสาร						
11.	เรือนจำมีการจัดการการเยี่ยมญาติใกล้ชิดได้อย่างเหมาะสม					
12.	เรือนจำมีการจัดการการเยี่ยมญาติ ผ่าน video conference ได้อย่างเหมาะสม					
13.	เรือนจำมีการให้ผู้ต้องขังรับ – ส่งจดหมาย หรือ E-mail กับญาติ					
14.	เรือนจำมีการจัดการให้ผู้ต้องขังพบทนายได้อย่างเหมาะสม					
15.	เรือนจำมีการแจ้งกฎระเบียบในการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ ให้กับผู้ต้องขัง					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง ให้ท่านระบุปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางการแก้ไข ในแต่ละด้านต่อไปนี้อย่างละเอียด และให้เห็นภาพชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาจัดการสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร ต่อไป

1. สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล

ปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ

ปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

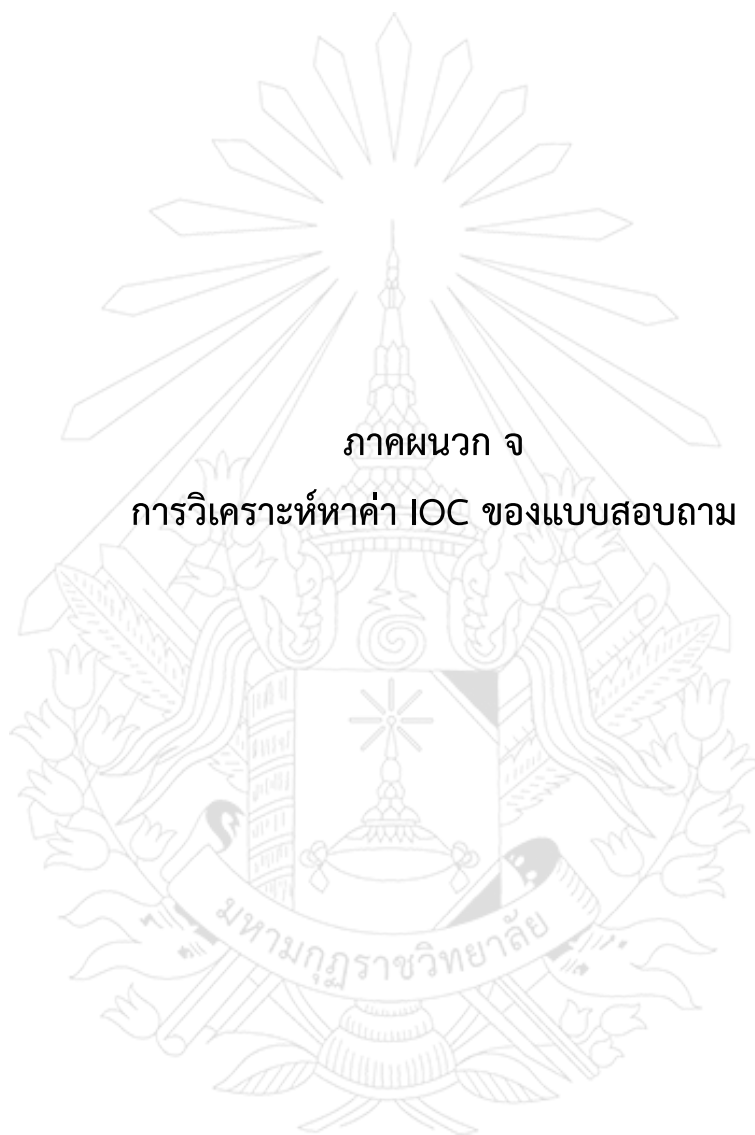
.....

3. สิทธิในการติดต่อสื่อสาร

ปัญหา

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข





ภาคผนวก จ

การวิเคราะห์หาค่า IOC ของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์หาค่า IOC ของแบบสอบถาม
การศึกษาสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการแบบสอบถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่าเฉลี่ย ของ ผู้เชี่ยวชาญ
	1	2	3	
เพศ 1. ชาย 2. เพศทางเลือก	1	1	1	1
อายุ 1. 20 - 40 ปี 2. 41 - 60 ปี 3. 61 ปีขึ้นไป	1	1	1	1
ระดับการศึกษา 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี 2. ปริญญาตรี 3. สูงกว่าปริญญาตรี	1	1	1	1
อาชีพก่อนต้องโทษ 1. นักเรียนนักศึกษา/ 2. ธุรกิจส่วนตัวค้าขาย/ 3. พนักงานบริษัท 4. เกษตรรับจ้างทั่วไป/ประมง/ 5.ข้าราชการรัฐวิสาหกิจ/	1	1	1	1

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานคร

รายการแบบสอบถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่าเฉลี่ย ของ ผู้เชี่ยวชาญ
	1	2	3	
.1สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล				
มีสถานพยาบาลเพื่อรักษาผู้ป่วยเพียงพอ	1	1	1	1
แพทย์พยาบาลเพียงพอต่อการให้บริการกับผู้ป่วย/	1	1	1	1
ระยะเวลาการรอคอยในการรับบริการ	1	1	1	1
พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ ความกระตือรือร้นต่อการ บริการความสุภาพอ่อนโยน	1	1	1	1
ความเพียงพอของเครื่องมือเครื่องใช้ในการตรวจรักษา	1	1	1	1
.2สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ				
สภาพแวดล้อมในสถานที่ปฏิบัติศาสนกิจส่งเสริม บรรยากาศทำกิจกรรมในศาสนา	1	1	1	1
สถานที่ศาสนกิจมีการจัดอุปกรณ์ปฏิบัติศาสนกิจ ได้อย่างเป็นระเบียบเพื่อความปลอดภัย	1	1	1	1
เรือนจำมีการจัดกิจกรรมปฏิบัติศาสนกิจเป็นประจำ	1	1	1	1
อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจ มีอย่างเพียงพอและเหมาะสมในการปฏิบัติศาสนกิจ	1	1	1	1
มีการสอนชั้นตอนต่างๆในการปฏิบัติศาสนกิจ	1	1	1	1

รายการแบบสอบถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่าเฉลี่ย ของ ผู้เชี่ยวชาญ
	1	2	3	
.3สิทธิในการติดต่อสื่อสาร				
เรียนจามีการจัดการการเยี่ยมญาติใกล้ชิดได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1
เรียนจามีการจัดการการเยี่ยมญาติ ผ่าน video conference ได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1
เรียนจามีการให้ผู้ต้องขังรับ ส่งจดหมาย หรือ - E-mail กับญาติ	1	1	1	1
เรียนจามีการจัดการให้ผู้ต้องขังพบทนายได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1
เรียนจามีการแจ้งกฎระเบียบในการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ ให้กับผู้ต้องขัง	1	1	1	1
สรุปค่า IOC				1.00

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นามสกุล	นายสิริภูมิ ฝึกป้อม
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 24 เดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2537
ที่อยู่ปัจจุบัน	119แยก 3-2 เพชรเกษมซอย3 แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10600 099-478-4762
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ปฏิบัติงาน
จำนวนปีประสบการณ์การทำงาน	5 ปี
ที่อยู่ทำงาน	กรมราชทัณฑ์ 222 ถนนนนทบุรี 1 ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000
ประวัติการศึกษา	
2557	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสารสนเทศทางธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปัจจุบัน	กำลังศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย